

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Državni arhiv

Crna Gora - Vlada Crne Gore
DRŽAVNI ARHIV CETINJE

Primijeno: 31. 03. 2026				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Red. br.	Prilog	Vrijednost
01	077/26	576/A		

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2025. GODINU

Adresa: Zmaj Jovina 14
81250 Cetinje, Crna Gora
tel: +382 41 231 045
www.dacg.me

Cetinje, mart 2026. godine

SADRŽAJ

UVOD	4
REALIZACIJA REDOVNIH OBAVEZA I ZADATAKA IZ ARHIVSKE DJELATNOSTI	5
I SEKTOR ZA ARHIVSKU GRAĐU STVARALACA OD ZNAČAJA ZA DRŽAVU	5
Odsjek centralni depo - Cetinje	5
Odsjek za sređivanje i obradu arhivske građe - do 1945. g. - Cetinje	6
Odsjek za sređivanje i obradu arhivske građe - od 1945. g. - Cetinje	7
Arhivski odsjek - Istorijski arhiv - Kotor	8
Arhivski odsjek za istoriju radničkog pokreta - Podgorica	11
II SEKTOR ZA ARHIVSKU GRAĐU STVARALACA OD ZNAČAJA ZA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	13
Arhivski odsjek - Andrijevića (Plav)	13
Arhivski odsjek - Bar	15
Arhivski odsjek - Berane (Rožaje)	18
Arhivski odsjek - Bijelo Polje	21
Arhivski odsjek - Budva	23
Arhivski odsjek - Danilovgrad	25
Arhivski odsjek - Kolašin (Mojkovac)	27
Arhivski odsjek - Kotor (Tivat)	30
Arhivski odsjek - Nikšić (Plužine - Šavnik)	34
Arhivski odsjek - Pljevlja (Žabljak)	37
Arhivski odsjek - Podgorica	39
Arhivski odsjek - Ulcinj	45
Arhivski odsjek - Herceg Novi.....	46
Arhivski odsjek - Cetinje	51
III SEKTOR ZA NAUČNO-INFORMATIVNU DJELATNOST I ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE VAN ARHIVA	53
Arhivski odsjek za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost	53
Arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva.....	55
IV ODJELJENJE ZA TEHNIČKU ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE	61
Konzervacija-restauracija	61
Mikrofilmovanje arhivske građe	62
V SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE	62
VI SLUŽBA ZA FINANSIJSKE POSLOVE	63
Izveštaj o novčanim tokovima 01.01.2025 – 31.12.2025.....	65
RJEŠAVANJE PROBLEMA NEDOSTAJUĆEG KADRA / OBUKE I USAVRŠAVANJA POSTOJEĆEG KADRA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU	66

<i>Obuke i usavršavanja postojećeg kadra u zemlji i u inostranstvu / Konferencije, naučni skupovi, seminari, savjetovanja, radionice, informativni skupovi.....</i>	66
RAD NA STVARANJU USLOVA ZA POVEĆANJE SOPSTVENIH PRIHODA.....	68
RAD NA STVARANJU USLOVA ZA KONTINUIRANI PROCES DIGITALIZACIJE ARHIVSKE GRAĐE.....	69
PROŠIRIVANJE KAPACITETA ZA SMJEŠTAJ, ČUVANJE I ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE.....	69
SARADNJA SA DRŽAVNIM ORGANIMA, USTANOVAMA I DRUGIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI	70
<i>Ministarstvo kulture i medija.....</i>	71
<i>Ministarstvo vanjskih poslova.....</i>	71
<i>Savez udruženja boraca NOR-a i antifašista Crne Gore (SUBNORA).....</i>	71
<i>Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević” i Narodni muzej Crne Gore.....</i>	72
<i>Unija Zajednica Italijana Crne Gore.....</i>	72
<i>Fakultet likovnih umjetnosti Univerziteta Crne Gore.....</i>	72
<i>Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore.....</i>	73
<i>Skupština Crne Gore.....</i>	73
<i>JU Kulturni centar „Nikola Đurković” Kotor.....</i>	74
<i>Opština Kotor.....</i>	74
<i>Prijestonica Cetinje, Centar za kulturu Prijestonice.....</i>	74
<i>JU Gradska biblioteka Tivat.....</i>	74
<i>JU Centar za kulturu Berane.....</i>	75
<i>Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i Udruženje pravnika Crne Gore.....</i>	75
<i>Vraćena arhivska građa Kotorskoj biskupiji – crkvi sv. Ivana Krstitelja u Budvi.....</i>	75
MEĐUNARODNA SARADNJA	76
<i>Međunarodni arhivski savjet (ICA).....</i>	76
<i>Evropski odbor nacionalnih arhivista (EBNA).....</i>	77
<i>Family Search International (SAD).....</i>	78
<i>Austrija.....</i>	79
<i>Bugarska.....</i>	82
<i>Sjeverna Makedonija.....</i>	82
<i>Hrvatska.....</i>	83
<i>Međunarodne konferencije, naučni skupovi, savjetovanja, seminari.....</i>	84
<i>Posjeta Nadvojvode Karla von Habsburga.....</i>	85
<i>Saradnja sa dijasporom – iseljenicima.....</i>	86
IZDAVAČKA DJELATNOST/PUBLIKOVANJE I PREZENTACIJA ARHIVSKE GRAĐE	87
<i>Izdanja Državnog arhiva 2025.....</i>	87
▪ <i>Zbornik radova sa Međunarodnog naučno-stručnog skupa „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“.....</i>	88
▪ <i>Zbornok dokumenata „Izvjestaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu 1900-1903“, knjiga 5.....</i>	88
▪ <i>Zbornik dokumenata „OK KPJ Cetinje u NOR-u 1941-1945“, knjiga II .....</i>	88
▪ <i>Zbornik dokumenata „Podgorička banka 1904-1949“.....</i>	89

▪ Povijest Crkve I, Istorija Crkve	89
<i>Promocije publikacija</i>	89
<i>Sajmovi knjiga</i>	92
<i>Časopis „Arhivski zapisi“</i>	92
<i>Izložbe dokumenata i prezentacije arhivske građe</i>	93
▪ Prezentacija arhivske građe Knjaževine/Kraljevine Crne Gore preuzete od Austrijskog Državnog arhiva u Beču.....	93
▪ Prezentacija arhivske građe povodom Dana crnogorske diplomatije.....	95
▪ Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914 (Tirana, Kotor, Skoplje).....	95
▪ ASNOM – Izraz suverene volje makedonskog naroda za ostvarenje njegovog prava na samoopredjeljenje (Državni arhiv Sjeverne Makedonije).....	97
▪ Video prezentacija „Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848/49“.....	98
▪ Ustavi Crne Gre.....	98
DANI MILOŠA MILOŠEVIĆA	100
REALIZACIJA MANIFESTACIJE „NEDELJA ARHIVA“	103
<i>V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025</i>	103
<i>Izložbe, promocije publikacija, prezentacije arhivske građe u okviru „Nedelje arhiva“</i>	107
▪ CETINJE - izložba „Učiteljska škola Cetinje 1922-1945“.....	107
▪ PODGORICA - internet izložba „Sreski Narodni odbor Titograd / Narodni odbor sreza Titograd - opšta uprava 1945-1959.“ (https://aopgizlozba2025.blogspot.com).....	107
▪ NIKŠIĆ - izložba dokumenata „Jevto Miletin Nikolić“.....	108
▪ BAR - internet izložba „Učiteljsko društvo u Baru 1919-1935“ (https://izlozba2025.blogspot.com).....	108
▪ ULCINJ - fotodokumentarna izložba „Retrospektiva izložbi AO Ulcinj 2014-2024“.....	109
▪ BERANE / ROŽAJE - fotodokumentarna izložba „Privreda u Rožajama“.....	110
▪ KOTOR - Promocija Zbornika radova sa naučno-stručnog skupa „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“, Izložba „Arhiv i nauka“.....	110
ODRŽAVANJE OBJEKATA DRŽAVNOG ARHIVA I POBOLJŠANJE USLOVA I KVALITETA RADA	111
Komisija za davanje saglasnosti na Liste kategorija registratorske građe	113
<i>Godišnji sastanak rukovodstva Državnog arhiva, načelnika i predstavnika Sindikata i dodjela zahvalnica dugogodišnjim službenicima i namještenicima</i>	114
REZIME	115

U V O D

Državni arhiv je organizovan kao samostalni organ državne uprave za vršenje arhivske djelatnosti na području Crne Gore. Zadaci Državnog arhiva proizilaze iz odredbi Zakona o arhivskoj djelatnosti, podzakonskih akata donešenih na osnovu njega, zahtjeva državnih organa i korisnika arhivske građe, sporazuma i protokola o saradnji zaključenih sa pojedinim arhivima, akata Međunarodnog arhivskog savjeta i drugih akata.

Državni arhiv, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 098/23 od 31. 10 2023, 102/23 od 17. 11 2023), vrši poslove koji se odnose na: istraživanje, prikupljanje, preuzimanje, kompletiranje, sređivanje, obradu, zaštitu i prezentovanje javne arhivske građe i privatne arhivske građe koja je od trajnog značaja za nauku, kulturu i druge svrhe utvrđene zakonom; praćenje opšteg stanja registratorske i arhivske građe i predlaganje mjera za njihovu zaštitu; pružanje stručne pomoći stvaraocima i držaocima arhivske građe; obezbjeđivanje preventivne, fizičke i tehničke zaštite i konzervacije i restauracije arhivske građe; vođenje evidencije stvaralaca i držalaca registratorske i arhivske građe; vođenje evidencije o registratorskoj i arhivskoj građi koja se nalazi kod držalaca arhivske građe; prikupljanje informacija i vođenje evidencije o arhivskoj građi u inostranstvu koja je od značaja za Crnu Goru; vođenje centralnog kataloga arhivskih fondova i zbirki; davanje mišljenja o opravdanosti osnivanja specijalnog arhiva; obezbjeđivanje informacija i izradu informacionih sredstava o arhivskoj građi koja se nalazi u fondovima ovog organa; organizovanje stručnog osposobljavanja i usavršavanja arhivskog osoblja u arhivu, kao i obuku zaposlenih kod držalaca arhivske građe zaduženih za arhivsko poslovanje; publikovanje arhivske građe i stvaranje uslova za njeno korišćenje; istraživanje i proučavanje pitanja iz oblasti zaštite kulturnih dobara, arhivistike, pomoćnih istorijskih nauka, prava i informatičkih nauka, savremenih tehnologija u obradi podataka, konzervaciji i restauraciji i ostalih srodnih disciplina; organizovanje naučnih i drugih skupova o pitanjima iz oblasti arhivske djelatnosti; vršenje inspeksijskog nadzora kod stvaralaca i držalaca registratorske i arhivske građe; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Shodno Programu rada za 2025. godinu, poslovi i aktivnosti Državnog arhiva u 2025. godini bili su usmjereni na:

- *realizaciju redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti;*
- *rješavanje problema nedostajućeg kadra/obuke i usavršavanja postojećeg kadra u zemlji i u inostranstvu;*
- *rad na stvaranju ulova za povećanje sopstvenih prihoda;*
- *rad na stvaranju uslova za kontinuirani proces digitalizacije arhivske građe;*
- *proširivanje kapaciteta za smještaj, čuvanje i zaštitu arhivske građe / izgradnju novog objekta Državnog arhiva na Cetinju;*
- *saradnju sa državnim organima, ustanovama i drugim subjektima u Crnoj Gori;*
- *međunarodnu saradnju;*
- *unaprjeđenje izdavačke djelatnosti / publikovanje i prezentaciju arhivske građe / organizovanje konferencija, naučnih skupova i panela;*
- *realizaciju manifestacije "Neđelja arhiva" i*
- *održavanje objekata Arhiva i poboljšanje uslova i kvaliteta rada.*

REALIZACIJA REDOVNIH OBAVEZA I ZADATAKA IZ ARHIVSKE DJELATNOSTI

Aktivnosti na realizaciji redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti koje se odnose na kontrolu, zaštitu, preuzimanje, smještaj, sređivanje, obradu i korišćenje arhivske građe od značaja za državu i jedinice lokalne samouprave, odvijale su se u organizacionim jedinicama Državnog arhiva, shodno Programu rada za 2025. godinu.

Detaljan izvještaj o realizaciji redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti za 2025. godinu prikazan je po organizacionim jedinicama u okviru Državnog arhiva:

I SEKTOR ZA ARHIVSKU GRAĐU STVARALACA OD ZNAČAJA ZA DRŽAVU

1. Arhivski odsjek Centralni depo – Cetinje

- Pristiglo je 257 zahtjeva stranaka i u tu svrhu pregledali 267 fascikle arhivske građe i liste fondova koji se odnose na eksproprijaciju imovine nakon 1945. godine. Pristiglo 10 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Na osnovu uredno vođenih reversa izdato je 1918 fascikli, 825 knjiga arhivske, građa i to:

- Odsjek SIO stari period - 493 fas. 11 knjiga i 4 djelovodnika
- Odsjek SIO nova građa - 427 fas. 15 djelovodnika
- Centar za tehničku zaštitu arhivske građe - 8 fas. 1 knjiga
- Centar za naučno informativnu djelatnost - 99 fas. 11 knjiga, 6 djel. 1 sl list
- Služba za opšte poslove 3 fas. 9 djelovodnika.
- Čitaonica 891 fas. 789 knjiga. i 2 omota. I svežanj 19 djelovodnika i 10 pobjeda

Svakodnevno primali stranke i rješavali njihove zahtjeve; kontaktirali sa 110 lica putem telefona i licima koji su nas lično posjetili; prikupljali dokumenta iz raznih fondova za izradu zbornika Zanatstvo u Crnoj Gori.

Po azbučnom redu složili i obilježili brojevima dosijea sljedećih fondova:

- Državni arhiv Crne Gore 70 dosijea.
- Izvršno vijeće 107 dosijea,
- Republički sekretarijat za rad zdravstvo i socijalno staranje 57 dosijea.

Izradili formular koji se koristi za evidenciju o korišćenju svake pojedinačne fascikle za korisnike arhivske građe u čitaonici Državnog arhiva

Izradili popis pojedinačnih projekata raznih opština u Crnoj Gori iz fonda Republički zavod za urbanizam i projektovanje i ukupno oformili 193 fascikle. Za ovaj fond je urađeno informaciono sredstvo.

Dobili 146 fascikli arhivske građe iz Austrije i smjestili u novoformirane police u depou broj 5.

10. Složili arhivske kutije fonda Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore iz 2013 i 2014 godine u nove police u depo 4, 5 i 6.

Prefascikulirali kompletan fond Centralna narodna biblioteka Cetinje 1946 do 1984 godine. Ukupno 67 fascikli.

Započeli prefascikuliranje fonda Republički zavod za urbanizam i projektovanje. Prefascikulirano 20 fas.

Slagali pomoćne fondovske knjige u depou br. 4.

2. Odsjek za sređivanje i obradu arhivske građe do 1945. godine

I Sređivanje i obrada arhivske građe

Sprovedenjem redovnih radnih obaveza u navedenom periodu urađeno je sledeće:

- Uprava dvora - sređene i obrađene fascikle br. 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 (1894), 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45 (1895). (17 kutija iz 1894. i 1895. godine).
- Veliki Sud Cetinje - građa je numerisana, sređena i obrađena, vrši se ispisivanje signature. Urađene fascikle br. 93,94,95,96,97,98,99,100,101,102, 103, 104, 105, 106, 107,108,109 (1888), 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122 (1889). (30 utija u fazi ispisivanja signature i folijacije).
- Ministarstvo vojno - perjaničke plate (1880-1915). Urađen sumarni inventar sa imenima perjanika.
- Ministarstvo unutrašnjih djela - Odlikovanja. Rad na izradi imenskog registra.

II Stručni poslovi

Radi bolje čitljivosti i preglednosti po sugestiji korisnika prekucan sumarni inventar fonda Komisija kraljevske crnogorske vlade za izviđaj zloupotreba državnih činovnika u novooslobođenim krajevima.

- Ministarstvo vojno – arhivska građa crnogorske provenijencije vraćena iz Austrije - vrši se pregled, obrada i izrada analitičkog inventara. Takođe, vršio se odabir dokumenata iz arhivske građe fondova koji su dobijeni iz Austrije (Ministarstvo vojno, Crnogorska narodna skupština i dr.) i urađene su legende za odabrana dokumenta, za potrebe prezentacije koja je organizovana 4. novembra, u Vladinom domu na Cetinju.
- Crnogorski Crveni Krst - vršena klasifikacija i sistematizacija arhivske građe, koja je u rasutom stanju i to Crveni Krst Cetinje i Crveni Krst Podgorica (uprava, blagajna, blagajna rashoda, ekonomat, magacin robe, vojne bolnice, ekonomati bolnica...).

Urađen je sumarno-analitički inventar fonda Političko pogranični komesarijat Andrijevića (1895-1910), Bobotovo groblje (1901.1910). Njeguši (1913), Podgorica (1901,1911).

III Nedelja arhiva

- Pripremljena i prezentovana izložba „Učiteljska škola Cetinje 1922-1945“ tokom manifestacije Nedelje arhiva”.

3. Arhivski odsjek za sređivanje i obradu arhivske građe od 1945.g.

I Sređivanje i obrada arhivske građe

Za proteklu godinu urađeni su sljedeći stručni poslovi iz arhivske djelatnosti sređivanja i obrade arhivske građe:

- Ministarstvo finansija NRCG (1945 –1953); 1945-1953: knj. 64, f. 342,1945 - 1953.g. / 96 f. Klasifikovano ukupno 96 fascikli.
- Izvršno vijeće SRCG (1953-1989) knj.172. f. 1616
Klasifikovano 4 fascikle u rasponu od 1986-1987.g.
- Republička komisija za odnose s vjerskim zajednicama (1941-1991); 1941-1991: knj. 3, f. 45; 4,56 (2 fascikle, urađena folijacija), folijacija urađena 2 fasc. (1960-1963)
- Sistematizacija arhivske građe

II Stručni poslovi

Na osnovu dopune i izmjene zapisnika inspekcije UP IN 0503-743/22-11201/15 od 15.12.2022. g. naloženo je da se izvrši arhivističko sređivanje preuzete arhivske građe od Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore. Naime, arhivski fond Vlada Crne Gore - Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore primljen je zapisnikom o primopredaji arhivske građe DA br. 041/20-01- 842/14 od 13.10.2020.g. broji 1264 arhivske kutije i 31 paket što čini 153 dužna metra arhivske građe. U toku 2025. godine sistematizovano je sljedeće:

- 2006.g. -- 8 fascikli, 7 predmeta, 4762 dokumenata, 284 praznih listova, 945 duplikata
- 2007.g. - 8 fascikli, 6 predmeta, 5654 dokumenata, 460 praznih listova, 1023 duplikata
- 2008.g. - 49 fascikli, 33 predmeta, 33220 dokumenata. 1118 praznih listova, 5910 duplikata
- 2009.g. - 44 fascikle, 43 predmeta, 31394 dokumenata, 1562 praznih listova, 2651 duplikat
- 2010.g. 56 fascikli, 50 predmeta, 34960 dokumenata, 1432 praznih listova, 4923 duplikata
- 2011.g. - 62 fascikli, 40 predmeta, 41013 dokumenta, 410 praznih listova, 11176 duplikata
- 2012.g. - 58 fascikli, 33 predmet. 31718 dokumenata, 2111 praznih listova, 11664 duplikata
- 2013.g. - 41 fascikli, 21 predmeta, 25122 dokumenta, 1517 praznih listova, 660 duplikata
- 2015. g. 43 fascikli, 20 predmeta, 25095 dokumenata, 689 prazna lista, 9361 duplikat.

Ukupno arhivistički sređeno i obrađeno:

2006 - 2015 / 369 fascikli, 253 predmeta, 232938 dokumenata, 9583 praznih listova, 48313 duplikata.

4. Arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor

I Sređivanje i obrada arhivske građe

- Zbirka *Bokeljska mornarica* (KOM)
- Porodični fond POKRŠ
- Zbirka matičnih knjiga (MAK)
- Zbirka testamenata (TE)
- Fond Sudsko-notarski spisi (SN)
- Fond Sudsko-notarski spisi (SN) - *SN LXXXIII*: jezik italijanski, mletački idiom, dokumenti transkibovani i prevedeni, provjerene signature.
- Fond Upravno-politički spisi vanrednog providura Mletčake republike (UPM) – fascikla XII
- Zbirka MUZ
- Fond SN

Obilazak privatnog imaoca

- Ruski državljanin koji je kupio kuću istaknute prčanjske porodice Giunio, pozvao nas je kako bismo vidjeli da li u napuštenom objektu ima arhivske građe koja bi mogla biti preuzeta u arhiv. S obzirom da se radi o porodici koja je dala istaknute predstavnike javnog i privrednog života Prčanja, Katora, Boke, a i šire (javni bilježnik, pomorski kapetani, ljekari...) smatrali smo da ćemo pronaći građu od koje bi se mogao formirati lični ili porodični fond. Nakon pregleda, pronašli smo veoma mali broj dokumenata i nešto fotografija, premda vlasnik kaže da ima još jedna određena količina koju bi nam kasnije predao. Stanje u objektu je veoma loše, prodire kiša, te vlasnik pokušava spasiti sve što može. U obilazak išli načelnik Joško Katelan, Marija Knežević i Tina Ugrinić.

Revizija/sređivanje biblioteke serijskih izdanja

- Nakon što je utvrđeno da je stanje sredenosti biblioteke serijskih izdanja prilično loše, uglavnom zbog čestog korišćenja od strane naučnih istraživača i arhivista, kao i zbog priliva novih izdanja koje je bilo potrebno uvesti u evidenciju i smjestiti na police, odlučeno je da se uradi revizija ove biblioteke. Sve knjige će biti ponovo upisane u knjigu inventara abecednim redom i za svaku napravljen elektronski karton koji će biti štampan i pohranjen u kartoteku biblioteke

Revizija glavne biblioteke

- revizija kategorije V: sređivanje poretka i utvrđivanje nepravilnosti

II Stručni poslovi

- Pisanje rada - *Marko Đ. Petrović iz Škaljara, do sada nepoznati učesnik bitke kod Atine 1756. god.* objavljenog u Godišnjaku Pomorskog muzeja Crne Gore Kotor broj 73
- Pisanje rada – *Makaronska poezija i njeni tragovi u spisima Istorijskog arhiva Kotor* za stručno-naučni skup „Dani Miloša Miloševića“. Za potrebe pisanja rada pročitano je, transkribovano i prevedeno više od 400 stranica arhivske građe na italijanskom/mletačkom jeziku iz fonda Upravno-politički spisi vanrednog providura Mletačke Republike (UPM), te konsultovan veliki broj objavljenih radova na temu makaronske poezije.
- Izrada plakata i učešće na Međunarodnoj konferenciji „Tehnični in vsebinski problemi klasičnoga in elektronskega arhiviranja“ u Radencima i učešće od 19-23. maja 2025. Izrađen je plakat kojim je predstavljen lični/porodični fond Branka Mamule koji se sastoji od 1,60 dužnih metara građe. Period koji obuhvaća je od prve polovine XIX v. do XXI v.
- Pisanje apstrakta za XIV međunarodni skup „Guerra e pace nello Stato da mar“ koji će se održati u Veneciji u proljeće 2026. sa temom „*Pohara Perasta 1624. godine iz neobrađenih dokumenata Istorijskog arhiva, arhiva Muzeja grada Perasta i Nadžupskog arhiva u perastu*“
- Pisanje rada pod naslovom „*Tragovi Jevreja kroz dokumenta Istorijskog arhiva*“ radi prisustva na naučno-stručnom skupu ICARUS-a u maju 2025. u Budimpešti/Mađarskoj.
- Pisanje rada pod naslovom „*Uloga arhiva kao medijatrola u Crnoj Gori*“ radi prisustva na naučno-stručnom skupu i školi arhivistike u novembru 2025. u Ljubljani/Sloveniji
- Pisanje rada pod naslovom „*Izveštaj sa međunarodnog arhivskog stručnog skupa ICARUS Konvencija #34 Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka MIGRACIJE I ODRŽIVOST*“ za potrebe Tuzlanskog kantona - „Tuzlanske arhivske dane“ održane 12-14. maja 2025.
- Objavljivanje rada „*Etnomuzikološka građa Ankice Petrović sa posebnim osvrtom na pjevanje u Boki Kotorskoj*“ u časopisu MATICA, objavljen u ljeto 2025. godine
- Objavljivanje članka u Hrvatskom glasniku broj 198 pod naslovom „*Perast pjeva protiv zaborava*“
- Učešće na treningu Program interpretacijskog planiranja kao dio projekta Learning Landscapes održanog u martu 2025. u Kotoru u organizaciji OJU Muzeji Kotor
- Prisustvo na sastanku povodom prezentacije projekta „Perast: Mobilising competences- očuvanje baštine za održivu budućnost“
- Prisustvo na sastanku povodom prezentacije projekta „O interpretaciji nasljeđa u zaštićenoj prirodnoj i kulturno-istorijskoj zoni Kotora“
- Prisustvo radionici o reviziji Menadžment Plana zaštićenog područja Kotora
- Prisustvo na otvaranju festivala knjige FESKK Kotor „Pazi što čitaš“, te izložbi „Ex Voto Danilu Kišu“

III Projekti

Izložba „*Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadranom*“

- Pored više sastanaka u Kotoru u prostorijama Unije zajednica Italijana Crne Gore vezano za uspostavljanje radne grupe (članovi: Aleksandar Dender, Snežana Pejović, Jelena Mršulja, Jelena Nikolić, Slvko Burzanović, Tatjana Koprivica, don Robert Tonsati, Joško Katelan) u periodu od 16. i 19. juna obavljena je radna posjeta Trstu i Goriciji, koja je podrazumijevala više sastanaka sa organizatorima i posjete dvjema izložbama. Ova

aktivnost je sastavni dio sporazuma potpisanog između DACG i Unije zajednica Italijana CG. Planirano je da izložba bude otvorena u proljeće 2027. godine.

Dani Miloša Miloševića

- Prema predviđenom planu, u Kotoru je u organizaciji Državnog arhiva održan naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“ koji od ove godine prerasta u tradicionalno okupljanje stručnjaka i naučnika iz raznih oblasti. Oformljeni su Organizacioni i Programski odbori koji su svoje sastanke održavali u prostorijama IAK-a. Načelnik Katelan je bio član Organizacionog odbora, dok je Tina Ugrinić bila zadužena za vođenje zapisnika. Skup je održan 6. i 7. novembra u koncertnoj dvorani ŠOSMO „Vida Matijan“. Svi zaposleni u Odsjeku su dali svoj doprinos kvalitetnom odvijanju skupa.

Monografija Kotorske gimnazije

- Nastavak rada na projektu koji je započeo 2015. godine. Autori: Snežana Pejović, Jelena Mršulja i Joško Katelan, predali su rukopis od oko 1000 stranica Upravi Gimnazije nakon 5 godina rada na dokumentima vezanim za srednjoškolsko obrazovanje u Kotoru. Međutim, zbog više promjena direktora Gimnazije došlo je do zastoja u realizaciji ovog velikog projekta. U toku 2025. godine održana su dva sastanka, jedan 5. maja u Gimnaziji, i drugi početkom decembra u IAK-u kako bi se postigao dogovor oko publikovanja ovog značajnog izdanja. Uređivački odbor DACG je predložio da Monografija uđe u plan izdavačke djelatnosti DA za 2026, eventualno 2027. godinu.

Foto.monografija Kotorske opštine

- Na poziv Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti Opštine Kotor, prisustvo prvom radnom sastanku grupe za izradu publikacije. Radnom grupom predsjedava prof. dr Stevan Kordić. Plan je da naš odsjek izvrši odabir najreprezentativnijih dokumenata koji bi bili fotografisani u visokoj rezoluciji, te da za svaki od njih izradimo duži opis.

IV Nedelja arhiva

- Ovogodišnja manifestacija obilježena je promocijom Zbornika radova sa prvog naučno-stručnog skupa posvećenog M. Miloševiću održanog 2023. godine. Promocija je održana u izložbenom prostoru IAK-a uz maksimalno angažovanje i posvećenost svih zaposlenih
- Gostovanja na Radio Kotoru Tine Ugrinić, Marije Knežević i Maruške Nenezić.

V Zakon o arhivskoj djelatnosti

- Prema planu rada Vlade CG, za posljednji kvartal bila je predviđena aktivnost izrade izmjena i dopuna Zakona o arhivskoj djelatnosti. U radu Radne grupe učestvovao je načelnik Joško Katelan. Održano je više sastanaka u Ministarstvu kulture. Pored toga, načelnik je sa Snežanom Pejović više od 20 dana radio na tekstu u prostorijama IAK-a.

VI Rad sa naučnim istraživačima/korisnicima koji istražuju arhivsku građu u Arhivu

- Rad sa NAUČNIM ISTRAŽIVAČIMA i KORISNICIMA koji istražuju arhivsku građu u čitaonici i kartoteci Arhiva; *Ukupno*: 60 naučnih istraživača u čitaonici, sa oko 150 posjeta; po zahtjevu je skenirano oko 120 dokumenata

- Rad sa NAUČNIM ISTRAŽIVAČIMA i KORISNICIMA koji istražuju arhivsku građu slanjem e-maila; *Ukupno*: 26 naučnih istraživača sa zahtjevima za istraživanje od strane arhivista

Ukupno:

- 40 istraživača u dokazne svrhe; 492 korisnika arhivske građe u dokazne svrhe; 111 uvida korisnika koji su ostvarili pravo uvida u arhivsku građu bez izrada kopija skenirano za potrebe istraživača/korisnika u dokazne svrhe oko 6000 dokumenata. Ukupna uplata fizičkih lica za izrađene kopije arhivske građe – 14.418,00 EUR

VII Posjete arhivu

- U čitaonici IAK-a je u dva navrata upriličena izložba odabranih dokumenata prilikom posjete direktora DACG-a i pomoćnika direktora sa budućim saradnicima iz SAD iz organizacije FAMILY SEARCH na projektu digitalizacije arhivske zbirke MATIČNE KNJIGE - MAK.
- Posjeta nadvojvode Karla od Habsburga-Lorene i njegove pratnje u organizaciji Unije Italijana Crne Gore.
- Posjete učenika OŠ „Njegoš“ Kotor i „Narodni heroj Savo Ilić“ Dobrota prilikom kojih su održani časovi lokalne istorije kroz pregled arhivske građe

Prilikom svih posjeta pripremane su i kratke tematske izložbe dokumenata u čitaonici Odsjeka uz davanje opštih informacija.

VIII Uređivački odbor DACG

- Načelnik Katelan, kao predsjednik Uređivačkog odbora održao je 3 sastanka sa članovima Odbora kako bi se razgovaralo o prijedlozima publikacija i Planu izdavačke djelatnosti za 2026. godinu.

IX Gostovanje službenika Istorijskog arhiva-Kotor

- U saradnji sa JU Gradskom bibliotekom Tivat, 20. novembra je održano predstavljanje Državnog arhiva Crne Gore, sa posebnim osvrtom na rad kotorskih odsjeka pod nazivom „Arhivi – nasljeđe i odgovornost“. Tivatskoj publici i medijima su svoj rad predstavili direktor Mrvaljević, načelnici Ana Kaluđerović i Joško Katelan.

5.Arhivski odsjek za istoriju radničkog pokreta Podgorica

I Sređivanje i obrada arhivskih fondova

Republička konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda Crne Gore (984 arhivske kutije, period 1945–1990): Sistematizovano je 160 arhivskih kutija i pripremljeno za sledeću fazu kancelarijskog sređivanja.

- Republička konferencija Saveza sindikata Crne Gore (117 arhivskih kutija + 150 registratora): Arhivistički je sređeno 14 kutija građe fonda. Za svaku kutiju urađena je Unutrašnja lista i obilježje na kutijama.
- Osnovna organizacija Saveza komunista Titograd: Mijenjane su arhivske kutije jer su oštećene od vlage.
- Centralni komitet Saveza komunista Crne Gore (2007 arhivskih kutija, 1944–1990): Izvršena je dopuna starih i izrada novih Unutrašnjih listi za 20 arhivskih kutija. Urađen je opsežan istorijat tvorca fonda, čime je završen Sumarni inventar za fond.
- Opštinska konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda Titograd: Završeno je hronološko sređivanje cjelokupnog fonda. Građa je razvrstana u košuljice i spremna je za korišćenje. Fond broji 101 arhivsku kutiju.
- Istorijski institut Crne Gore (183 arhivske kutije, 1951–1992): Ispisana je signatura i folijacija na dokumentima iz 38 arhivskih kutija.
- Evidencioni kartoni (Predsjedništva SRCG, Vijeća opština Skupštine opštine SR Crne Gore, organizacija): Napravljeni su imenski registri za 68 arhivskih kutija građe.
- Prinovljena građa NOB-a: Sređeno 5 kutija arhivske građe fonda. Radi se o dijelu građe koji ukupno broji 50 arhivskih kutija, za koji je postojao popis sa brojevima predmeta (što nije bilo pogodno za istraživače).

Ukupno sređeno arhivske građe: 87 kutija + 160 kutija sistematizovano za dalju obradu.

II Obrada fondovskih knjiga

U izvještajnom periodu obrađeno je 213 knjiga ukoričene štampe (*Borba*). Napravljena je evidencija

III Čitaonica

U toku 2025. godine čitaonicu Odsjeka za istoriju radničkog pokreta posjetilo je 45 istraživača, sa ukupno 88 istraživačkih dana.

- Urađeno je 2.396 fotokopija (od čega 126 nije podignuto u ovoj godini). Takođe, u aprilu 2024. godine za potrebe jednog istraživača fotokopirano je 397 listova, koji do danas nijesu preuzeti.
- Izdata je 131 kutija arhivske građe, 256 dokumenata, 11 foto-albuma, 10 knjiga štampe „Pobjeda“, 3 knjige RK SSRN

IV Stručni poslovi

- Završena je revizija fonda Zbirka NOB-a, 1941/45. godina, koji je prvobitno brojao 52 arhivske kutije originalnih dokumenata i isto toliko fotokopija. Nakon zamjene košuljica, fotokopiranja nedostajućih dokumenata i zamjene kutija, fond sada broji 74 kutije (originali) i 71 kutiju (fotokopije).
- Završena je druga knjiga zbornika dokumenata „OK KPJ Cetinje u NOR-u, 1941/45. godina“. Knjiga ima 468 stranica, objavljeno je 148 dokumenata i 155 ratnih biografija lica

koja se pominju u dokumentima. Izdanje je promovisano od strane Državnog arhiva u Centru za kulturu na Cetinju.

- Arhivski odsjek za zaštitu arhivske i registratorske građe van arhiva preuzeo je 27 paketa nesređene dokumentacije SUBNOR-a i 1 kutiju djelovodnih protokola, koji su predati našem Odsjeku. Radi se o dokumentima iz perioda 1968–1994. godine, ukupne dužine 14 metara. Preuzimanjem je osigurano očuvanje građe i njeno pripajanje postojećem fondu SUBNOR-a.
- Stručna praksa za učenike Srednje ekonomske škole „Mirko Vešović“ održavana je od 16. oktobra 2024. godine (sa radom od početka godine do sredine maja, te od septembra do 24. decembra 2025. godine). Praksa se odvijala sa učenicima četvrtog razreda, dva puta nedeljno po 4 sata. Sa učenicima su radile službenice Tamara Radonjić, Mirjana Pejanović i načelnica Odsjeka Biljana Drašković.
- U oktobru 2025. godine započet je rad na izradi izložbe novinskih članaka, dokumenata i fotografija pod radnim naslovom „Podgorici na dar“. Cilj izložbe je prikazati kako su „rođendanski pokloni“ u vidu infrastrukturnih i društvenih projekata oblikovali Podgoricu kroz vrijeme (1945–2006).
- Službenici Odsjeka učestvovali su na dva sajma: 19. Međunarodnom sajmu knjiga i obrazovanja te Međunarodnom festivalu književnosti.
- Od 16. oktobra 2024. godine održava se stručna praksa za učenike Srednje ekonomske škole „Mirko Vešović“; rad sa đacima trećeg i četvrtog razreda dva puta nedeljno po 4 sata; sa đacima rade načelnica Biljana Drašković i službenica Tamara Radonjić.
- Rad na ažuriranju podataka u Opštem inventaru arhivske građe i Dosijema fondova. Istovremeno izrađujem istorijate fondova i objedinjujem sa Unutrašnjim listama fondova (na taj način su zaokruženi podaci o fondovima koji su potrebni istraživačima dobije se Sumarni inventar).

II SEKTOR ZA ARHIVSKU GRAĐU STVARALACA OD ZNAČAJA ZA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

1. ARHIVSKI ODSJEK ANDRIJEVICA (PLAV)

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- DOO „Radio“, Andrijevica
- Osnovni državni tužilac – Plav
- DOO za „Komunalnu djelatnost“, Plav
- DOO za „Komunalnu djelatnost“, Gusinje
- JU Centar za socijalni rad – Plav i Gusinje
- „Turistička organizacija“ – Plav
- „Turistička organizacija“ – Gusinje
- JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju „Lipa“, Plav
- „Prva banka“, Crne Gore – Filijala Berane Poslovnica Andrijevica
- „Fond za zdravstveno osiguranje“, Crne Gore Filijala Andrijevica

Izlučivanje bezvrijedne registratorske građe izvršeno je kod dva stvaraoca:

- DOO „Vodovod i kanalizacija“, Andrijevića, 2015–2022, 0,8 d/m
- JU SMŠ „Bećo Bašić“, Plav, 1966–2020, 10,2 d/m
- I.1 Pružena je stručna pomoć u postupku izrade Liste kategorija kod 6 stvaralaca:
- DOO „Komunalna djelatnost“, Gusinje
- JU „Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju“ „Lipa“, Plav
- DOO „Komunalna djelatnost“, Plav
- „Turistička organizacija“, Plav
- „Turistička organizacija“, Gusinje
- „Osnovno državno tužilaštvo“, Plav

Preuzimanje arhivske građe izvršeno je kod jednog stvaraoca i to:

- JU SMŠ „Bećo Bašić“, 10 d/m (personalni dosijei).

Evidencije o stvaraocima i držaocima arhivske i registratorske građe:

- Dosijei stvaralaca i držalaca nijesu popunjavani novim stvaraocima.
- Nije bilo stvaralaca prestalih sa radom.
- Nije konstatovano formiranje specijalnih arhiva.

II - Poslovi depoa

Prijem arhivske građe:

- Izdavanje arhivske građe na korišćenje (izdato 34 kutija).
- Popisivanje i razgraničavanje arhivske građe fondova, smještaj arhivske građe u kutije, lijepljenje etiketa (SNO „Andrijevića“, 9 kutija i 12 knjiga; SRZ „Andželati“, dvije kutije; SRZ „Prisoja“, Andrijevića jedna kutija; SO „Andrijevića“, 15 kutija i 28 knjiga). Smještaj arhivske građe iz starih u nove kutije, lijepljenje etiketa i upis podataka.

III - Sređivanje i obrada arhivske građe fondova

Klasifikacija i sistematizacija arhivske građe fondova:

- Osnovni sud – Plav, OS P (1954) – predmeti sa oznakom „P“ (parnica: ukupno 14 kutija; predmeta 220; listova 7.093 za period 1980 godina; SI, IR.
- Sreski narodni odbor „Andrijevića“, SNOA (1945–1952): ukupno 20 kutija; predmeta 3.495; listova 7065; SI.

IV - Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

- Obrađeno 19 zahtjeva pravnih i fizičkih lica po raznim osnovama. Pri tom korišćeno 41 kutija fonda: Osnovni sud – Plav; i 5 kutija i 4 knjige pomoćnih evidencija fonda SNO Andrijevića; 26 kutija i 20 knjiga pomoćnih evidencija fonda RO „Mermer“, Andrijevića; 12 kutija i 8 knjiga pomoćnih evidencija fonda JU OŠ „Bajo Jojić“, Andrijevića. Izdato 6 uvjerenja i 30 kopija dokumenata.

V - Kulturno, prosvjetna i propagandna djelatnost

- Povodom manifestacije „Nedjelja arhiva“ Odsjek Andrijevića organizovao je u periodu od 26.05–30.05.2025 godine sljedeće aktivnosti: podjela propagandnog materijala (brošura, kataloga i dr.). Upriličena je posjeta učenika završnog razreda JU Srednje mješovite škole Andrijevića Odsjeku. Prostorije Odsjeka – Andrijevića posjetili su službenici i namještenici lokalne samouprave, privrednici i građani Andrijevice.

2. ARHIVSKI ODSJEK BAR

I – Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva:

1. Evidencije o stvaraočima i držaocima registratorske i arhivske građe

- Osnovni sud Bar
- DOO “Vodovod” Bar
- MFI “Montecredit” Bar
- “MSC Montenegro” Bar
- JPU “Vukosava Ivanović Mašanović” Bar
- JU Srednja Stručna škola Bar
- JU O.Š: “Blažo Jokov Orlandić” Bar
- Pošta CG AD Podgorica - Regionalni centar pošta Bar
- “ZIB” AD u stečaju Bar
- Uprava Pomorske sigurnosti Bar
- JU Gimnazija “Niko Rolović” Bar
- JU OŠ “Meksiko” Bar
- JU Srednja Ekonomsko – Ugostiteljska škola Bar
- Poreska uprava – PJ Bar
- Poreska uprava inspekcijски nadzor Bar
- “Jadroagent” Bar
- Opština Bar – Sekretarijat za lokalnu samoupravu
- Opština Bar – Sekretarijat za urbanizam i prostorno planiranje
- AD “Marina” Bar
- OŠ “Blažo J.Orlandić” Bar
- OŠ “Anto Đedović” Bar

- OŠ “Jugoslavija” Bar
- OŠ “Srbija” Stari Bar
- Turistička organizacija Bar
- AD “Luka” Bar
- JU Dom učenika “Dušan Marović” Bar

Dosije stvaralaca i držalaca dopunjen je novim podacima za:

- Poreska uprava – PJ Bar
- Registar stvaralaca i držalaca prestalih sa radom:

2. Evidencija o registraturskoj i arhivskoj građi koja se nalazi kod držalaca, kartoteka držalaca dopunjena je sledećim podacima:

- Poreska uprava – PJ Bar
- Poreska uprava – PJ Bar

Izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala :

- MFI “Montecredit” Bar.....	6,1 d/m
- JPU “Vukosava Ivanović Mašanović” Bar.....	11 d/m
- JU OŠ “Meksiko” Bar.....	3,4 d/m
- Poreska uprava PJ Budva ekspozitura Bar.....	39 d/m
- Poreska uprava inspekcijski nadzor Bar.....	15 d/m
- Pošta CG AD Podgorica - Regionalni centar pošta Bar.....	18 d/m
- Jadroagent Bar DOO.....	68 d/m
- AD Marina Bar.....	2 d/m
- OŠ “Blažo Jokov Orlandić”.....	5 d/m

Ukupno izlučeno: 167,5 d/m

Preostala ukupna količina arhivske i registraturske građe koja je ostala kod držalaca:

- MFI “Montecredit” Bar.....	5 d/m
- JPU “Vukosava Ivanović Mašanović” Bar.....	17 d/m
- JU OŠ “Meksiko” Bar.....	7 d/m
- Poreska uprava PJ Budva ekspozitura Bar.....	70 d/m
- Poreska uprava inspekcijski nadzor Bar.....	45 d/m
- Pošta CG AD Podgorica - Regionalni centar pošta Bar.....	4 d/m

- Jadroagent Bar DOO..... 120 d/m
- AD Marina Bar.....65 d/m
- OŠ “Blažo Jokov Orlandić”.....10 d/m

Ukupno: 343 d/m

3. Pružanje stručne pomoći po raznim osnovama stvaraocima/držiocima:

- JU O:Š: “Blažo Jokov Orlandić” Bar
- Uprava Pomorske sigurnosti Bar
- DOO “Vodovod i Kanalizacija” Bar
- JU Srednja Ekonomsko – ugostiteljska škola
- JU Srednja Stručna škola Bar
- Osnovni sud Bar
- Turistička organizacija Bar

Pružanje stručne pomoći u procesu izlučivanja bezvrijednog registratskog materijala.

II Poslovi depoa:

- Izrada spoljnih opisa, ukupno 68; izdavanje građe na sređivanje i obradu, ukupno 68 kutija; izdavanje građe iz depoa istraživačima- 137 kutija

III Sređivanje i obrada arhivske građe:

- Fond Opšta bolnica Blažo J. Orlandić (1946 – 1980)g: registratski sređeno : 37 kutija: očno(1975-1980.) i infektivno (1960-1961.)

- Fond Osnovni sud Bar (1980 – 1989)g (sumarni popis) predmeti “O” (1985- 1987.), sređeno 19 kutija

- Fond Osnovni sud Bar (1980 – 1989)g (sumarni popis) predmeti “R” (1985 i 1987), sređeno 12 kutija

Informativna sredstva:

Imenski registar za 31 kutiju

IV Korišćenje građe i bibliotečkog materijala:

- Obradeno pismenih zahtjeva fizičkih i pravnih lica:

Ukupno 417 lica, pravnih 80, fizičkih 337, fotokopirano je 731 listova i ovjereno 232 strana, pozitivno je riješeno 278 a negativno 139 zahtjeva, potraživano je 566 predmeta, poslato je 87 pismenih odgovora, izdato je 12 potvrda .

V Ostali poslovi

U okviru kulturno - propagandne djelatnosti obilježen je "Nedjelja arhiva" (26.05. - 30. 05. 2025.)

- Promocija arhiva na lokalnim medijima; organizovanje posjete đaka; organizovanje posjete predstavnika lok. Uprave; nabavka materijala za potrebe manifestacije...

Prezentacija Internet Izložbe : Učiteljsko društvo u Baru (1919 – 1935) (izložba2025.blogspot.com)

3. ARHIVSKI ODSJEK BERANE (ROŽAJE)

I Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

1. Pregledana je građa u sledećim registraturama:

- Osnovno državno tužilaštvo Berane
- Osnovni sud Berane
- JU Srednja stručna škola Rožaje
- JU Gimnazija “30.septembar” Rožaje
- Osnovno državno tužilaštvo Rožaje
- Turistička organizacija Berane
- JU OŠ „Bać“ Rožaje sa detaljnim uvidom u arhivsku i registratorsku građu. Izrada zapisnika o praćenju opšteg stanja arhivske i registratorske građe sa davanjem uputstava za dalji rad u registraturi.
- JU OŠ “Bukovica” Rožaje
- JU Centar za socijalni rad za opštine Berane, Andrijevića i Petnjica
- JU Centar za kulturu Rožaje
- JU Centar za kulturu Petnjica
- DP „Dekor“ Rožaje
- Uprava carina, Carinarnica Bijelo Polje, Carinska ispostava Berane
- JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju
- Turistička organizacija Rožaje
- Poreska uprava Područna jedinica Bijelo Polje Ekspozitura Rožaje
- DOO Ski centar „Hajla“ Rožaje
- DOO Vodovod i kanalizacija Rožaje
- DOO Komunalno Rožaje
- DOO Radio-televizija Rožaje
- Poreska uprava Grupa za inspekcijski nadzor za sjever Berane
- JU Narodna biblioteka Rožaje
- JU OŠ “Bratstvo i jedinstvo” Skarepača – Rožaje
- DOO “Parking servis” Berane
- Osnovni sud Rožaje

- JU Centar za kulturu Rožaje
- JU Zavičajni muzej “Ganića kula” Rožaje
- Opština Rožaje
- JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje
- JU OŠ “Bać” Rožaje
- Osnovni sud Berane
- Opština Berane
- JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Rožaje
- JU OŠ “Miroslav Đurović” Rožaje
- JU OŠ “Milun Ivanović” Biševo Rožaje
- JU OŠ “Donja Lovnica” Rožaje
- Turistička organizacija Rožaje
- DOO SKI Centar “Hajla” Rožaje

2. Pružanje stručne pomoći pri izlučivanju bezvrijednog registraturskog materijala:

-JU OŠ “Mahmut Adrović” Petnjica.1967-2016.g.	6 d/m
- JU OŠ „Bratstvo i jedinstvo“ Skarepača, Rožaje, 2004-2015. g	1,79 d/m
- Poreska uprava Područna jedinica Bijelo Polje, Ekspozitura Berane, 2004-2024.g	26 d/m
- Poreska uprava Područna jedinica Bijelo Polje, Ekspozitura Rožaje,2010-2023.g	11,5d/m
- JU OŠ “Lubnice“ Berane,1951-2020.g	11.6 d/m
- JU Centar za socijalni rad za opštine Berane, Andrijevića i Petnjica,2014-2024.g	24 d/m
-Poreska uprava Grupa za inspekcijski nadzor za sjever Berane,2012-2020. g.	6d/m
-Uprava carina PJ Carinarnice Bijelo Polje CI Berane,2019.g	7 d/m
-JU OŠ „Mahmut Adrović“ Penjica, 1960-2003.g.	2 d/m
-JU OŠ „Savin Bor“ Petnjica,1958-2019.g.	5,5 d/m
-Opština Berane, 1967-2021.g.	16 d/m
-JU OŠ „Trpezi“ Petnjica, 2011-2019.g	1,4 d/m
-JU OŠ „Tucanje“ Petnjica, 1969-2018.g.	3 d/m
- JU OŠ „Milun Ivanović“ Biševo Rožaje,2000-2019.g.	2,57 d/m
- JU OŠ „Donja Lovnica“ Rožaje,1991-2015.g.	4 d/m
-JU OŠ „Bać“ Rožaje, 1970-1995.g.	5.52 d/m
-JU OŠ Opština Rožaje, 2005-2024.g.	20,75d/m

3. Usvojene liste kategorija registraturske građe:

U 2025. godini od strane Državnog arhiva Crne Gore data je saglasnost na sledeće liste kategorija registraturske građe:

- JU Kulturni centar Petnjica
- JU OŠ „Donja Lovnica“ Rožaje
- JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Rožaje

II Sređivanje i obrada arhivske građe

- Arhivistički je obrađeno 5 kutija Fonda SO Berane, serija Urbanizam i građevinarstvo, 1986-1993 godine, koje sadrže 246 predmeta i 1563 lista.
- Arhivistički je obrađeno 19 kutija Fonda SO Berane, 1963-1987. godine, koje sadrže 566 predmeta i 8287 listova.
- Arhivistički je obrađeno 67 knjiga Fonda SO Berane 1963-1984. godine, koje imaju 11523 lista.
- Arhivistički je obrađeno 60 kutija Fonda SO Rožaje 1969-2001. godine koje sadrže 4146 predmeta i 17531 list.

Prilikom obrade izlučeno je 22 kutija bezvrijednog registraturskog materijala koje sadrže 6157 listova.

III Poslovi depoa

- za obradu arhivske građe korišćeno je 89 kutija arhivske građe i 67 knjige.
- za rješavanje zahtjeva pravnih i fizičkih lica korišćeno je 216 kutije arhivske građe, 67 upisnica.
- manipulativni poslovi: utvrđen je hronološki poredak građe, skinute su spajalice i građa je stavljena u košuljice. Urađeno je 188 kutija.

IV Korišćenje arhivske građe

Arhivsku građu preko čitaonice koristila su 4 istraživača, koristili su fondove:

- Fond Tomaš Katanić
- SO Rožaje

Primljeno je 334 zahtjev pravnih i fizičkih lica, urađeno je 51 uvjerenje, 45 obavještenja, 141 specifikacija, 764 fotokopije sa pečatom ovjere I 13 fotokopija bez pečata ovjere. Stranke za koje nijesmo imali tražena dokumenta su obaviještene usmenim putem da dokumenta za koja su oni zainteresovani ne posjedujemo.

Za rješavanje ovih zahtjeva korišćeni su fondovi:

- SO Berane
- Osnovni sud Berane
- AD "Jugoprevoz" Berane
- Tomaš Katanić
- JU ŠC "Vukadin Vukadinović" Berane
- Sresko javno tužilaštvo
- SO Rožaje

- JU Gimnazija "30.septembar" Rožaje
- Kooperatva "Agrobiserica" Rožaje
- GRO "Hajla" Rožaje
- Stambeno-komunalno preduzeće Ivangrad
- Manastir Đurđevi stupovi
- JU OŠ "Mustafa Pećanin" Rožaje
- DP "Roteks" Rožaje
- AD "Jasikovac" Berane
- JU OŠ "Milun Ivanović" Biševo - Rožaje

V Nedelja arhiva

Realizacija Programa manifestacije „Nedelja arhiva“ koja je održana od 27. do 31. maja 2025. godine: Izložba dokumenata i fotografija "Privreda u Rožajama"; posjeta profesora i učenika JU Gimnazija "Panto Mališić" Berane; posjeta profesora i učenika JU SŠ Rožaje; posjeta profesora i učenika JU Gimnazija "30.septembar" Rožaje; dan otvorenih vrata.

4. ARHIVSKI ODSJEK BIJELO POLJE

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaoocu građe:

- DOO „Komunalno Lim“ Bijelo Polje,
  - Osnovno državno tužilaštvo Bijelo Polje,
  - Fond PIO Crne Gore-PJ Bijelo Polje,
  - Skupština opštine Bijelo Polje,
  - JU „Ratkovićeve večeri poezije“ Bijelo Polje,
  - Viši sud Bijelo Polje,
  - Lokalni javni emiter Bijelo Polje
  - JZU „Dom zdravlja“ Bijelo Polje.
  - JU „Srednja stručna škola“ -Školski centar Bijelo Polje,
  - JU Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje,
  - JPU Dječji vrtić „Dušo Basekić“ Bijelo Polje
  - JU Centar za kulturu „Vojislav Bulatović-Strunjo“ Bijelo Polje
  - JU OŠ „Milomir Đalović“- Sušica
- Predajte stvaraocima/držaoocima usvojene i odobrene liste kategorija registratorske građe i to:
- JU „ Muzej“ Bijelo Polje,
  - JU Centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju „TISA“ Bijelo Polje,
  - Osnovni sud Bijelo Polje,
  - JZU „Dom zdravlja“ Bijelo Polje.

Zapisnici o izlučivanju i uništavanju bezvrijednog registraturskog materijala čiji je rok čuvanja istekao.

Rad na izlučivanju i uništavanju bezvrijednog registraturskog materijala na osnovu sprovedenih prethodnih radnji po zakonskoj proceduri i izdate saglasnosti odrađeno je kod sledećih stvaraoca/držaoca:

- JU „Dom starih“ Bijelo Polje; izlučeno za godine 2010-2019, ukupno 57,10 d/m.
- JU OŠ „Dušan Korać“ Bijelo Polje; izlučeno za godine 1958-2018, ukupno 6,60 d/m.
- Poreska uprava Crne Gore-PJ Bijelo Polje; izlučeno za godine 2006-2019 ukupno 19,93d/m,
- JU OŠ „Rifat Burdžović-Tršo; izlučeno za godine 1990-2020, ukupno 5. d/m,
- Viši sud Bijelo Polje; izlučeno za godine 1946-2022 ukupno 136,15 d/m.

Prema tome na osnovu gore iznesenih podataka i radnji ukupno je u 2025. godini, izlučeno kod stvaraoca/držaoca .....224,78. d/m.

Zapisnici o preuzimanju arhivske građe stvaraoca/držaoca:

- Preuzimanje arhivske građe od Višeg suda-„PARNICE“; preuzeta je na osnovu Zapisnika o primopredaji arhivska građa Viši sud-„Parnice“ za godine 1971-1975, ukupno 4,80 d/m.

II Poslovi depoa

Viši sud - „, parnice“

Preuzimanje arhivske građe izvršeno je kod stvarapca/držaoca Viši sud – „,parnice“. Preuzeta na osnovu zapisnika o primopredaji arhivske građe koja se odnosi na fond: Viši sud – „,PARNICE“ u rasponu od 1970-1975. godine. pri prijemu registraturskog materijala dostavljeno je 47 kutija u nesređenom stanju. Ukupno je preuzeto 4,80 d/m.

U toku 2025. godine izvršeno je premještanje arhivske građe u depou sa jednog dijelapolica na druge police iz razloga ugradnje klima uređaja.

III Sređivanje i obrada arhivske građe

- Okruglo javno tužilaštvo – serija „A“
- Viši sud– „,parnica“, Bijelo Polje
- Opštinsko javno tužilaštvo Bijelo Polje serija : „,KTN“; serija: „,KTR“

U toku 2025. godine ostvarena je saradnja sa strankama putem obrade 157 zahtjeva podnesenih od strane fizičkih lica.

U toku izvještajnog periodu obrađivani su zahtjevi pravnih lica i dostavljani odgovori po istima. Ukupan broj zahtjeva i odgovora u toku 2025. godine iznosilo je 85.

Zahtjevi su zaprimani od Komisije za povraćaj i obeštećenje, te su po isti blagovremeno dostavljeni odgovori.

IV Nedelja arhiva

Nedelja arhiva obuhvatila je niz pratećih aktivnosti, među kojima su postavljanje plakata i dijeljenje propagandnog materijala s ciljem promocije arhivske djelatnosti. Tokom manifestacije organizovane su posjete učenika osnovnih i srednjih škola kao i predstavnika SUBNOR-a. Događaj su propratili i dopisnici medija, čime je dodatno unaprijeđena vidljivost ove kulturne manifestacije. Program je upotpunjen druženjem sa kolegama ostalih AO i razmjenom iskustava.

5. ARHIVSKI ODSJEK BUDVA

I Zaštita arhivske građe i registratorskog materijala van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje - Budva
- Fond za zdravstveno osiguranje – područna jedinica Budva
- D.O.O. “ Anita” - Budva
- Hotelska grupa “ Budvanska rivijera” - Budva
- D.O.O.”Bellveue hotels group” - Budva
- P.D. “ Hotels group Montenegro stars “ - Budva
- D.O.O. “Slavija” Profitni centar “ Iberostar Slavija”
- Poreska uprava- Područna jedinica Budva
- D.O.O. “Mediteran reklame” – Budva
- Poreska uprava - Odsjek za inspeksijski nadzor, grupa za inspeksijski nadzor za primorski region – Budva
- Opština Budva – Sekretarijat za lokalnu samoupravu
- D.O. O. Maestral hotels and casinos – Budva
- Turistička organizacije Opštine Budva – Budva
- Privatna predškolska ustanova “Vini Pu” – Budva
- JU Srednja mješovita škola “ Danilo Kiš” – Budva
- Lokalni javni emiter “Radio televizija Budva” – Budva
- JU za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju “ Biseri” – Budva
- JU “Grad teatar” – Budva

Pregled arhivske i registratorske građe urađen u ukupno 18 registratura .

Izlučivanje bezvrijednog registratorskog materijala u sljedećim registraturama:

- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje -Budva
- Fond za zdravstveno osiguranje – područna jedinica Budva
- D.O.O.”Bellveue hotels group” - Budva
- P.D. “ Hotels group Montenegro stars “ - Budva
- D.O.O. “Mediteran reklame” – Budva
- Poreska uprava- Područna jedinica Budva

- Poreska uprava - Odsjek za inspekcijski nadzor, grupa za inspekcijski nadzor za primorski region – Budva
- D.O.O. “Maestral hotels and casinos” – Budva
- J.U. Srednja škola “ Danilo Kiš” – Budva

II Poslovi depoa

- izdavanje arhivske građe na korištenje; pronalaženje, provjeravanje i izdavanje arhivske građe na određeno mjesto; vođenje evidencije o izdanoj građi, izdavanje potvrda , izdavanje kopija arhivske građe sa ovjerom izdatih kopija, izdavanje obavještenja;
- ostali poslovi sa korisnicima.

U 2025. godini u Odsjeku Budva je bilo 367 korisnika i 1 istraživač sa 156 prijava za korišćenje arhivske građe i 211 zahtjeva za izdavanje ovjerenih kopija arhivske građe.

Po 82 zahtjeva za kserokopiranje izdato je 27 stranica kopija formata A3 i 732 stranice kopija formata A4 kserokopija (511 ovjerenih dok.); na osnovu 125 zahtjeva za izdavanje kopija digitalizovane građe izdato je 2367 list. kopija (473 ovjerenih dok.); izdato je 31 obavještenje po zahtjevima stranaka; za potrebe dostave mjesečnih izvještaja (specifikacije usluga) urađeno 422 list.kopija zahtjeva stranaka i potvrda o izvršenim uslugama; u toku rada sa korisnicima je izdato i vraćeno u depoe 1468 arhivskih jedinica:

III Sređivanje i obrada arhivske građe

-Opština Petrovac ( ); 1888-1984; OP ( ); 1888-1984

-Opština Budva 1941-1945; OB 1941-1945

Klasifikacija građe unutar fonda, sređivanje pomoćnih fondovskih knjiga ovi poslovi su odrađeni za fascikle:

- CGDA BUD OB 6 1942 4 omota sa 638 pun./4 praz. list. i 687 dok
- CGDA BUD OB 7 1942 11 omota 1354 pun/8 praz. list. i 1403 dok.
- CGDA BUD OB 8 1943 7 omota 774 pun/8 praz. list i 812 dok

-Skupština opštine Budva 1945-1993- Serija građevinska inspekcija 1970-1990 SOB GI 1970-1990, odrađena obrada pomoćnih fondovskih knjiga ; klasifikacija arh.građe unutar fonda; razvrstavanje arh. građe na tematske grupe i serije dok; klasifikacija građe po god,izdvajanje multiplikata; ovi poslovi su odrađeni za arh. fascikle:

- CGDA BUD SOB GI 1 1970 -1978 sa 215 predmeta 411 pun./ 1 praz. list. i 222 dok.
- CGDA BUD SOB GI 2 1975 -1979 sa 96 predmeta 345 pun./1praz list. 259 dok.
- CGDA BUD SOB GI 3 1980 sa 334 predmeta 552pun./1praz. list i 469 dok.

- CGDA BUD SOB GI 4 1981 sa 206 predmeta 250 list. 237 dok.
- CGDA BUD SOB GI 5 1982 sa 114 predmeta 328 pun./2 praz.list. i 308 dok.
- CGDA BUD SOB GI 6 1983 sa 231 predmet 355 list. i 316 dok.
- CGDA BUD SOB GI 7 1984 -1985 sa 276 predmeta 414 list. i 382 dok.
- CGDA BUD SOB GI 8 1985 -1986 sa 158 predmeta 298 list. i 264 dok.

3 pomoćne fondovske knjige (originali) 220 list.

5 pomoćnih fondovskih knjiga (fotokopije) 29 list.

-Radna organizacija “ Stari grad “ 1979-1990, ROSG 1979-1990; klasiranje arhivske građe unutar fonda, pridruživanje građe;izdvajanje multiplikata;pakovanje građe.Ovi poslovi odrađeni za sljedeće arh fascikle:

- CGDA BUD ROSG 1.1986 opšta dok. 1 omot sa 670 pun./10 praz. list. 407 dok. 26 ist. multiplikata;
- CGDA BUD ROSG 2. 1980-1990 sjednice i izvještaji 3 omota, 639 pun./9 praz.list. i 181 dok.58 list. multiplikata;
- CGDA BUD ROSG 3. 1986 rješenja o sanaciji po konstr. cjel.2omota 810/1praz.lis.i 376 dok 61 list. multiplikata;
- CGDA BUD ROSG 4. 1981-1987 finansijska dok. premjeri i predračuni 1 omot. 233 pon./2prazn. lis. 91. dok.
- CGDA BUD ROSG 5. 1979-1990 finansijska dok. programi upotrebe sred. i ponude omot. 41 list. 24 dok.
- CGDA BUD ROSG 6. 1984-1987 2 omota 908 pun./ 4praz. list. 463 dok 16 ist. multiplikata;
- CGDA BUD ROSG 7. 1984-1989 komisije u sklopu ROSG 1 omot 75 list. 38 dok. 11 ist, multiplikata;
- CGDA BUD ROSG 8. 1983-1989 sjednice OB, 1 omot 135 list i 52 dok.6 list.multiplikata;
- CGDA BUD ROSG 9. 1980-1990 sjednice, izvještaji, planovi programi 3 omota 1022 puna/2 prazna list. 216 dok. 26 list.multiplikata.

6. ARHIVSKI ODSJEK DANILOVGRAD

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- Osnovni sud Danilovgrad
- Sud za prekršaje Podgorica - odjeljenje Danilovgrad
- JU Centar za kulturu Danilovgrad
- AD „Atako“ Spuž Danilovgrad
- Opština Danilovgrad
- JU OŠ „Njegoš“ Spuž danilovgrad

- AD „Roma“ Spuž Danilovgrad
- AD „Timing“ Spuž Danilovgrad
- Fond zdravstva Danilovgrad
- Policijska akademija Danilovgrad
- Uprava prihoda Podgorica ekspozitura Danilovgrad
- JPU „Irena Radović“ Danilovgrad
- JU Centar za socijalni rad Danilovgrad
- Vojska Crne Gore – jedinica u Danilovgradu
- JU Gimnazija „Petar Prvi Petrović Njegoš“ Danilovgrad

Napomena: za neke stvaraoce i držaoce registratorske i arhivske građe bilo je više obilazaka.

Izlučivanje bezvrijedne registratorske građe:

Osnovni sud Danilovgrad	30 d/m
AD „Roma“	34 d/m
JU Centar za socijalni rad Danilovgrad	80 d/m
Sud za prekršaje	14 d/m
Opština Danilovgrad	34 d/m
AD „Atako“ Spuž	42 d/m
Ukupno izlučeno: 234 d/m	

II Poslovi depoa

- Na osnovu nastale štete prodorom vlage u zid sjeverne strane depoa, izvršili smo dislokaciju jednog dijela arhivske građe zbog zaštite i predložili nabavku novčanih sredstava za krečenje tog zida i ravnjanje podne površine, koja ima u jednoj polovini uzvišeni nivo.
- Urađena revizija poretka arhivske građe zbog ugradnje novih polica.
- Izvršena je izrada informativnog sredstva sa sadržajem trenutnog rasporeda arhivskih fondova - Vodič kroz depo.
- Vođenje evidencije o izdatoj građi, izdavanje potvrda, izdavanje kopija arhivske građe sa ovjerom izdatih kopija, izdavanje obavještenja.
- Ostali poslovi

III Sređivanje i obrada arhivske građe fondova

- Opština Danilovgrad, ukupno: 15 kutija , 1935 predmeta , 1012 dokumenata, 9542 lista i izlučeno 0,5 d/m.
- Osnovni sud Danilovgrad, ukupno: 22 kutije, 1148 predmeta, 4941 list.

IV Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

- U 2025. godini arhivsku građu u AO Danilovgrad koristilo je ukupno 66 korisnika, 16 pravnih lica, 48 fizičkih i 2 istraživača.

V Kulturno-prosvjetna i propagandna djelatnost

U okviru obilježavanja manifestacije „Nedjelja arhiva“, u periodu od 26. do 30. maja 2025. godine, izvršena je podjela propagandnog materijala; promocija Arhiva na lokalnom mediju; posjete učenika i profesora kao i predstavnika registratura.

7. ARHIVSKI ODSJEK KOLAŠIN (MOJKOVAC)

I Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- JU Centar za socijalni rad za opštine Mojkovac-Kolašin u Mojkovcu
- JUOŠ Milovan Rakočević“ Lepenac
- Zdravstvena ustanova Kolašin
- ZU DZ „Boško Dedejić“ Mojkovac
- Centar za socijalni rad Mojkovac
- Poreska uprava PJ Bijelo Polje- Ekspozitura Mojkovac
- JUOŠ „Međuriječje“ u Međuriječju
- JUOŠ „Mojsije Stevanović“ Manastir Morača
- JUOŠ „Dr Radoslav Jagoš Vešović“ Bare Kraljske
- JUOŠ „Vojin Čepić“ Dragovića Polje
- Osnovno državno tužilaštvo Kolašin
- Osnovni sud Kolašin
- Sud za prekršaje Bijelo Polje- Odjeljenje Kolašin
- DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin
- DOO „Komunalno“ Kolašin
- Turistička organizacija Kolašin
- Uprava za nekretnine PJ Kolašin
- Opština Kolašin

Evidencija o stvaraocima i držaocima registratorske i arhivske građe:

Dosije je dopunjen podacima za šesnaest (16) već postojećih stvaraoca/držaoca i to: (Zapisnicima o praćenju opšteg stanja registratorske i arhivske građe i prijedlozima za otklanjanje utvrđenih nedostataka, zapisnicima o izlučivanju bezvrijednog registratorskog materijala i zapisnicima o primo-predaji arhivske građe, otvorena su dosijea za dvije (2) nove registrature)

Data je saglasnost na tri (3) Liste kategorija registratorske građe:

- ZU DZ „Boško Dedejić“ Mojkovac
- ZU Dom zdravlja Kolašin
- Osnovno državno tužilaštvo Kolašin

Izlučivanje bezvrijednog registratorskog materijala izvršeno je kod 6 registratura:

- JU Centar za socijalni rad za opštine Mojkovac i Kolašin u Mojkovcu: (1982-1997; 1999-2023)
- Poreska uprava CG PJ Bijelo Polje-Ekzpozitura Mojkovac: (2003-2015)
- Osnovno državno tužilaštvo Kolašin: (2008-2014)
- Opština Kolašin: (1971-2015)
- ZU DZ „Boško Dedejić“ Mojkovac: (1994-2018; 1959-2022)
- ZU Dom zdravlja Kolašin: (1990-2023)

Primopredaja arhivske građe izvršena je kod jedne registrature:

- Osnovno državno tužilaštvo Kolašin (1992,1993;1995-2014): 52 fascikle

II Poslovi depoa

1. Izdavanje arhivske građe na korišćenje, pronalaženje, provjeravanje, izdavanje dokumenata iz sređene i nesređene arhivske građe izvršeno je iz petnaest (15) fondova:

- F2 Osnovni sud Kolašin
- F13 DD „Transport“ Kolašin u stečaju
- F 14 ŠPAD „Kolašin“ u stečaju
- F 15 AD „Eksportdrvo“ Kolašin u stečaju
- F 16 AD „Impregnacijadrвета“ Kolašin u stečaju
- F 17 DP „Veletrgovinakomerc“ Kolašin u stečaju
- F 1 Opština Kolašin
- AD „Vukman Kruščić“ Mojkovac
- F12 DD „Sinjavina“ Kolašin u stečaju
- ŠPAD Mojkovac
- F3 Osnovno državno tužilaštvo Kolašin
- F5 JUSMŠ „Braća Selić“ Kolašin
- F4 JUOŠ „Međuriječje“ u Međuriječju
- F Opština Mojkovac
- F3 Osnovno državno tužilaštvo Kolašin

2. Vođenje evidencije o kompletnosti arhivske građe izdate na sređivanje iz dva (2) fonda:

- Opština Kolašin-OK (1947-2010): 1999-2008.
- Osnovni sud Kolašin-OSK (1945-2010): 1986 – 2010: „P“ „O“

3. Smještaj i održavanje arhivske građe u depou; revizija poredka arhivske građe u depou; pakovanje, prepakivanje, održavanje čistoće u depou:

- F2 Osnovni sud Kolašin
- F3 Osnovno državno tužilaštvo Kolašin
- F4 JUOŠ „Međuriječje“ Međuriječje
- F5 JUOŠ „Risto Manojlović“ Kolašin

- F6 JUOŠ „Mojsije Stevanović“ M.Morača
- F7 JUSMS „Braća Selić“ Kolašin

III Sređivanje i obrada arhivske građe

1. Revizija arhivske građe vršena je za jedan 1 fond (sređivanje dokumenata unutar predmeta, folijacija dokumenata u predmetu, ispisivanje signature na dokumentima, pečatanje dokumenata, brojanje predmeta, sabiranje punih i praznih listova, zamjena spoljne etikete, kontrola i prekucavanje Imenskog registra i Unutrašnje liste, popisivanje kutija sredene arhivske građe).

- Osnovni sud Kolašin-OSK (1945-2010):1986-2010 „P“ „O“ p. 2530; listova 49210. k.100.
- predloženo za izlučivanje 0,88d/m.
- izlučeno 0,26 d/m.

2.Sistematizacija arhivske građe u fondu vršena je na jednom fondu:

Razvrstavanje već klasifikovane arhivske građe u arhivske košuljice i kutije hronološki u okviru godine, ispisivanje sadržaja na košuljicama, izrada unutrašnjeg popisa arhivske građe u kutije, ispisivanje i stavljanje privremene spoljne etikete.

- Opština Kolašin-OK (1999 -2008): akata/spisa 1394. registratora 24; predloženo za izlučivanje 0,30d/m; izlučeno šablonskog materijala 0,16 d/m.

IV- Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

Korišćenje arhivske građe u javne i privatno - pravne svrhe (prijam zahtjeva, razmjena informacija s korisnicima i zavođenje zahtjeva, obrada uvjerenja na osnovu činjenica u arhivskoj građi pozitivno ili negativno, izdavanje potvrda, obavještenja i drugi poslovi): pristiglo je 311 zahtjeva za korišćenje arhivske građe po raznim osnovama; korisnika 23; negativno je odgovoreno na 78 zahtjeva; dato je 60 informacija; urađeno je 712 fotokopija i ovjereno 311 dokumenata; izdato je 11 potvrda, uvjerenja.

V – Kulturno prosvjetna i propagandna djelatnost

Realizovana manifestacija „Nedelja arhiva“ od 26.05 - 30.05.2025. za opštine Kolašin i Mojkovac.

Upriličena posjeta predstavnicim prosvjetnih i kulturnih institucija, te održana predavanja učenicima osnovnih i srednjih škola na teritoriji opština Kolašin i Mojkovac.

Upriličena je posjeta načelnice Odsjeka predstavnicima Lokalne uprave i gradonačelniku Opštine Kolašin, te posjetila Centar za kulturu Kolašin, DV“Sestre Radović“ Kolašin, Centar za socijalni rad Kolašin, Osnovni sud Kolašin, Sud za prekršaje Kolašin, Opštinu Mojkovac, Centar za kulturu Mojkovac, Dom zdravlja Mojkovac, Centar za socijalni rad Mojkovac, Dnevni centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju Mojkovac.

VI Ostali poslovi

- administrativno – tehnički poslovi koordinacija rada službenika Arhivskog odsjeka
- određivanje radnih zadataka za zaposlene i kontrola ostvarenih
- izdavanje arhivske građe na sređivanje i obradu
- kancelarijsko poslovanje (vođenje djelovodnog protokola, vođenje ulaznog inventara, vođenje knjige stranaka koje su se obratile Arhivskom odsjeku u toku mjeseca)
- zavođenje i dostavljanje mjesečnih zbirnih i pojedinačnih Izvještaja o radu, kao i polugodišnjeg i godišnjeg Izvještaja o radu službenika Arhivskog odsjeka Kolašin-Mojkovac
- vođenje mjesečne evidencije o prisutnosti na poslu i pripremanje izvještaja za službenike Odsjeka i dostavljanje računovodstvu za obračun ličnog dohotka
- distribucija pošte putem dostavne knjige u pošti Kolašin
- preuzimanje pošte koja je adresirana na Arhivski odsjek Kolašin.

8. ARHIVSKI ODSJEK KOTOR (TIVAT)

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora -2 obilaska
- JU OŠ " Nikola Đurković" -Radanovići ,Kotor
- Opština Kotor -3 obilaska
- Poreska uprava -Ekspozitura Kotor
- Poreska uprava -Ekspozitura Tivat
- Turistička organizacija Tivta
- Škola za osnovno i srednje obrazovanje "Vida Matjan " -Kotor
- Kliničko -bolnički centar -Kotor
- JU OŠ "Ivo Visin " -Prčanj
- Radio Kotor
- Turistička organizacija - Kotor
- JU OŠ " Drago Milović" - Kotor
- Poreska uprava -Grupa za inspekcijski nadzor -Ekspozitura Kotor
- Poreska uprava -Grupa za inspekcijski nadzor-Ekspozitura Tivat
- JU OŠ "Njegoš" -Kotor
- JZU Specijalna bolnica "Vaso Čuković" -Risan
- JU Dom starih " Grabovac" -Risan
- JPU Dječiji vrtić" Radost " Kotor
- JPU Dječiji vrtić "Bambi" Tivat
- JU Srednja pomorska škola -Kotor
- Fakultet za turizam i hotelijerstvo -Kotor
- Lučka kapetanija -Kotor
- JU OŠ " Branko Brinić " -Radovići -Tivat
- Radio Tivat
- JU Centar za kulturu Tivat

- JU resursni centar za sluh i govor
- Opština Tivat-2 obilaska
- Fond zdravstva -Tivat
- DOO " Komunalno " -Kotor
- Vodovod i kanalizacija -Kotor

UKUPNO - 34 obilazaka

Liste kategorija registratorske građe:

Dato je upustvo za izradu 11 Listi kategorija registratorske građe sa rokovima čuvanja koje su u izradi:

- JU Dom starih "Grabovac " Risan
- Turistička organizacija Tivat
- Centar za kulturu Tivat
- Kulturni centar "Nikola Đurković" -Kotor
- ZU Kliničko-bolnički centar -Kotor
- JPU " Radost"-Kotor
- OJU Muzeji -Kotor
- Radio Tivat
- JU OŠ "Drago Milović"-Tivat
- Doo " Komunalno " Kotor
- Doo "Vodovod i kanalizacija" –Kotor

U ovom periodu 8 listi kategorija registratorske građe su dobile saglasnost Komisije Državnog arhiva i to:

- JU Srednja pomorska škola -Kotor
- Doo "Vodovod i kanalizacija " -Tivat
- JU Gimnazija Kotor.
- JU Grdaska biblioteka -Tivat.
- Pomorski fakultet -Kotor
- Fakultet za turizam i hotelijerstvo -Kotor
- JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje "Vida Matjan " Kotor
- Radio Kotor

Izlučivanje bezvrijednog registratorskog materijala:

Izvršeno je 16 izlučivanja kod stvaralaca registratorske i arhivske građe. Napravljeni su zapisnici o radu predstavnika Državnog arhiva i data je saglasnost za uništenje bezvrijednog registratorskog materijala.

- Opština Kotor-Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj	12,60 d/m
- Opština Kotor - Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	20,05 d/m
- Fond za zdrastveno osiguranje -Filijala Tivat	29,00 d/m
- Uprava carina -PJ Kotor , Carinska ispostava Terminal Kotor	24,00 d/m
- Uprava carina -PJ Kotor , Carinska ispostava Luka Tivat	5,60 d/m

- "Crnogorska plovidba " AD -Kotor	0,52 d/m
- Institut za biologiju mora	8,70 d/m
- Opština Tivat - Sekretarijat za lokalnu upravu	12,71 d/m
- "Vodovod i kanalizacija " doo - Tivat	57,80 d/m
- Poreska uprava-Odsjek za inspekcijski nadzor za primorski region Ekspozirura Kotor	2,00 d/m
- Poreska uprava -Odsjek za inspekcijski nadzor za primorski region Ekspozirura Tivat-	1,00 d/m
- DOO " Komunalno " -Tivat	20,75 d/m
- ZU Dom zdravlja -Tivat	28,00 d/m
- Turistička organizacija Kotor	1,75 d/m
- JU OŠ "Ivo Visin " Prčanj	12,32 d/m
- JU OŠ " Njegoš " Kotor	8,59 d/m

UKUPNO - 245,39 d/m

II Poslovi depoa

- Redovna kontrola urednosti depoa
- Nastavljen rad na prefascikuliranju oštećenih i zaprljanih kutija i stavljanju novih etiketa u fondu :
- Gradski narodni odbor Kotor(GNOK) -katastarska dokumentacija prefascikulirano 11 kutija
- Sreski sud Kotor (SKS) , sudske oznake Ov I i Ov II, O - 23 kutije

III Sređivanje i obrada arhivske građe

- PUSED (Pomorsko-upravni sektor Dubrovnik, 1949 – 1951) – Sređivanje građe po brojevima protokola i izrada sumarnih inventara za 11 fascikli.

- SIMOK (Gradski simfonijski orkestar Kotor, 1955-56.) napravljeni analitički inventar za 10 fasikli .

- Evidentirani predmeti eksproprijacije za Industrijsku zonu i predmeti eksproprijacije zemljišta za izgradnju Regionalnog vodovoda u KO Pelinovo, KO Zagora, KO Pobrđe, KO Dub i KO Sutvara (47 predmeta)

- U fondu GNOK (Gradski narodni odbor Kotor -Imovinsko-pravno) popisani predmeti za KO Lješeviče (32 predmeta) i KO Prčanj (38 predmeta).

- Napravljen popis u elektronskoj formi i prefascikulirano 190 projekata iz fonda GNOK (1979 .g.)

IV Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

- Evidencija bibliotečkog fonda - knjiga inventara -digitalna obrada; evidentirano 7 periodičnih publikacija

- Obrađeno je 474 zahtjeva korisnika arhivske građe (fizičkih lica) , za čije potrebe je pronađeno 2614 dokumenata i kopirano je i ovjereno 4808 kopija dokumenata. Naplaćena je taksa za arhivske troškove na osnovu Uredbe Vlade Crne Gore (Sl.l. Crne Gore br. 6/14) o naplati troškova arhiva u iznosu od iznosu od 4963,20 eura. Na zahtjev korisnika arhivske građe napravljeno je 62 potvrde (uglavnom slučajevi gdje tražena dokumentacija nije pronađena)

- Vođena evidencija korisnika arhivske građe sa bitnim podacima u elektronskoj formi za period 01.01.-31.12.2025.g.

Korišćenje arhivske građe u javne i privatno-pravne svrhe u 2025.g. bilo je 32 zahtjeva i to:

- Opštine Kotor

- Opštine Tivat -Direkcije za imovinu -2 zahtjeva

- Opština Budva -3 zahtjeva

- Komisije za povraćaj oduzete imovine i obeštećenje Bar -3 zahtjeva

- Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, Komisije za davanje mišljenja u vezi primjene člana 419 i 420 Zakona o svojinsko-pravnim odnosima

- "Tecom " Doo -Kotor

- Osnovnog suda u Kotoru- 3 zahtjeva

- Osnovnog suda u Podgorici -2 zahtjeva

- Osnovnog suda u Cetinju

- Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa -Kancelarija Kotor

- Specijalne bolnice za psihijatriju "Dobrota " Kotor -2 zahtjeva

- ŠOSMO " Vida Matjan" Kotor

- Advokatska kancelarija "Šimrak"- Herceg Novi- 3 zahtjeva

- Advokatska kancelarija "Šušić"-Podgorica- 2 zahtjeva

- Advokatska kancelarija Željka Stanišića -Budva - 2 zahtjeva

- Advokatska kancelarija Petra Samardžića -Tivat

- Advokatska kancelarija Vladimira Miloševića -Bar -2 zahtjeva

- Advokatska kancelarija "Milić"-Kotor

Na sve zahtjeve je pismeno odgovoreno , a gdje je bilo potrebno kopirana je dokumentacija i ovjerene kopije predmeta . Tražena su 88 predmeta , kopirano je i ovjereno 101 kopija dokumenata i na osnovu Uredbe Vlade CG (Sl. list Crne Gore br. 6/14) o naplati troškova arhiva obračunata taksa u iznosu 95,30 eura.

V – Publikovanje

Učešće na naučnom skupu „Dani Miloša Miloševića“ sa radom Ane Kaluđerović -Arhivska građa o uspostavljanju i djelovanju Pomorsko-upravne vlasti u Crnoj Gori (1945-63.)

9. ARHIVSKI ODSJEK NIKŠIĆ (PLUŽINE, ŠAVNIK)

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- Opština Nikšić-direkcija za imovinu;
- Opština Nikšić-Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo;
- Osnovni sud Nikšić;
- Uprava carina –Područna jedinica Nikšić- Carinska ispostava Nikšić, Vračenovici i Ilijino Brdo;
- Osnovno državno tužilaštvo Nikšić;
- Sud za prekršaje u Podgorici-odjeljenje u Nikšić;
- JU Centar za socijalni rad za Opštine Nikšić, Šavnik i Plužine;
- UCG Filozofski fakultet Nikšić ;
- JU OŠ „Olga Golović“Nikšić;
- Dom učenika i studenata „ Braća Vučinić“ Nikšić;
- JU OŠ „Milija Nikčević“ Kličevo;
- JU OŠ“Dobrislav Đedo Perunović “Bogetići;
- JU OŠ“ Braća Ribar“ Nikšić;
- JU OŠ“ Janko Mićunović“ Moštanica;
- JU OŠ“ Jagoš Kontić“ Straševina;
- JU Srednja stručna škola –Nikšić;
- JU Prva srednja stručna škola- Nikšić;
- DOO Komunalno- Nikšić;
- Poreska uprava Nikšić;
- Poreska uprava-sektor za operativu inspekcijskog nadzora, grupa za inspekcijski nadzor za centralni region-Nikšić;
- JU Nikšićko pozorište;
- JU ŠOSMO- Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“ Nikšić;
- UCG Fakultet za sport i fizičko obrazovanje- Nikšić;
- Turistička organizacija Nikšić;
- DOO Cedis-Nikšić;
- JU OŠ“ Braća Bulajić“ Vilusi;
- Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore-Područna jedinica Nikšić;
- Lokalni javni emiter“ Radio i Televizija Nikšić“ DOO;
- JU Dom starih „ Nikšić“
- JZU Opšta Bolnica Nikšić;
- Prva banka Crne Gore AD Podgorica –osnovana 1901-Filijala Nikšić.

Ukupno izvršenih obilazaka 117 i urađeni Zapisnici (stvaraoci kod kojih je vršeno izlučivanje obilazeni više puta: pregled izlučene građe, izrada Zapisnika o pregledu, izrada Odluke o uništenju, primopredaja dokumentacije).

Data je saglasnost na 6 (šest) Liste kategorija registratorske građe:

- JZU Opšta bolnica Nikšić;
- Univerzitet Crne Gore –Filozofski fakultet;
- Prva banka Crne Gore –osnovana 1901.godine;
- JU OŠ« Braća Bulajić« Vilusi;
- Lokalni javni emiter » Radio i televizija Nikšić« DOO;
- JU OŠ«Jagoš Kontić« Straševina.

- Osnovni sud Nikšić, izlučeno cca 3,67d/m, za period 1998-2012. g.
- Osnovni sud Nikšić, izlučeno cca 10,80 d/m za period 1982-2015. g.
- Osnovni sud Nikšić, izlučeno cca 87,22 d/m za period 1987-2013. g.
- Osnovni sud Nikšić, izlučeno cca 5,66 d/m za period 2006-2008. g.
- Osnovni sud Nikšić, izlučeno cca 14 d/m za period 1993-2014. g.
- Osnovni sud Nikšić, izlučeno cca 5 d/m za period 2001-2011. g.
- Opština Nikšić- Sekretarijat za finansije , razvoj i preduzetništvo, izlučeno cca 44,60 d/m, za period 2006-2013.g.
- JU Centar za socijalni rad za Opštine Nikšić, Šavnik i Plužine, izlučeno cca 7, 86 d/m, za period 2020-2023.g.
- JU ŠOSMO-Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje« Dara Čokorilo Nikšić, izlučeno cca 14,35 d/m, za period od školske 1959/60-2018/19;
- JU Prva srednja stručna škola Nikšić, izlučeno cca 3,11 d/m, za period od 2007/08-2019/20
- DOO« Crnogorski elektrodistributivni sistem« Podgorica- Regio 1(Nikšić), izlučeno cca 23 d/m,za period 1999-2015. g.
- Poreska uprava- Područna jedinica Podgorica, Ekspozitura Nikšić, izlučeno cca 117,20 d/m i 10 knjiga , za period 2006-2023.g.
- Poreska uprava-Sektor za operativu u oblasti inspekcijuskog nadzora, Odsjekza inspekcijuski nadzor, Grupa za inspekcijuski nadzor region Nikšić, izlučeno cca 14, 25 d/m, za period 2012-2014.g.
- Sud za prekršaje u Podgorici- Odjeljenje u Nikšiću, izlučeno cca 25,50 d/m, za period 2018.g.
- UCG Filozofski fakultet Nikšić, izlučeno cca 14, 80 d/m, za period 1985-1993.g.
- Osnovno državno tužilaštvo Nikšić, izlučeno cca 0,40 d/m, za period 1985-2018.g.
- Prva banka Crne Gore-osnovana 1901. godine, izlučeno cca 849 d/m, za period 2005-2014.g.
- Turistička organizacija opštine Nikšić, izlučeno cca 3 d/m, za period 2006-2019.g.
- DOO« Komunalno«-Nikšić, izlučeno cca 48,47 d/m, za period 2009-2015.g.
- JU OŠ » Braća Bulajić« Vilusi, izlučeno cca 3,49 d/m, za period 1999-2015.g.

-Ukupno izlučeno: cca 1.295,38 d/m i 10 knjiga

Evidentirane 2 (dva) nova stvaraoca /držaoca registratorske gradje :

- Poreska uprava –Sektor za operativu inspekcijuskog nadzora grupa za inspekcijuski

- nadzor za centralni region Nikšić;
- DOO Cedis- Nikšić.

II Poslovi depoa

- Revizija bibliografije koja se nalazi u AONikšić, 629 bibliografskih jedinica;
- Redovno se vrši slanje pošte, prijem poštanskih pošiljki i evidencija;
- Povremeno su rađeni tehnički poslovi na održavanju depoa i kancelarija.
- Komunikacija sa strankama putem telefona u vezi dokumentacije koja se odnosi na imovinsko – pravne odnose iz nadležnosti institucija od kojih nije preuzeta arhivska gradja npr. Uprava za katastar i državnu imovinu i sl.

III Sređivanje i obrada arhivske građe:

Klasifikacija i sistematizacija arhivske građe rađena je na sljedećim fondovima:

- Skupština Opština Nikšić 1961-1990.
- Jefto Miletin Nikolić - Lični fond Jevto Miletin Nikolić
- Sreski narodni odbor Nikšić (1944-1957), k. 7; SI UL
- Uprava za uređenje prostora i komunalne poslove 1951-1993
- Sređivanje i obrada ličnog fonda Mijuškovići po principu provenijencije i prvobitnog reda stvaraoca fonda preuzeto od profesora Ilije Mijušković
- Prefascikulacija arhivske građe u Šavniku iz starih u nove kutije, ukupno 85 kutija;
- Prefascikulacija arhivske građe u Plužinama iz starih u nove kutije, ukupno 12 kutija;

IV Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

Istraživanje vršeno iz arhivskih fondova:

- JU OŠ« Ivan Vušović« Vidrovan ;
- Okružni sud i državno tužilaštvo (1914-1947). godine;
- Opštinski komitet Saveza komunista (1941-1944). godina;
- OK SK 1941-1944. godina;
- LI« Đoko Višnjčić« (1891-1900). godina;
- Setencije o prodaji muslimanskih imanja , 1883. godina.

Korišćenje arhivske građe u javne i privatno-pravne svrhe:

Ukupno je obrađeno 157 zahtjeva od čega 139 zahtjeva fizičkih lica i 18 zahtjeva pravnih lica; korišćeno ukupno: 24 arhivka fonda;odgovori Osnovnom sudu u Nikšiću: 9; odgovori Osnovnom sudu u Podgorici: 2; odgovor Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, komisiji za povraćaj i obeštećenje: 3; broj fotokopija: 137; uslužno: 10 istraživača; broj ovjera: 11.

Prijem zahtjeva fizičkih i pravnih lica, fotokopiranje i ovjera spisa, izrada specifikacija za izvršene usluge, naplata i izdavanje dokumentacije, konsultacije sa strankama, pružanje savjeta i sugestija putem telefona. Na pisane zahtjeve blagovremeno odgovoreno.

V Kulturno prosvjetna djelatnost

Nastavak rada na promovisanju Arhiva i arhivske djelatnosti kroz sljedeće aktivnosti:

Neđelja Arhiva obilježena je medijskim predstavljanjem Arhiva preko lokalnih TV i Radio Nikšić i posjetom učenika osnovnih i srednjih škola iz Nikšića kao i posjetom ovlašćenih predstavnika stvaralaca. Održana su predavanja učenicima VI, VII i VIII osnovnih škola kao i studentima « Filozofskog fakulteta- odsjek istorija « Nikšić, oulozi, značaju i radu arhivske službe. U okviru Neđelje Arhiva je realizovana Izložba dokumenata« Jevto Miletin Nikolić 1835-1899. godine« 29. 05. 2025. godine, autorke Ljubomirke Asović.

10. ARHIVSKI ODSJEK PLJEVLJA (ŽABLJAK)

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- AD „Rudnik uglja” Pljevlja
- JU OŠ „Dušan Ivović” s. Kosanica-Pljevlja
- DOO „Čistoća”-Pljevlja
- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje Pljevlja
- Osnovni sud Pljevlja
- DOO „Lokalni putevi” Pljevlja
- Poreska uprava, Područna jedinica Bijelo Polje-Filijala Pljevlja
- DOO „Vodovod“ Pljevlja
- JU Centar za socijalni rad opština Pljevlja i Žabljak
- JU OŠ „ Mile Peruničić“ s. Maoče-Pljevlja
- JU OŠ „Vladimir Rolović“ s. Šula-Pljevlja
- RF za zdravstveno osiguranje – Područna jedinica Pljevlja
- Lokalni javni emiter „Radio televizija Pljevlja“
- JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić” Pljevlja
- JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i lica sa invaliditetom – Pljevlja
- JU OŠ „Jakub Kubur“ s. Boljanići-Pljevlja
- Turistička organizacija-Pljevlja
- JU srednja mješovita škola „17. septembar“ Žabljak
- JU OŠ „Dušan Obradović” Žabljak

Data saglasnost na listu kategorija registratorske građe sa rokovima čuvanja sledećim registraturama:

- DOO „Čistoća” Pljevlja

- JU OŠ „Dušan Ivović” s. Kosanica -Pljevlja
- DOO „Lokalni putevi” Pljevlja
- DOO „Vodovod” Pljevlja
- JU OŠ „Jakub Kubur” Boljanići-Pljevlja
- JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić” Pljevlja

Izlučivanje bezvrijedne registratorske građe izvršeno je kod 10 stvaraoca:

- JU OŠ „Vladimir Rolović“ s. Šula- Pljevlja 1959-2005.	4,00 d/m
- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje Pljevlja, 2009-2021.g.	0,10 d/m
- JU Centar za socijalni rad za opštine Žabljak i Pljevlja, 1990,1994,2019-2023.g.	13,0 d/m
- Poreska uprava, Područna jedinica Bijelo Polje- Filijala Pljevlja, 1983-1919; 2021,2022.g.	82,2 d/m
- DOO „Čistoća” Pljevlja, 1990, 2001-2014.g.;	57,6 d/m
- JU OŠ „Mile Peruničić“ s. Maoče- Pljevlja, 1945-1999.g.	4 d/m
- RF za zdravstveno osiguranje-Područna jedinica Pljevlja, 2017-2023.g.	55d/m
- Osnovni sud Pljevlja, 1980-2004, 2009-2010	21,8 d/m
- DOO „Lokalni putevi“ Pljevlja, 1978-1990.g.	5,9 d/m

II - Poslovi depoa

-Izdavanje arhivske građe na korišćenje;vođenje evidencije o izdatoj arhivskoj građi.

III - Sređivanje i obrada arhivske građe fondova

Klasifikacija i sistematizacija arhivske građe fondova:

- Fond Opština Pljevlja (1945-1979); 2k; SI;
- Fond: OK SK Pljevlja (1945-1990); imenični popis dosijea članova SK, 4K;

IV - Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

Arhivsku građu u AO Pljevlja u javne i privatnopravne svrhe koristilo je 434 korisnika - fizičkih 292 i pravnih 122.

Fizička lica:

237 zahtjeva za izdavanje ovjerene fotokopije dokumenta - kopirano 288 dokumenata (451 stranica); 17 zahtjeva za izdavanje uvjerenja (izdato 17 uvjerenje); 23 prijave za korišćenje arhivske građe u arhivu; 10 obavještenja; 5 fotografisanja, fotografisano 57 dokumenata; 3 reversa po zahtjevu istraživača.

Pravna lica:

114 zahtjeva Komisije za povraćaj i obeštećenje Bijelo Polje (poslata 33 obavještenja a za 22 zahtjeva pronađena dokumenta); 5 prijava za korišćenje arhivske građe u arhivu; 2 zahtjeva Osnovnog suda Pljevlja na koje je odgovoreno putem 2 obavještenja.; 1 zahtjev advokata, odgovoreno putem obavještenja.

Arhivsku građu u Kancelariji Žabljak u javne i privatnopravne svrhe koristilo je 20 korisnika - fizičkih 14 i pravnih lica 6.

Fizička lica:

10 zahtjeva za izdavanje ovjerene fotokopije dokumenta - kopirano 63 dokumenata, 43 stranica; 2 prijava za korišćenje arhivske građe u arhivu; 2 obavještenje.

Pravna lica:

Po zahtjevu Komisije za povraćaj i obeštećenje Bijelo Polje poslato 6 obavještenja.

Ukupno u Arhivskom odsjeku Pljevlja sa Kancelarijom Žabljak bilo je 434 korisnika, fizičkih i pravnih lica.

V – Kulturno-prosvjetna djelatnost

U periodu od 26 - 30. 5. 2025. godine održana je manifestacija "Nedelja arhiva"; tom prilikom realizovane sve planirane aktivnosti i izvršena podjela propagandnog materijala

Arhivskom odsjeku Pljevlja učinjen je poklon dvije bibliotečke jedinice od strane Miodraga Lauševića i to: „Podgorička banka 1904-1949”- Zbornik dokumenata, priređivača: Ivana Tepavčevića, Predraga Adžića i Jovana Muhadinovića, izdavač Državni arhiv Crne Gore, Cetinje 2025. godine i „Istorija crkve”, autorkie dr Lenke Blechove Čelebić, izdavač Boka F Podgorica i Državni arhiv Crne Gore, Cetinje 2025. godine.

11. ARHIVSKI ODSJEK PODGORICA

I - Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

1. Praćenje opšteg stanja registratorske i arhivske građe, predlaganje mjera zaštite i pružanje stručne pomoći po raznim osnovama) izvršeno je kod 50 stvaraoca/držaoca i to:

- Glavni grad Podgorica - Služba za zajedničke poslove
- Glavni grad Podgorica - Služba za javnu nabavku i komercijalne poslove
- Glavni grad Podgorica - Služba za podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za komunalne poslove
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za socijalno staranje
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za preduzetništvo i investicije
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za saobracaj

- Glavni grad Podgorica - Uprava za inspekcijske poslove
- Glavni grad Podgorica - Uprava lokalnih javnih prihoda
- Osnovni sud Podgorica
- Osnovno državno tužilaštvo Podgorica
- Centar za socijalni rad PJ Golubovci
- Opština Zeta
- JU KIC Zeta
- Uprava Carina PJ Carinarnica Podgorica
- Poreska uprava PJ Podgorica
- Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorica DOO
- Agencija za stanovanje Podgorica DOO-
- Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice DOO
- Komunalne usluge DOO
- Zelenilo DOO
- Čistoća DOO
- Deponija DOO
- JU Returni centar za djecu i mlade Podgorica
- JU Muzeji i galerije Podgorica
- JZU Dom zdravlja Podgorica
- JPU "Ljubica Popović"
- JPU "Đina Vrbica"
- JU OŠ "Vladika Danilo" Zeta
- JU OŠ "Mahmut Lekić" Tuzi
- JU SEŠ "Vaso Aligrudić"
- DOO "Lutrex"
- DOO "G3 Spirit"
- DOO "Glosarij"
- DOO "Glosarij CD"
- DOO "Tea Medica"
- DOO "BAR KOD"
- DOO "MST International"
- DOO "Novi Volvoks"
- DOO "MPM"
- DOO "Veletex"
- DOO "Nregelija"
- DOO "Entext"
- DOO "Kavarić Group"
- DOO "Jasmil Montenegro"
- DOO "Philip Morris Montenegro"
- DOO "BDO" društvo za reviziju
- Likvidirano DSD "Sanofi Aventis"

- DOO "Medica"
- DOO "Nova knjiga"

Napomena: za neke stvaraoce i držaoce registratorske i arhivske građe bilo je više obilazaka (ukupno 149 zapisnički evidentirano).

2. Evidencija o stvaraoima/držaoima registratorske građe dopunjena je sledećim registraturama:

- Glavni grad Podgorica - Služba za podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju
- Glavni grad Podgorica - Služba za javnu nabavku i komercijalne poslove
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za preduzetništvo i investicije
- Glavni grad Podgorica - Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorica DOO
- Glavni grad Podgorica - Uprava za inspeksijske poslove
- DOO "Jasmil Montenegro"
- DOO "Entext"
- DOO "BDO" društvo za reviziju
- DOO "Medica"
- DOO "Nova knjiga"

3. Preuzimanje arhivske građe izvršeno je kod 3 stvaraoaca (sedam preuzimanja):

- Opštinsko državno tužilaštvo - predmeti KTN za period 1983-1989;
predmeti KTR za period 1988 4,15 d/m
- Opštinsko državno tužilaštvo - predmeti KTN za period 1962-1982, 1990 4,50 d/m
- Opštinsko državno tužilaštvo - predmeti KTM za period 1970-1980;
predmeti KT odbačeni 1976, 1979, 1982-1985 6,00 d/m
- Opštinsko državno tužilaštvo - predmeti KTN za period 1991-1993;
predmeti KTM za period 1990-1993;
predmeti KT odbačeni za period 1971, 1977-1981, 1985-1987, 1989, 1990;
predmeti KT optužnice za period 1991 9,50 d/m
- Osnovni sud Podgorica - upisnici "I" za period 1963-1993 9,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica - predmeti "K" za period 1988-1993 10,00 d/m
- JU OŠ "Mahmut Lekić" Tuzi - upisnice, matične knjige, knjige zapisnika
za period 1949-1952, 1958-1992 1,50 d/m

Ukupno preuzeto 44, 65 d/m

4. Izlučivanje bezvrijedne registratorske građe izvršeno je u 42 slučaja kod 29 stvaraoaca:

- DOO "Veletex" za period 2004-2018 316,40 d/m
- DOO "G3 Spirit" za period 2013-2016 38,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 2011 25,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 2012 20,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 1977-1992 9,00 d/m

- Osnovni sud Podgorica za period 2000, 2005-2013	15,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 1988-1997	6,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 2003	13,00 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 2010-2013	22,80 d/m
- Osnovni sud Podgorica za period 2003-2006	6,00 d/m
- DOO "MPM" za period 1990-2016	437,00 dm
- DOO "Glosarij" za period 2018	128,40 dm
- DOO "Glosarij CD" za period 2018	1,30 dm
- DOO "Tea medica" za period 2018	75,40 dm
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za preduzetništvo i investicije za period 2005-2019	6,00 d/m
za period 2004-2010	4,00 d/m
- Glavni grad Podgorica - Uprava lokalnih javnih prihoda za period 2004-2012	128,00 d/m
- Uprava carina PJ Carinarnica Podgorica za period 2010-2018	1627,00 d/m
za period 2016-2018	130,00 d/m
- JU Resurni centar za djecu i mlade Podgorica za period 2006-2008	3,00 d/m
- JPU "Ljubica Popović" za period 2015-2018	18,00 d/m
- Glavni grad Podgorica - Služba za podršku poljoprivredi i rurarnom razvoju za period 2006-2019	3,00 d/m
- DOO "Lutrex" za period 2018, 2020	9,40 d/m
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za socijalno staranje za period 1997, 1999-2010	23,00 d/m
za period 2011-2015	31,30 d/m
za period 2016-2017	19,40 dm
- DOO "Nregelija" za period 2009-2018	92,40 d/m
- DOO "Entext" za period 2007-2018	110,00 d/m
- JU KIC Zeta za period 2005-2015	3,00 d/m
- DOO "Novi Volvox" za period 2009-2016	162,00 d/m
- DOO "Philip Morris Montenegro" za period 1991-2009	11,00 d/m-
- DOO "MST Internacional" za period 2018	3,20 d/m
- DOO "Kavarić Group" za period 2006, 2008-2016	43,00 d/m
- DOO "BAR KOD" za period 2006, 2008-2016	131,40 d/m
za period 2015	80,70 d/m
- Glavni grad Podgorica - Sekretarijat za komunalne poslove za period 1993-2011	55,00 d/m

- Poreska uprava PJ Podgorica za period 1996-2012, 2017-2022 za period 1992-2013	65,00 d/m 30,00 d/m
- DOO "Jasmil Montenegro" za period 2006-2018	95,00 d/m
- DOO Agencija za stanovanje Podgorica za period 1994-2005	27,60 d/m
- Centar za socijalni rad PJ Golubovci za period 2018-2019	2,00 d/m
- DOO "Medica" za period 2007-2018	111,20 d/m
	ukupno izlučeno 4137,90 d/m

5. Pružena je stručna pomoć u postupku izrade Liste kateorija i data saglasnost kod 8 stvaralaca:

- DOO "Kavarić Group" Diners club u stečaju
- DOO "Jasmil Montenegro"
- DOO Agencija za upravljanje zaštićenim područjima
- DOO Agencija za stanovanje
- DOO "Entext"
- Osnovni sud Podgorica
- JZU Dom zdravlja Podgorica
- DOO "Medica"

Napomena: Liste kategorija za tri registrature

- DOO "Jasmil Montenegro"
- DOO "Entext"
- DOO "Medica"

urađene su od strane službenika Arhivskog odsjeka Podgorica, shodno Uredbi o posebnim troškovima korišćenja arhivske građe i usluga Državnog arhiva (Sl. list Crne Gore 06/14).

II - Poslovi depoa

- Prijem i smještaj cca 44,65 d/m arhivske građe
- Izdavanje arhivske građe na sređivanje i obradu službenicima Odsjeka ((SOT opšta uprava, SOT Služba za zajedničke poslove, Osnovni sud Podgorica, Sud za prekršaje, JU Srednja hemijsko-tehnička škola, JU Srednja medicinska škola, JU Srednja škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, JU SEŠ „Mirko Vešović“, JU Srednja medicinska škola, JU OŠ „Vladimir Nazor“, JU STŠ „Vaso Aligrudić“, JU OŠ „Marko Miljanov“, JU OŠ „Božidar Vuković Podgoričanin“ JU OŠ „Milorad Musa Burzan“, JU OŠ „Radojica Perović“, DOO „Gramet“, DOO „Context“, Preduzeće za izgradnju Podgorice)
- Izdavanje arhivske građe istraživačima i za potrebe stranaka

- Smještaj novopreuzete građe Osnovnog državnog tužioca, 182 kutije, ispisivanje spoljnih obilježja

III Sređivanje i obrada arhivske građe fondova

Klasifikacija i sistematizacija arhivske građe fondova:

- Osnovni sud Podgorica, predmet "O" (1946-1966, 1977-1990), arhivistički je sređeno 120 kutija
- Opština Podgorica / Glavni grad:
- SOT - opšta uprava (1966-1977)
- SOT - služba za zajedničke poslova (1968-1977)
- rađena je dopuna i ispravka unutrašnjih lista, prekucavanje unutrašnjih lista i imenskog registra - ukupno 14 kutija
- Sud za prekršaje obrada zapisnika - 29 knjiga
- JU OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin" obrada knjiga - 4 knjige
- JU OŠ "Marko Miljanov" obrada knjiga -6 knjiga
- JU OŠ "Vladimir Nazor" obrada knjiga - 3 knjige
- JU OŠ "Milorad Musa Burzan" obrada knjiga -7 knjiga; revizija - 9 knjiga
- JU OŠ "Radojica Perović" obrada knjiga - 1 knjiga
- JU SMŠ "Vasa Pavić" obrada knjiga -33 knjige
- JU Srednja medicinska škola obrada knjiga - 5 knjiga
- JU SEŠ "Mirko Vešović" unošenje podataka za izradu imenskog registra -24 knjige
- JU Srednja medicinska škola unošenje podataka za izradu imenskog registra -12 knjiga
- JU STŠ "Vaso Aligrudić" unošenje podataka za izradu imenskog registra -2 knjige
- JU SMŠ "Vasa Pavić" unošenje podataka za izradu imenskog registra -20 knjiga
- JU SHTŠ unošenje podataka za izradu imenskog registra - 4 knjige
- DOO "Gramet" prefascikulacija personalnih dosijea 2 kutije
- DOO "Context" prefascikulacija personalnih dosijea 7 kutija
- Preduzeće za izgradnju Podgorice prefascikulacija personalnih dosijea 2 kutije

IV Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

Obradeno je 233 zahtjeva fizičkih (157) i pravnih (76) lica:
za 136 zahtjeva stranaka urađene su ovjere i fotokopije dokumenata, za 67 zahtjeva stranaka je negativno odgovoreno, za 30 zahtjeva stranaka izvršen je uvid ili su proslijeđeni drugom Odsjeku u DA. Obradeno je 6 zahtjeva istraživača

V Kulturno-prosvjetna djelatnost

U okviru obilježavanja manifestacije "Nedelja arhiva" (27 - 31. 5. 2024.) realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Predstavljena fotodokumentarna izložba „Radni narod Podgorice”, autorke Sandre Marković
- Posjeta predstavnika registratura, nastavnika i učenika osnovne i srednje škole i prezentovanje najstarije arhivske građe u Odsjeku
- Dan otvorenih vrata

Sa JU SEŠ "Mirko Vešović" realizovan je Ugovor o obavljanju praktičnog obrazovanja učenika; shodno predmetnom Ugovoru zaključenom između Državnog arhiva i JU SEŠ "Mirko Vešović" učenici dva odjeljenja III-ih i IV-ih razreda pravnog smjera ove škole, tokom izvještajnog perioda, dva puta nedjeljno u grupama od po troje učenika obavljali su praktični dio nastave u Odsjeku
VI – Ostalo

- U periodu od 10-17. 05 jedan službenik Odsjeka je angažovan na štandu Državnog arhiva na 18 Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga i obrazovanja
- U periodu od 2-6. 10. jedan službenik Odsjeka je angažovan na štandu Državnog arhiva na X Internacionalnom sajmu knjiga u Podgorici

12. ARHIVSKI ODSJEK ULCINJ

I Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva:

Pregled arhivske i registratorske građe u registraturama:

- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje i balet u Ulcinju
- Opština Ulcinj – Sekretarijat za kulturne i društvene djelatnosti
- Pošta CG AD Podgorica, Regionalni centar Bar-Pošta Ulcinj
- JPU „Solidarnost“ Ulcinj
- Poreska uprava CG – PJ Budva Ekspozitura Ulcinj
- Opština Ulcinj – kabinet predsjednika
- DOO „Komunalne djelatnosti“ Ulcinj
- Turistička organizacija Ulcinj
- „Fond za zdravstveno osiguranje CG“ – Područna jedinica u Ulcinju
- JU Osnovna škola „Marko Nukulović“ Štoj
- JU Srednja mješovita škola „Bratstvo-jedinstvo“ u Ulcinju
- JU Dnevni centar „Sirena“ u Ulcinju

Izlučenje bezvrijednog registratorskog materijala u registraturama, kao i izrada prijedloga o odobrenju ili neodobrenju izlučenja:

- JU Škola za osnovno muzičko obrazovanje i balet u Ulcinju
- Pošta CG AD Podgorica Regionalni centar Bar-Pošta Ulcinj
- Poreska uprava CG -PJ Budva Ekspozitura Ulcinj

- Pošta CG AD Podgorica Regionalni centar Bar-pošta Ulcinj
- DOO „Komunalne djelatnosti“ Ulcinj
- JPU „Solidarnost“ u Ulcinju
- JU Srednja mješovita škola „Bratstvo-jedinstvo“ u Ulcinju
- „Fond za zdravstveno osiguranja CG“ – Područna jedinica Ulcinj

Ukupno izlučeno i odobreno za uništenje 184,50 d/m bezvrijednog registraturskog materijala.

Liste kategorija registraturske gradje:

- Turistička organizacija Ulcinj
- DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj

II Poslovi depoa

- izdvajanje arhivske građe za korišćenje; pronalaženje, provjeravanje i izdavanje arhivske građe na određeno mjesto; vođenje evidencija o izdanoj građi, izdavanje potvrda, izdavanje kopija arhivske građe sa ovjerom izdatih kopija, izdavanje obavještenja. Ukupno je obrađeno 54 zahtjeva fizičkih i 22 zahtjeva pravnih lica (Osnovni sud u Ulcinju, Ministarstvo pravde Pg, „Beoplan“ Beograd, advokati).

III Sređivanje i obrada arhivske građe

- Skupština opštine Ulcinj, revizija fonda (1945-1980); (1962-1964.g.)
- NOOU- Narodni odbori
- Opština Ulcinj 1964 i 1965.g.
- Osnovni sud Ulcinj

IV Kulturno-prosvjetna i propagandna djelatnost

- Manifestacija „Nedjelja arhiva 2025.g.“

AO Ulcinj je u okviru ove tradicionalne manifestacije, 30.05.2025.g. u 12h u galeriji Centra za kulturu u Ulcinju organizovao izložbu „Retrospektiva izložbi fotografija i dokumenata AO Ulcinj 2011-2024“. Izložena su 26 panoa sa arhivskim dokumentima i fotografijama. Pored direktora Državnog arhiva Crne Gore Danila Mrvaljevića, izložbi su prisustvovao načelnik AO Bar Zoran Đakonović, kao i predstavnici lokalne samouprave. Gradonačelnik Ulcinja Genci Nimanbegu svečano je otvorio izložbu.

13. ARHIVSKI ODSJEK HERCEG NOVI

I - Zaštita arhivske i registraturske građe van arhiva

1. Kompletna kontrola kancelarijskog poslovanja, praćenje opšteg stanja registratorske i arhivske građe, predlaganje mjera zaštite i pružanje stručne pomoći po raznim osnovama, izvršeno je kod 1 stvaraoca:

- Uprava za nekretnine Crne Gore - PJ Herceg Novi

Ostvaren je neposredan kontakt sa odgovornim stvaraocima /držaocima(1); upoznavanje sa zakonskim obavezama prema Arhivu; praćenje opšteg stanja arhivske i registratorske građe (smještaj, zaštita, obezbjeđenost, način arhiviranja i vođenja evidencije o registratorskom materijalu i arhivskoj građi - arhivska knjiga; sačinjavanje zapisnika o obilasku i predlaganje mjera za otklanjanje utvrđenih nedostataka).

2. Evidencije o stvaraocima i držaocima registratorske i arhivske građe:

- U Registar aktivnih stvaralaca i držalaca registratorske i arhivske građe evidentirani su podaci za 1 stvaraoca i to: Uprava za nekretnine Crne Gore - PJ Herceg Novi,

- Dosijea stvaraoca i držaoca su dopunjena zapisnicima o izvršenom obilasku(1); 13 zapisnika o izlučivanju (razmatranje zahtjeva registrature sa spiskom registratorskog materijala predloženog za izlučivanje, neposredan uvid u registratorski materijal predložen za izlučivanje I izrada predloga o odobravanju ili neodobravanju izlučivanja), usvojena (data saglasnost) jedna Lista kategorija registratorske građe za Osnovno državno tužilaštvo Herceg Novi.

- Nije dostavljen prepis arhivske knjige za stvaraoca,

- U evidenciju specijalnih arhiva nije evidentiran nijedan, kao ni držalac arhivske građe u privatnom vlasništvu.

3. Evidencije o registratorskoj i arhivskoj građi

Kartoteka je za 9 držalaca dopunjena podacima o količini izlučenog bezvrijednog registratorskog materijala i to:

- Opština Herceg Novi:

Sekretarijat za kulturu i obrazovanje	3,9 d/m
Sekretarijat za lokalnu samoupravu	1,5 d/m
Sekretarijat za komunalne	3,1 d/m
Sekretarijat za prostorno planiranje	3,7 d/m
Uprava lokalnih javnih prihoda	18,7 d/m
- Fond za zdravstveno osiguranje - PJ Herceg Novi	40,02 d/m
- JZU Dom zdravlja Herceg Novi	18,5 d/m
- Centar za socijalni rad za opštinu Herceg Novi	12 d/m
- Poreska uprava - PJ Budva - Ekspozitura Herceg Novi	8,20 d/m
- Poreska uprava, Sektor za operativu u oblasti inspekcijiskog nadzora Primorski region	10,03 d/m
- JU OŠ "Ilija Kišić" Zelenika	2,6 d/m
- A.D. "Novi Prvoborac" Herceg Novi	10,9 d/m
- D.O.O. "Čistoća" Herceg Novi	22 d/m

Ukupno je, na osnovu Zapisnika o provjeri i Saglasnosti, uništeno 225,15 d/m bezvrijednog registraturskog materijala.

Evidentiran je poklon od poklonodavca Zoltana Mađara (na paus papiru plan rekonstrukcije Hotela u Zelenici 1994. godina), 15 listova.

Evidentiran je poklon Vladimira Baničevića (foto album sa slikama iz NOB-a).

Sačinjena su dva zapisnika o poklonu.

II - Poslovi depoa

1. Prijem i smještaj arhivske građe

- Smještaj obrađene arhivske građe u police
Smješteno je 16 kutija obrađene arhivske građe, fond Osnovni sud Herceg Novi
Smješteno je 6 kutija vanparničnih predmeta R. iz 1981. i 10 kutija iz 1982. godine
- Izrada i lijepljenje spoljnih opisa - etiketa za fond Osnovni sud Herceg Novi za 16 kutija.
- Umetanje arhivske građe sa oznakom "dopune" i rasute građe.
Utvrđivanje pripadnosti rasutih arhivskih dokumenata s oznakom „dopuna“ odgovarajućem fondu i njihovo umetanje.
Dopunjeni su predmeti fondova: Opština Herceg Novi, Opština Risan, Sreski sud Herceg Novi, Kotarski sud Risan, cca 2 kutije.
Umetnute su unutrašnje liste za fond Osnovni sud Herceg Novi, grupa krivica 1946-1975., za 127 kutija.
- Unošenje podataka o preuzetoj arhivskoj građi u knjigu primljene arhivske građe

2. Izdavanje arhivske građe na sređivanje, obradu i korišćenje

- Izdavanje i vraćanje arhivske građe na mjesto lokacije

U skladu sa evidencijama iz depoa izdato na korišćenje i vraćeno na mjesto lokacije:

Fond SHN- testamenti 1867.-1 dokument, testamenti 1903-1 dokument, Zd-1 dokument, OH-Zapisnici 1928.-1 dokument, OH-Zapisnici VUR-1980-1 dokument.

Ukupno 5 dokumenata.

PUMA -2 fascikle i 3 knjige, FU -6 k., OŠSU-2 knjige, SMŠ-1 k, KUH-1704 -1 knjiga, OH-1817.-1 k, OH-1818.-1 k, OH-1819.-1k, OH-1820.-2k, OH-1821.-2 k, OH-1825.-2 k, OH-1833.-2 k, OH 1847.-2 k, OH-1851.-1k, OH-1860.-1k, OH-1869.-2 k., OH-1875.-1 k., OH-1876.-1k, OH-1877.-1k, OH-1878.-2 k, OH-1880.-1k, OH-1881.-1 k., OH-1882.-1k., OH-1883.-1 k., OH-Zapisnici opštinskog vijeća 1865-1926.-1k., Fondacija Duković-1 k. OR-rasuti spisi 1812-1825-1k., PMRO "Orjen"-3k., "Klimaelektro"-5 k, Zbirka rukopisa-1 k., JUB-3 knjige, Lični fond Boris Dabović-1 fascikla.

Ukupno: 45 kutija, 3 fascikle, 9 knjiga.

Projektna dokumentacija(privatni i društveni objekti)-204,upotrebne dozvole-17,sanacije-3, Knjige spiskovi površina i parcela-14 ,Ugovori(kupoprodajni, sudske ovjere i ugovori o otkupu stanova) -30 ,Upisnice učenika Srednjih i Osnovnih škola -14, KUH-posjedovni listovi za razne katastarske opštine-44, KUH-katastarske mape- 14, ostavinski predmeti -83, parnični predmeti-6,vanparnični -16,krivični -2,dodjele-1,OJP-3,Arhiv HN-1,Stambeno komunalno preduzeće-2,agrar-4,matrice-1,potvrde van urbane zone-6, situacioni planovi-14,OH-GD-3,OH-Rješenja-2,OH-Exp-1,OH-dosije privatnih i društvenih objekata-anagrafski brojevi-1.

Ukupno predmeta: 486

Ukupna količina izdate arhivske građe je 548 (dokumenata,predmeta,kutija).

- Vođenje evidencije o izdatoj građi na korišćenje

Redovno je vršeno praćenje stanja u depoima i tekuće održavanje ispravnosti uređaja.

III Sređivanje i obrada arhivske građe

- Osnovni sud Herceg Novi; vanparnični predmeti „R“ 1981-1982.
- Jugoslavenski dom 1902-1940.

IV Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

1. Korišćenje arhivske građe preko čitaonice

- Arhivsku građu,sadržanu u 36 fondova, koristilo je 32 istraživača

2. Korišćenje arhivske građe u javne i privatno-pravne svrhe

- Obrađeno je 548 zahtjeva fizičkih i pravnih lica;
- Ovjerenu fotokopiju traženog dokumenta dobilo je 444 korisnika;
- Uvid u arhivsku građu izvršilo je 94 korisnika;
- Za 8 korisnika,izdato je 10 uvjerenja o završenim razredima Srednje mješovite škole „Ivan Goran Kovačić“ sa popisom predmeta i ocjena i uvjerenja o ostvarenom ličnom dohotku u preduzećima PMRO „Orjen“ i „Klimaelektro“, na osnovu Zakona o upravnom postupku (“Sl. list Crne Gore“,br. 56/14, 20/15, 40/16,37/17);
- Za 2 korisnika izdate su potvrde o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija;
- Izdato je 222 zemljišno knjižna uloška za razne katastarske opštine i 290 DN rješenja;
- Četrnaest korisnika izvršilo je uvid u 49 zemljišno knjižna uloška;
- Za potrebe Opštine Herceg Novi izvršen je uvid u 116 dn rješenja.
- Pismeno je odgovoreno na 86 zahtjeva pravnih i fizičkih lica,dopisa i obavještenja po raznim osnovama 47. Ukupno 133 dopisa;
- Broj urađenih fotokopija dokumenata: za format A 4 fotokopija 5,461 ;format A3 fotokopija 2,708. Ukupan broj urađenih fotokopija je 8,169;
- Digitalno je slikano 113 dokumenata;

- Vođenje propisanih evidencija za istraživače po Pravilniku o evidencijama („Sl. list Crne Gore“, br 41/11). Ažurirani podaci, u Knjigu istraživača uneseni podaci za 32 istraživača;
- Na osnovu pregledanih uplatnica, uplaćeno je na žiro račun Državnog arhiva 3.789,96 eura.
- Na zahtjev JU Gradska biblioteka i čitaonica, a na osnovu Zakona o bibliotečkoj djelatnosti („Sl. list Crne Gore“, br. 49/10,40/11), dostavljen je popunjen elektronski statistički obrazac sa podacima o biblioteci Arhivskog odsjeka Herceg Novi za 2024. godinu;
- Predlog ocjena državnih službenika i namještenika za 2024. godinu. Dostavljeni su obrasci sa predlogom ocjena za službenike i namještenike ovog odsjeka.
- Na zahtjev Ministarstva kulture i medija, pomoćniku direktora dostavljen je predlog za konzervaciju fonda PUMA (1687-1797).

V Kulturno-prosvjetna djelatnost

- Povodom obilježavanja „Nedelje arhiva“, Arhivski odsjek je posjetila Sekretarka za kulturu i obrazovanje Opštine Herceg Novi, Ana Zambelić Pištalo, arhivar Uprave za nekretnine-PJ Herceg Novi, Vinka Vuković, Učenici V razreda JU OŠ „Dašo Pavičić“ sa učiteljicom i učenici V razreda JU OŠ „Milan Vuković“ sa učiteljicom. Sačinjen je izvještaj o posjetama i dostavljen je pomoćniku direktora, sa fotografijama.
- Za potrebe dokumentarnog filma „Sjaj Herceg Novog“ 1382-2025 načelnica odsjeka je u svom kratkom obraćanju predstavila Arhivski odsjek Herceg Novi. Film je premijerno prikazan 22. avgusta 2025. godine na tvrđavi Forte Mare.

VI Ostalo

Redovna komunikacija sa službenicima odsjeka, pomoćnikom direktora, direktorom, dostavljanje mjesečnih, polugodišnjih i godišnjih izvještaja o radu, plan rada, evidencija o prisutnosti na poslu. Redovno dostavljanje odgovora u pisanoj formi pisarnici suda. Redovno slanje pošte. Poslovi kancelarijskog poslovanja - djelovodni protokol zaključen sa brojem 773 i sva dokumentacija uredno arhivirana.

VII – Poslovi biblioteke

U toku 2025 godine, ispunjavani su zadaci i obaveze predviđene godišnjim planom rada za bibliotečko odjeljenje, a koji su usklađeni sa Zakonom o arhivskoj djelatnosti (u dijelu koji se odnosi na rad arhivskih biblioteka).

1. Rad sa korisnicima bibliotečke građe

- Bibliotečko odjeljenje je uslužilo 46 korisnika, koji su za svoje potrebe koristili 185 publikacija. Arhivsku građu sadržanu u 36 fondova, koristilo je 32 istraživača.

2. Rad na izradi elektronske baze podataka Biblioteka DACG HN

- Uneseni podaci za 487 publikacija iz kataloga u PC (Biblioteka DACG – database Access)

3. Ispravke na kataloškim listićima.

- Urađena je ispravka (ručno rađeno) na kataloškim listićima (UDK indeks) za 487 listića. Urađeno ostručavanje (UDK-ISBD-M) publikacija za 17 bibliotečkih jedinica, koje je donirao JU Pomorski muzej Kotor. Izrađena 34 kataloška listića.

4. Zaštita bibliotečkog fonda

Rad na izmještanju i čišćenju određenog broja publikacija iz fondova DJ i MK. Stavljanje publikacija u košuljice – broširane i oštećene publikacije.

Za fond DJ stavljeno u košuljice 125 publikacija, za fond MK stavljeno 90 publikacija.

5, Informativna djelatnost - unošenje podataka o svim obavljenim poslovima u PC.

6. Izrada statistika i izvještaja i unošenje podataka o svim gore navedenim poslovima.

14. ARHIVSKI ODSJEK CETINJE

I Zaštita arhivske i registratorske građe van arhiva

Pružanje stručne pomoći stvaraocu/držaocu građe:

- Prijestonica Cetinje (Skupština).
- Osnovni sud Cetinje.
- JU. Centar za socijalni rad za Prijestonicu .
- J.U. „Gimnazija“ Cetinje
- J.U.OŠ „Lovćenski partizanski odred“ Cetinje
- JU OŠ „ Njegoš“
- JU Škola za muzičko obrazovanje „ Savo Popović“
- Poreska uprava –Područna jed. Podgorica –Ekspozitura Cetinje
- Uprava Carina –Podr. jed. Carinarnica Podgorica –Ci Cetinje
- Javna predškolska ustanova „ Zagorka Ivanović“ Cetinje
- JU. Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa i invaliditetom u Prijestonici Cetinje.
- Fond za zdravstveno osiguranje – Područna jedinica Cetinje
- Turistička organizacija Cetinje
- DOO »Vodovod i kanalizacija«.
- DOO« Komunalno ».
- DOO. » Monturs-1990« Cetinje.

Pružena su stručna uputstva po raznim osnovama stvaraocima/držaocima registratorske i arhivske građe koji su gore navedeni (16).

Evidencije u vezi zaštite arhivske građe van arhiva dosijei stvaralaca/držalaca dopunjeni su podacima o količini izlučenog bezvrijednog registratorskog materijala – evidentirane su sve promjene.

Priještina Cetinje (Skupština) - pružana stručna pomoć na primjeni postupka i načinu preuzimanja arhivske građe, preuzeto 5 arhivske jedinica 1991 godina .

Osnovni sud Cetinje – pružana stručna pomoć preuzeta posl.oznaka »P»1990. godina 12 arhivskih jedinica i u toku je provjera.

Izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala vršeno je kod stvaraoca/držalaca i to:

- Poreska uprava Područna jedinica Podgorica –Ekspozitura Cetinje, period 2013-2014; 2020-2023godina; cca 7d/m,
- JPU « Zagorka Ivanović « Cetinje, period: 2008-2019. godina: cca 9,2d/m,
- JU Centar za socijalni rad za Prijestonicu, period 2013-2014. godina: cca 21 d/m,
- Zdravstveno osiguranje, Područna jedinica Cetinje, period 2019; 2021; 2023.godina: cca 12 d/m.

II Poslovi depoa

Prijem i smještaj arhivske građe:

- Priještina (Skupština) arhivskih jedinica, 1990 god. 5 arhivskih jedinica 0,5 d/m

III Sređivanje i obrada arhivske građe

Klasifikacija, sistematizacija arhivske građe rađena je na sledećim fondovima:

Revizija fondova:

- Narodni odbor Opštine Cetinje 20 arhivske jedinice 1962.god. i 20 arhivskih jedinica 1963. godina (folijacija, signatura, unutrašnja lista)ukupno 40 arhivskih jedinica..
- F.L.U. Kulturološki fakultet 19 arhivskih jedinica.

Registraturski i tehnički sređeno 20 arhivskih jedinica Narodnog odbora Opštine Cetinje i 19 arhivskih jedinica F.L.U. Kulturološki fakultet.

IV Korišćenje arhivske građe i bibliotečkog materijala

Obraðeno je 55 zahtjeva fizičkih i pravnih lica po raznim osnovama.

Odgovoreno na 50 zahtjeva.

Izdato 3 uvjerenja za potrebe radnog staža .

Za potrebe istraživača uraðeno 110 fotokopija .

V Kulturno-prosvjetna djelatnost

Realizovan program manifestacije »Neđelja arhiva» 2025 sa kolegom i organizovane posjete predstavnika JU Centra za kulturu Prijestonice, Sekretarijata za kulturu Prijestonice i posjeta arhivara Osnovnog suda Cetinje. Planirana je bila i posjeta predstavnika Nacionalne

biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević« koja nije realizovana zbog održavanja LAM Konferencije u istom terminu.

VI Ostali poslovi

Redovna komunikacija sa službenicima odjeljenja, pomoćnikom direktora Državnog arhiva, dostavljanje mjesečnih izvještaja, plan rada za 2026. godinu, predlog ocjena za 2024. god., evidencije prisutnosti na poslu, vođenje osnovne evidencije djelovodnik za 2025. godinu, popunjavanje specifikacija u vezi zahtjeva pravnih subjekata i dostavljanje računovodstvu, vođenje evidencija u vezi stranaka, kopiranje zahtjeva, uplatnica i dostavljanje za fizička lica u Državni arhiv, razni dopisi.

III SEKTOR ZA NAUČNO-INFORMATIVNU DJELATNOST I ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE VAN ARHIVA

U skladu sa planom i programom rada i raspoloživim kadrovskim potencijalom obavljale su se poslovne aktivnosti u okviru Sektora, odnosno njegovih odsjeka, tokom 2025. godine i vrijedi istaći da su najbitnije programske aktivnosti ostvarene.

1. Arhivski odsjek za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost

Što se tiče planiranih aktivnosti vezanih za izdavačku djelatnost Državnog arhiva Crne Gore za 2025. godinu, realizovano je sledeće:

Nakon višemjesečnog rada na izradi zbornika dokumenata "Podgorička banka 1904-1949", njegovog dizajniranja, preloma, korekture i lekture, štampanje istog je završeno u septembru 2025. godine. Priređivači zbornika su dr Ivan Tepavčević, Predrag Adžić i mr Jovan Muhadinović.

Odštamapni su zbornici dokumenata "Izvještaji crnogorskog poslanika u Carigradu Mitra Bakića 1893-1896", knjiga III, priređivača Vukote Vukotić i Srđana Pejovića; kao i "Izvještaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu 1896-1898", knjiga IV, priređivača Predraga Vukića, Vukote Vukotića, Srđana Pejovića i Karoline Kapisode koji su upućeni na štampu krajem 2024. Tokom 2025. godine završen je rad i na knjizi V (priređivači Vukota Vukotić i Srđan Pejović) i ona je predata na štampu.

Poslije naučno-stručnog skupa „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“, koji je održan 1-2. juna 2023. u Kotoru, DACG je riješio da sačini zbornik radova, za čiju urednicu je određena Snežana Pejović. Rad na njemu bio završen krajem 2024. godine, a njegova štampa je realizovana u aprilu 2025. godine.

Nastavljena je realizacija projekta "Bibliografija radova nastalih na osnovu građe Državnog arhiva Cetinje", knjiga II. U bibliografiji treba da budu zastupljeni osnovni bibliografski podaci o

radovima koji su djelimično ili u potpunosti napisani na osnovu arhivske građe fondova i zbirki Državnog arhiva na Cetinju. Ovo je dugoročni projekat, a poslovi na njemu se odvijaju kontinuirano, tokom cijele godine.

Tradicionalna manifestacija "Neđelja arhiva" ove godine organizovana je u periodu od 26-30. maja. Ona je, kao i uvijek, za cilj prvenstveno imala podizanje svijesti o značaju arhiva i arhivske građe, kao nacionalnog bogatstva jedne države. Ove godine bilo je predviđeno i realizovano preko 100 programa i aktivnosti u svim Arhivskim odsjecima u Crnoj Gori. U toku trajanja manifestacije i ove godine organizovana je posjeta centralnoj zgradi Državog arhiva učenika i profesora osnovnih i srednjih škola sa teritorije Prijestonice Cetinje. Posjetioci su imali priliku da se upoznaju sa načinom rada Arhiva i prostorijama u kojima se obavljaju stručni poslovi. Prisutnima je održano predavanje na temu istorijata i značaja koji Arhiv ima za državu Crnu Goru.

Tradicionalno učešće Državnog arhiva na Sajmovima knjiga nastavljeno je i ove godine. Sa oko 60 izdanja predstavili smo se, najprije, od 7. do 13. maja na 19. Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga i obrazovanja (Big Fashion-Podgorica). Potom, od 30. septembra do 5. oktobra učestvovali smo na Međunarodnom festivalu književnosti – Podgorica 2025, koji se ove godine održao ponovo na Trgu nezavisnosti, ali u nešto drugačijem obliku nego prethodnih godina. Ove godine, po prvi put, Državni arhiv je učestvovao i na Beogradskom sajmu knjiga. Na taj način našli smo se u društvu veoma eminentnih izdavača iz velikog broja zemalja i predstavili svoja izdanja na najvećem sajmu knjiga u regionu i šire. Sajam je trajao od 24. oktobra do 2. novembra 2025.godine, a ovo predstavljanje DACG realizovano je u saradnji sa Udruženjem „Cetinje“ iz Beograda, koje nam je besplatno ustupilo dio svog štanda na ovom sajmu.

28. i 29. maja 2025.godine, u organizaciji Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva Crne Gore i Narodnog muzeja Crne Gore održana je V Konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca – LAM Montenegro 2025 koja je okupila desetine učesnika iz cijelog regiona. U skopu programa Konferencije, u prostorijama Arhiva održana je i panel diskusija „Kulturna baština u digitalnom okruženju: između očuvanja, interpretacije i pristupačnosti“ u kojoj je, pored direktora DACG, učestvovao i službenik Odsjeka Vukota Vukotić.

U saradnji sa Društvom Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ iz Zagreba organizovana je promocija zbornika dokumenata „Izvještaji Mitra Bakića, crnogorskog poslanika u Carigradu“, 30. aprila, u Zagrebu. Nakon toga, promocija pomenutih zbornika, održana 10. maja u okviru programa 19. Međunarodnog podgoričkog sajma knjiga i obrazovanja. Promocija zbornika održana je i 26. novembra u Beranama u sklopu manifestacije „Dani vojvode Gavra Vukovića: U čast nasljeđa vojvode“, u saradnji sa Centrom za kulturu Berane.

Povodom dana nezavisnosti Republike Sjeverne Makedonije, u saradnji sa Državnim arhivom Republike Sjeverne Makedonije 4. septembra 2025.g. organizovali smo predstavljanje izložbu "ASNOM – Izraz suverene volje makedonskog naroda za ostvarenje njegovog prava na samoopredjeljenje, autora prof. dr Nataše Kotlar Trajkove i prof. dr Mitka Panova. Izložba je predstavljena u multimedijalnoj Sali Ministarstva kulture i medija na Cetinju.

U okviru programa „Sedmica crnogorske kulture u Albaniji“ (8-11. septembra) predstavili smo u Tirani izložbu „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914“, na čijem su otvaranju govorili direktor Danilo Mrvaljević i službenik Odsjeka i jedan od autora Vukota Vukotić.

Na II festivalu knjiga - humanistike, kulture i umjestnosti u Crnoj Gori „FesK Kotor“, koji je trajao od 24-26. septembra, pod sloganom, „Pazi što čitaš“, predstavili smo izložbu „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914“. Na otvaranju izložbe govorili su direktor Danilo Mrvaljević i autorka izložbe Jelena Nikolić.

Povodom obilježavanja Njegoševog dana - crnogorskog praznika kulture, u saradnji sa Državnim arhivom Sjeverne Makedonije izložba „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914“ predstavljena je i u Skoplju 11. novembra. Nakog toga, 13. novembra u Zagrebu, u saradnji sa MVP, Ambasadam Crne Gore u Republici Hrvatskoj, upriličena je video prezentacija „Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848-1849“.

Promocija zbornika dokumenata „OK KPJ Cetinje u NOR-u 1941-45“, knjiga I i II, održana je 5. novembra, u okviru programa proslave 13. Novembra - Dana Prijestonice Cetinje u saradnji sa Prijesticom Cetinje i Centrom za kulturu Prijestonice.

Kao član delegacije DACG, zajedno sa Dragoslavom Bojovićem, pomoćnikom direktora, načelnik Odsjeka Predrag Adžić učestvovao je na Konferenciji „Tuzlanski arhivski dani“, koji su održani 26-27. septembra. Nakon toga učestvovao je i na IX Međunarodnom arhivističkom sajvetovanju „Šabac 2025“, od 8-10. oktobra 2025. godine. Pored navedenog, načelnik Odsjeka učestvovao je u radu Uređivačkog odbora DACG.

Odgovoreno je na veliki broj upita od strane istraživača i pružena im je stručna pomoć u smislu usmjeravanja na građu, koja je predmet njihovih istraživačkih tema.

Tokom 2025. g, u čitaonici Državnog arhiva usluženo je 150 korisnika, sa ukupno 378 posjeta. Iz Centralnog depoa izdato je 840 fascikli i 951 knjiga, dok su iz arhivske biblioteke izdate ukupno 33 knjige.

U kontinuitetu su prikupljeni, obrađivani i pripremani podaci koji su posredstvom web stranice i zvaničnih naloga/stranica Državnog arhiva na društvenim mrežama redovno objavljujivani kao saopštenja i informacije o svim važnim aktivnostima DACG.

2. Arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva

U izvještajnom periodu bilo je 396 obilazaka u vezi praćenja opšteg stanja registratorske i arhivske gradje u 119 registrature i to:

- Skupština Crne Gore
- Generalni sekretarijat Vlade

- Ministarstvo pravde
- Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
- Ministarstvo finansija
- Ministarstvo zdravlja
- Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ministarstvo odbrane
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
- Ministarstvo kulture i medija
- Ministarstvo evropskih poslova
- Ministarstvo javnih radova
- Ministarstvo ekonomije
- Ministarstvo vanjskih poslova
- Ministarstvo javne uprave
- Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
- Vrhovno državno tužilaštvo
- Specijalno državno tužilaštvo
- Više državno tužilaštvo u Podgorici
- Viši sud za prekršaje Crne Gore
- Apelacioni sud
- Upravni sud Crne Gore
- Ustavni sud Crne Gore
- Privredni sud Crne Gore
- Sudski savjet
- Fond za zdravstveno osiguranje
- Crnogorska akademija nauka i umjetnosti
- JP Radio i televizija Crne Gore
- Crnogorski elektrodistributivni sistem
- Crnogorski elektroprenosni sistem
- Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
- Univerzal capital bank
- Generali osiguranje Montenegro
- Crnogorski operater tržišta električne energije
- Zavod za zapošljavanje Crna Gora
- MontenegroAirlines u stečaju
- Centar za ekotoksikološka istraživanja
- ONE
- Institut za interdisciplinarne i multidisciplinarne studije
- Uprava za zaštitu kulturnih dobara
- Prirodnjački muzej
- Eko fond
- Zavod za socijalnu i dječju zaštitu
- MFI Klikloan
- Filmski centar Crne Gore
- Crnogorska kinoteka
- Centar savremene umjetnosti

- Inženjerska komora
- Savez slijepih
- Biblioteka za slijepe
- Porsche lizing Crna Gora
- Zajednica opština
- Alter modus
- Poreska uprava
- Istorijski institut Univerzitet Crne Gore
- Komisija za žalbe
- Disciplinska komisija
- Ispitni centar Crne Gore
- Centar za profesionalnu rehabilitaciju
- Zajednica opština
- Institut za javno zdravlje
- Uprava za inspekcijske poslove(bivša)
- Institut za lijekove
- Zavod za geološka istraživanja
- Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu
- Nacionalna turistička organizacija CG
- Centar za stručno obrazovanje
- Univerzal Capital banka
- Uprava za ljudske resurse
- Atlas banka AD Podgorica u stečaju
- Savez udruženja boraca NOR-a Crne Gore(SUBNOR)
- Jugopetrol
- MTEL
- Uprava za državnu imovinu
- Uprava za nekretnine
- Mikrokreditna finansijska institucija »FLEX CREDIT«DOO Podgorica
- Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju
- Komisija za zaštitu prava u postupku javnih nabavki
- JZU Klinički centar Crne Gore
- Centar za profesionalnu rehabilitaciju
- Filmski centar Crne Gore
- JU Institut za naučna istraživanja
- Muzički centar Crne Gore
- JU Zavod za geološka ispitivanja
- JU Specijalistička veterinarska laboratorija
- Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava
- Uprava carina
- Agencija za mirno rješavanje radnih sporova
- Agencija za nadzor osiguranja
- Elektroprivreda Crne Gore
- Porsche leasing
- Naučno tehnološki park
- Generali osiguranje

- AD Pošta Crne Gore
- Univerzitet Crne Gore - Prirodno-matematički fakultet
- Institut za lijekove i medicinska sredstva
- Željeznički prevoz Crne Gore
- AD Montecargo
- Komisija za tržište kapitala Crne Gore
- NLB Banka
- Erste banka
- Hipotekarna banka AD Podgorica
- Uprava za statistiku
- Radio-televizija Crne Gore
- Crnogorski Telekom AD
- Agencija za investicije Crne Gore
- Sava osiguranje AD
- Crnogorska komercijalna banka AD Podgorica
- One Crna Gora
- Doo Sava car
- Istorijski institut
- Disciplinska komisija
- Komisija za žalbe
- Mikrokreditna finansijska institucija «FLEX CREDIT» DOO Podgorica
- Agencija za nadzor nad osiguramnja
- Željeznički prevoz Crna Gora
- Pošta Crne Gore
- Alter modus

Izlučivanje bezvrijednog registraturskog materijala, uz saglasnost Državnog arhiva, urađeno je kod 47 registrature u metrima dužnim i to:

- Ministarstvo unutrašnjih poslova	80 d/m
- Ministarstvo pravde	25 d/m
- Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	5 d/m
- Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	1,20 d/m
- Ministarstvo finansija	51,6 d/m
- Ministarstvo zdravlja	2 d/m
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	5 d/m
- Sudski savjet	13 d/m
- Više Državno Tužilaštvo u Podgorici	3,21 d/m
- Viši sud za prekršaje	12,5 d/m
- Prirodno-matematički fakultet	16 d/m
- Atlas banka AD Podgorica u stečaju	266 d/m
- Crnogorska komercijalna banka AD Podgorica	292+131 d/m
- Fond za zdravstveno osiguranje	237 d/m
- Sava osiguranje AD Podgorica	37,5+ 83d/m.
- DOO Sava Car	37,5 d/m
- Uprava za statistiku	55 d/m

- Radio televizija Crne Gore	4 d/m
- Fond za zaštitu i ostvarivanje maninskih prava	7,80 d/m
- CEDIS Crnogorski elektrodistributivni sistem	165+65d/m
- Uprava za ljudske resurske	7 d/m
- Generali osiguranje	50 d/m
- Knjaz Arhiv	18 d/m
- MontenegroAirlines u stečaju	430 d/m
- ONE	320 d/m
- Porshe leasing	18 d/m
- Zavod za zapošljavanje	3,3 d/m.
- Telekom Crne Gore	120d/m
- Alter modus	152,91 d/m
- Agencija za nadzor nad osiguranjem	12,21 d/m
- Željeznički prevoz	18,50 d/m
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	5 d/m
- Crnogorski elektrodistributivni sistem CEDIS	19d/m
- NLB banka	13,1d/m
- Pošta Crne Gore	366 d/m
- Crnogorska komercijalna banka AD Podgorica	433 d/m
- MFI Klikloan	25,30 d/m
- Centar za ekotoksikološka ispitivanja	31 d/m
- Generali osiguranje	50 d/m
- Poreska uprava	11,70 d/m
- Društvo za telekomunikacije »MTEL« DOO Podgorica	240 d/m
- Uprava carina	19,70 d/m
- Istorijski institut	5 d/m
- Upravni sud	17,68 d/m
- Zavod za udžbenike i nastavna sredstva	2,5 d/m
- Zavod za geološka istraživanja	7,5 d/m
- Specijalistička veterinarska laboratorija	13,1 d/m

Ukupno: 4.004,81 dm

Primopredaja registratorske i arhivske građe između Državnog arhiva i Saveza udruženja boraca NOR-a i antifašista Crne Gore (SUBNOR) izvršena je primopredaja registratorske i arhivske građe: raspon godina 1968-1994 godine, količine cca 14 dm.

Lista kategorija registratorske gradje urađena je kod 24 registrature i data je saglasnost na sledeće:

- Ministarstvo evropskih poslova
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Ministarstvo odbrane
- Ministarstvo pravde
- Ministarstvo kulture i medija
- Ministarstvo finansija
- Ministarstvo pravde

- Specijalno državno tužilaštvo
- Institut za interdisciplinarne i multidisciplinarne studije
- Montenegro Airlines u stečaju
- Društvo za telekomunikacije »MTEL« DOO Podgorica
- CKB banka
- Universal capital banka
- Sava osiguranje AD Podgorica
- Komisija za zaštitu prava u postupku javnih nabavki
- Centar za profesionalnu rehabilitaciju
- Sava car
- Građevinski fakultet
- Agencija za nadzor nad osiguranjem
- Muzički centar Crne Gore
- DOO Klikloan
- Privredni sud Podgorica
- NLB banka
- Uprava za državnu imovinu

Izmjena i dopuna Liste kategorija registratorske građe urađena je 4 registrature i data je saglasnost:

- Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	
- Uprava za statistiku	
- CEDIS-Crnogorski elektrodistributivni sistem	
- Uprava za statistiku	
- Specijalistička veterinarska laboratorija	11,70 d/m

Ukupno:	3. 383,15 d/m
---------	---------------

Službenici Odsjeka radili su na sredjivanju i ažuriranju evidencija, popunjavanju kartona.

Realizovani su i ostali poslovi: pregled dostavljenih popisnih listi, pregled nacrtu Listi kategorija i sva potrebna telefonska komunikacija.

Rađeno je na sačinjavanju odgovora na zahtjeve za dobijanje podataka i slobodan pristup informacijama koji je upućivan od stranaka, a odnose se na registrature koje službenici odsjeka prate.

Vođen je djelovodni protokol i uredno slagana arhiva.

Rađeno je na sređivanju popisnih lista registratura i premještanje istih u prostoriju arhivskog odsjeka za radnički pokret (najveći dio), zbog nedostatka prostora u kancelarijama Odsjeka.

Takođe, načelnica Odsjeka Ljiljana Parača i Sandra Marković su radile kao članovi Komisije za davanje saglasnosti na Liste kategorija registratorske građe. Komisija je u 2025. godini realizovala 25 sjednica.

Službenica odsjeka Sandra Marković prisustvovala je konferenciji - LAM Cetinje, međunarodnom naučno-stručnom skupu „Dani Miloša Miloševića“, i elektronskim putem je prisustvovala konferenciji „Subotički arhivski dani“, imenovana je ove godine dobila zvanje arhivskog savjetnika.

IV ODJELJENJE ZA TEHNIČKU ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE

1. Konzervacija – restauracija

U navedenom izvještajnom periodu rađeno je: numerisanje, odabir oštećenih dokumenata, mehaničko čišćenje, provjera otpornosti mastila na vodu, dezinfekcija, pranje, ispiranje, neutralizacija, kaširanje, dopuna djelova koji nedostaju, ispravljanje presovanjem i vraćanje konzervirano - restauriranih dokumenata u arhivske fascikle. Ove mjere primijenjene su na oštećenim dokumentima iz sledećih arhivskih jedinica:

- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1912 godina, fascikla br.2; urađeno 74 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1913 godina, fascikla br.3; urađeno 761 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1913 godina, fascikla br.4; urađeno 872 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1913 godina, fascikla br.5; urađeno 409 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1913 godina, fascikla br.6; urađeno 222 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1914 godina, fascikla br.7; urađeno 674 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1914 godina, fascikla br.10; urađeno 757 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1914 godina, fascikla br.9; urađeno 673 listova dokumenata.
- Ministarstvo vojno – Glavna itendatura crnogorske vojske 1914 godina, fascikla br.8; urađeno 955 listova dokumenata.
- Svežnjevi – Arhivsko odjeljenje Podgorica, 1919/1920, 1943,1944, OOSK 1946god; urađeno 140 listova dokumenata.
- Paštrovske isprave – Zbirka Marka Gregovića; urađeno 163 listova dokumenata.
- Zbirka Jovana Plamenca - Arhivsko odjeljenje Podgorica; urađeno 208 listova dokumenata.

Urađene su neke od radnji koje prethode konzervaciji i restauraciji (numerisanje, stavljanje najoštećenijih dokumenata u košuljice) za fascikle:

- Ministarstvo vojno, Glavna itendatura crnogorske vojske 1914.godina, fascikla br. 9.
- Ministarstvo vojno, Glavna itendatura crnogorske vojske 1914.godina, fascikla br. 10

II Mikrofilmovanje arhivske građe

Obavljena je kontrola mikrofilmovane arhivske građe koja pripada sledećim fondovima i zbirkama: Imenski registar fonda Ratna šteta (1919 - 1922), prekucano 20 fascikli.

Za potrebe istraživača urađeno je 2.921 kopija dokumenata, a za potrebe odjeljenja DACG 3182 kopija (ukupno 6.103 kopije).

V SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE

U protekloj godini u Službi za opšte poslove obavljani su sledeći poslovi:

- Rukovođenju i organizovanju rada Službe;
- Izradi Kadrovskog Plana za 2025.godinu i predloga Kadrovskog plana za 2025. godinu;
- Izveštaja o realizaciji Plana integriteta 2024;
- Na izradi Predloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Državnog arhiva;
- Izradi rješenja o zasnivanju radnog odnosa (ukupno 1), rješenja o rasporedu (ukupno 14), rješenja o zaradi (ukupno 15), rješenja o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima(ukupno 8) rješenja o godišnjem odmoru (ukupno 291), rješenja o prestanku radnog odnosa (ukupno 15), rješenja o varijabilnom dijelu zarade (ukupno 146), rješenja o jubilarnim nagradama (ukupno 9), rješenja o novčanoj pomoći (ukupno 31);
- Izradi potvrda o dužini radnog staža po zahtjevima zaposlenih (ukupno 18) ;
- Obrađivani su zahtjevi stranaka koji se odnose na Slobodan pristup informacijama kao i evidentiranje i dostavljanje istih kroz bazu podataka AZLP (ukupno 23), praćenje naplate troškova postupka po istima i objavljivanje na web site Državnog arhiva;
- Prijave i odjave zaposlenih kod Poreske uprave;
- Ažurirane su promjene kroz bazu podataka Kadrovskog informacionog sistema (KIS-a) koje se odnose na zaposlene;
- Saradivalo se sa Upravom za ljudske resurse i Ministarstvom finansija vezano za dostavljanje informacija koje se odnose na zaposlene;
- Pripremanju Ugovora o pružanju usluga, Ugovora o djelu, Ugovora o izvođenju radova i dr. (ukupno 170);
- Izradi podensaka vezano sa sudske sporove zaposlenih;
- Izradi zahtjeva upućenih Ministarstvu finansija za dobijanje saglasnosti o obezbijedenim finasijskim sredstvima radi isplata po osnovu ugovora;
- Izradi izvještaja i dopisa po raznim osnovama;
- Vođen je djelovodni protokol, popis akata, popis primljene i predate pošte i arhivska knjiga;

- Obavljanje kuriskih poslova, izdavan je kancelarijski i higijenski material organizacionim jedinicama Državnog arhiva;
- Rađeni su poslovi koji se odnose na evidentiranju stranaka prilikom ulaska u zgradu Državnog arhiva, evidentiranju dolazaka i odlazaka zaposlenih na posao i evidentiranju izlazaka u toku radnog vremena, fizičko obezbjeđivanje zgrade, održavanje higijene i sitnih opravki;
- Službenici Službe za opšte poslove u 2025. godini nijesu pohađali obuke u organizaciji Uprave za ljudske resurse.

VI SLUŽBA ZA FINANSIJSKE POSLOVE

U protekloj godini obavljani su poslovi koji se odnose na:

- Plaćanje dospjelih obaveza po raznim osnovama - dobavljači, ugovori, naknade, zarade i ostalo u SAP programu
- Dostava naloga za plaćanje Ministarstvu finansija
- Usklađivanje IOS obrazaca sa dobavljačima
- Knjiženje naloga za plaćanje u Programu Glavna knjiga po principu dvojnog knjigovodstva
- Komuniciranje sa dobavljačima i ustanovama, dopisi, obavještenja, zahtjevi i ostalo
- Evidencija i praćenje računa sopstvenih prihoda
- Kontrola dostavljene dokumentacije od strane arhivskih odsjeka, a u vezi primjene Uredbe o posebnim troškovima i uslugama Državnog arhiva po preporukama Državne revizije.
- Obavještavanje arhivskih odsjeka o uplatama u vezi troškova po njihovim zahtjevima, a u vezi izdavanja arhivske građe i ostalih usluga u skladu sa Uredbom o posebnim troškovima i uslugama Državnog arhiva.
- Izrada faktura prema pravnim licima za usluge Državnog arhiva za sve odsjeke, na osnovu zahtjeva od strane podnosioca
- Obračun i eksportovanje poreskih obaveza po osnovu zarada i ostalim osnovima nadležnom organu
- Saradnja sa bankama po pitanju dostavljanja mjesečnih spiskova sa obustavama, ovjeravanje administrativnih zabrana i sl
- Dostava službene dokumentacije Ministarstvu finansija
- Priprema i upućivanje obračunski lista iz zarada zaposlenima
- Poslovi iz oblasti javni nabavki – objavljivanje Plana javnih nabavki, sprovođenje postupaka u skladu sa važećim propisima, vođenje evidencije i izvještaja u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

U toku 2025. godine sprovedeno je šest postupaka preko CEJN-a od kojih su tri postupka poništena a tri okončana, od kojih dva jednostavnih javnih nabavki i jedan otvoreni postupak javne nabavke.

- Priprema plana potreba za centralizovanim javnim nabavkama, upućivanje specifikacija i praćenje realizacije aktivnosti javnih nabavki od strane Uprave za imovinu u skladu sa Uredbom o objedinjenim javnim nabavkama.
- Komunikacija sa Upravom za imovinu u skladu sa Odlukom o razvrstavanju troškova i dostava specifikacije računa koje po tom osnovu plaća Uprava
- Sačinjavanje izvještaja o realizaciji akcionih planova Vlade Crne Gore
- Obračun i dostava OPD2 obrazaca lokalnim samoupravama;
- Priprema dokumentacije i obračun rashoda za službena putovanja u i van države;
- Izrada M-4 obrazaca;
- Izrada mjesečnih statističkih izvještaja RAD-1 i Izvještaj o troškovima ITR obrazac;
- Vođene su evidencije o državnoj imovini, dostava izvještaja o evidenciji državne imovine koju koristi Državni arhiv, Upravi za imovinu;
- Koordinacija aktivnosti a u vezi poslova prilikom popisa imovine
- Aktivnosti u vezi primjene zakona o unutrašnjim finansijskim kontrolama u javnom sektoru
- Dostavljanje obrazaca o realizaciji unutrašnjih finansijskih kontrola polugodišnjih i godišnjih
- Aktivnosti na organizaciji prilikom izrade nacrtu budžeta za narednu godinu, objavljivanje istog po izvorima finansiranja, po potrošačkim jedinicama i razvrstavanje prihoda na korisnike odnosno na Državni arhiv i Upravu za katastar i državnu imovinu koja raspolaže sa dijelom budžeta na osnovu Urebe o objedinjenim javnim nabavkama
- Obavljani poslovi iz domena sindikalnih aktivnosti s obzirom da je predsjednica Sindikata načelnica Službe za finansijske poslove.

Organizacioni kod:40802
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III

Obrazac 3
 Godina **2025**
 Period **01.01-31.12.2025**
 (u €)

redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	Izvršenje	
			Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
1	PRIMICI			
1.1	Opšti prihodi	2275653,08	2173733,55	2119910,97
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi	36000,00	7004,96	20075,71
1.4	Donacije			
1.5	Pozajmice i krediti			
I	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	2311653,08	2180738,51	2208923,82
2	IZDACI			
2.1	Tekući izdaci	2216651,08	2163454,32	2139986,68
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	1833475,08	1912744,15	1805015,06
2.1.2	Ostala lična primanja	48600,00	38886,87	46948,78
2.1.3	Rashodi za materijal	39344,00	29908,60	35067,71
2.1.4	Rashodi za usluge	157932,00	97213,97	145750,97
2.1.5	Tekuće održavanje	69000,00	28794,72	45619,32
2.1.6	Kamate			
2.1.7	Renta			
2.1.8	Subvencije			
2.1.9	Ostali izdaci	68300,00	55906,01	61584,84
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu			
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	15001,00		14445,00
2.4.	Kapitalni izdaci	80000,000	17284,19	54492,14
2.5.	Pozajmice i krediti			
2.6.	Otplata dugova	1,00		
2.7.	Rezerve			
II	Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 +2.6 +2.7)	2311653,08	2180738,51	2208923,82

Cetinju, 28.02.2026.godine

Lice odgovorno za
 satavljanje izvještaja
 Nataša Pejović

Starješina organa
 Danilo Mrvaljević

RJEŠAVANJE PROBLEMA NEDOSTAJUĆEG KADRA / OBUKE I USAVRŠAVANJA POSTOJEĆEG KADRA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU

U 2025. godini okončan je jedan postupak novog zapošljavanja, koji je pokrenut krajem 2024. godine po kojemu je radni odnos zasnovalo jedno lice iz kategorije ekspertskeg kadra.

Nacrtom Kadrovskog plana za 2025. godinu planirano je bilo raspisivanje javnih oglasa i zapošljavanje ukupno 13 novih izvršilaca. Od toga 9 novih službenika i namještenika (5 izvršilaca iz kategorije ekspertskeg kadra i 4 izvršioca iz kategorije izvršnog kadra) i 4 pripravnika (3 pripravnika sa visokim obrazovanjem i 1 sa srednjim obrazovanjem), shodno prioritetima na osnovu pribavljene saglasnosti Ministarstva finansija. Nakon dostavljanja Nacrta kadrovskog plana i pribavljene saglasnosti Ministarstva finansija Upravi za ljudske resurse, Vlada Crne Gore je donijela Zaključak br: 11-011/25-871/3 od 27.03.2025. godine, kojim je zadužila ministarstva, druge organe uprave i Generalni Sekretarijat Vlade da Upravi za ljudske resurse dostave Nacrte Kadrovskog plana za 2025. godinu, u roku od 30 dana od dana donošenja akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, koji je usaglašen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima koji se tada nalazio u skupštinskoj proceduri. Izmjene i dopune Zakona o državnim službenicima i namještenicima stupile su na snagu 07.08.2025. godine, nakon čega se moglo pristupiti izradi Predloga novog akta o sistematizaciji. Kako zbog izrade novog akta o sistematizaciji i procedure prikupljanja neophodnih mišljenja prije dostavljanja kompletne dokumentacije Ministarstvu kulture i medija, odnosno Vladi do kraja godine nije utvrđen akt o sistematizaciji, to Nacrt Kadrovskog plana za 2025. godinu nije mogao biti dostavljen na usvajanje, pa samim tim nije moglo biti ni novog zapošljavanja u 2025.

Stupanjem na snagu izmjena i dopuna Zakona o državnim službenicima, kojim je starosna granica za odlazak u penziju po sili zakona sa 67 godina smanjena na 66 godina života, u 2025 godini, ukupno 13 službenika je otišlo u penziju, dok zbog predhodno navedenog nije bilo novih zapošljavanja, pa je usljed ovih okolnosti ozbiljno dovedeno u pitanje redovno i efikasno funkcionisanje ovog organa. S tim u vezi, u 2026. godini, pored aktivnosti na izgradnji novog objekta DACG na Cetinju, ključni prioritet će biti nastavak jačanja kadrovske kapaciteta i stvaranja novog kadra.

U 2025. godini nastavljena su unaprijeđivanje službenika u viša zvanja, shodno zakonu i prema rezultatima rada, čime je nastavljan proces vrjednovanja rada najboljih službenika, a istovremeno otvaranja prostora za nove službenike na radnim mjestima u početnim zvanjima, kao prvi preduslov za stvaranje novog kadra, na zdravim osnovama, na kojemu će počivati poslovanje DACG u budućnosti.

Obuke i usavršavanja postojećeg kadra u zemlji i u inostranstvu

---

Konferencije, seminari, savjetovanja, naučni i informativni skupovi u zemlji i inostranstvu na kojima su učestvovali službenici DACG tokom 2025.godine:

- Trening-program interpretacijskog planiranja, kao dio šireg projekta „Learning Landscapes“, Kotor, u organizaciji OJU „Muzeji“ Kotor, uz podršku Opštine Kotor, a pod pokroviteljstvom UNESCO-a (24-28. marta, Kotor). Radionica je organizovana prema strategiji Međunarodne asocijacije za interpretaciju nasljeđa (Interpret Europe) u cilju sticanja vještina za izradu održivih planova prezentovanja baštine. Učesnica: Marija Knežević, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor.
- ICARUS Konvencija #34: Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka – migracije i održivost“, u organizaciji Državnog arhiva Mađarske (Budimpešta, Mađarska, 12-14. maj 2025.); Učesnica: Maruška Nenezić, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor, sa radom „Tragovi Jevreja kroz zemljišne knjige u odsjeku Istorijski arhiv Kotor“.
- V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“, u organizaciji Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva Crne Gore i Narodnog muzeja Crne Gore (28-29. maja 2025., Cetinje); Učesnici: Sandra Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Savremeni pristupi u zaštiti arhivske građe van Arhiva u Crnoj Gori“.
- Radna posjeta Trstu i Goriziji(Italija) od 16 do 19. juna 2025., u okviru pripremanja velike međunarodne izložbe „Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadranom“, posvećene predstavljanju kulturnih veza, zajedničke istorije i nasljeđa dvije zemlje na jadranskom prostoru, u sradnji sa Unijom Zajednice Italijana Crne Gore; Učesnici: Joško Katelan, načelnik arhivskog odsjeka Istorijski arhiv Kotor i Jelena Mršulja, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor.
- Konferencija „Subotički arhivski dani 2026“ u Subotici, u organizaciji Istorijskog arhiva Subotica (19-20. septembar 2025., Subotica, Srbija); Učesnica: Sandra Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Zaštita arhivske građe u nastajanju u Crnoj Gori kroz iskustva spoljne službe u Podgorici“.
- VI Međunarodna konferencija „Tuzlanski arhivski dani“ u Tuzli, u organizaciji Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona i JU Arhiva Tuzlanskog kantona (26-27. septembar, Tuzla, Bosna i Hercegovina); Učesnici: pomoćnik direktora Dragoslav Bojović i načelnik arhivskog odsjeka za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost, Predrag Adžić, kao i Sandra Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Iskustva Državnog arhiva Crne Gore u kulturno-obrazovnim djelatnostima“ i Maruška Nenezić, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor, sa radom „Izvještaj sa Međunarodnog stručnog skupa ICARUS Konvencija #34: Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka – migracije i održivost, Mađarska, 12-14. maj 2025.“
- IX Međunarodno arhivsko savjetovanje „Šabac 2025“, u organizaciji Arhivističkog društva Srbije i Međuopštinskog arhiva Šabac (8-10. oktobar 2025., Šabac, Srbija); Učesnik:

Predrag Adžić, načelnik arhivskog odsjeka za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost.

- Seminar „Javne nabavke-primjena u praksi 2025“ u Budvi, organizator Centar za ekonomiju i tehnologiju(29-31. oktobar 2025., Budva); Učesnica: Nataša Stanojević, viša savjetnica III - službenica za javne nabavke.
- Međunarodni naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“ u Kotoru, u organizaciji Državnog arhiva Crne Gore i Opštine Kotor (6-7. novembar 2025., Kotor); Učesnici: Joško Katelan, načelnik arhivskog odsjeka Istorijiski arhiv Kotor i Tina Ugrinić, samostalna savjetnica I u arhivskom odsjeku Istorijiski arhiv Kotor, sa radom „Tragovi makaronske poezije u spisima Istorijiskog arhiva Kotor“, Ana Kaluđerović, načelnica arhivskog odsjeka Kotor, sa radom „Arhivska građa o uspostavljanju i djelovanju pomorsko-upravne vlasti u Crnoj Gori (1945-1963) i Sandara Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Razvoj školstva poslije Drugog svjetskog rata na primjeru Muzičke škole „Njegoš“ – Kortor.
- „V suret konzervatora i restauratora arhivskog gradiva, književne građe i umjetnina na papiru“, u organizaciji Sveučilišta u Dubrovniku, Državnog arhiva u Rijeci i Hrvatskog državnog arhiva (5-7. novembar 2025., Dubrovnik, Hrvatska). Učesnice: Lidija Vojvodić, (samostalna savjetnica I), Senada Ćerić i Mirjana Kusovac(samostalne savjetnice II), službenice Odljeljenja za tehničku zaštitu arhivske građe DACG.
- 35. Konferencija „Međunarodni arhivski dani 2025“ i 19. Međunarodna škola arhivistike, u organizaciji Međunarodnog instituta trst/Maribor, Katedre za arhivske nauke Univerziteta Alma Mater Europea i Istorijiskog arhiva Evropske unije u Firenci (10 - 15. novembar 2025., Ljubljana, Slovenija). Učesnica: Maruška Nenezić, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijiski arhiv Kotor, sa prezentacijom „Uloga arhiva kao medijatora u Crnoj Gori“.

Više stručnih radova službenika/ca Državnog arhiva objavljeno je u značajnim časopisima u zemlji i inostratntvu.

RAD NA STVARANJU USLOVA ZA POVEĆANJE SOPSTVENIH PRIHODA

U cilju podizanja na viši nivo sveukupnog poslovanja i ostvarivanja što boljih rezultata rada u cjelini, nastavljene su aktivnosti na stvaranju uslova za povećanje sopstvenih prihoda Državnog arhiva. U prvom redu kroz nastavak jačanja kontrolnih mehanizama, dalje unaprjeđenje kadrovske strukture i efikasnije postupanje, te pokretanjem inicijativa za unaprjeđenje normative u cilju potpunijeg i preciznijeg pravnog uređenja oblasti arhivske djelatnosti i postizanja što većeg stepena transparentnosti.

Nastavljane su aktivnosti u pravcu nalaženja rješenja, u skladu sa pozitivnim propisima, za stavljanje u funkciju za posjetioce izložbenog prostora Istorijiskog arhiva Kotor, koji se nalazi u

srcu starog grada, na jednoj od najatraktivnijih lokacija, u neposrednoj blizini Katedrale sv. Tripuna, što bi omogućilo ostvarivanje novih prihoda po ovom osnovu - prihoda koji bi mogao značajno premašiti dosadašnje ukupne sopstvene prihode Državnog arhiva na godišnjem nivou.

RAD NA STVARANJU USLOVA ZA KONTINUIRANI PROCES DIGITALIZACIJE ARHIVSKE GRAĐE

Najvažniji zadaci arhiva su čuvanje i zaštita arhivske građe, kao i njena priprema za korišćenje. Da bi se ti zadaci u praksi efikasnije sprovodili mora se odgovoriti uticaju novih tehnologija na adekvatan način i sa jasnim dugoročnim planom.

Tokom prethodne dvije godine ozbiljno i sistematski se pristupilo pitanju digitalizacije arhivske građe i nakon detaljne analize i sagledavanja realnih mogućnosti za kontinuirano odvijanje ovog procesa u okviru redovnih poslova Arhiva, kao i opcija angažovanja specijalizovanih firmi koje se bave digitalizacijom, nabavke opreme i drugih segmenata, predložen je jedan od mogućih modela realizacije ovog veoma zahtjevnog posla i upućena je inicijativa Ministarstvu i drugim resorima od važnosti za ovaj proces u cilju utvrđivanja polaznih osnova, finansijskih mogućnosti i odabra najboljeg, najefikasnijeg i najekonomičnijeg modela. Kako u 2023. godini, izuzev Ministarstva kulture, nije bilo odgovora od drugih resora od važnosti za ovaj proces, tokom 2024. godine samostalno smo nastavili ove aktivnosti i sagledano je više konkretnih modela digitalizacije, te organizacije tog procesa u drugim Arhivima, u okruženju i šire, kako bi pokušali naći najbolji model koji bi bio primjenjiv u DACG, imajući u vidu naše organizacione i kadrovske potencijale, finansijske mogućnosti, ali i ogroman problem nedostajućih prostornih kapaciteta, ne samo za smještaj, čuvanje i zaštitu arhivske građe, već i za redovan rad službenika. U 2025. godini obnavljena je ova inicijativa i održan sastanak u Ministarstvu javne uprave ovim povodom, u cilju zajedničkog utvrđivanja odabira najboljeg modela za digitalizaciju shodno organizacionim i finansijskim mogućnostima, pripreme i obezbjeđivanja sredstava za realizaciju, pa se u toku 2026. očekuju konkretnije aktivnosti u ovom pravcu, imajući u vidu sva prethodna pitanja, u prvom redu nedostajući prostor.

U vezi moguće besplatne digitalizacije dijela arhivske građe koja se tiče porodičnih istorija, starih matičnih knjiga, registara i dr., vođeni su razgovori sa Family Search International, najvećom genealoškom organizacijom na svijetu koja sarađuje sa brojnim arhivima i u toku je proces pribavljanja mišljenja kod resornih ministarstava u vezi ove mogućnosti i nacrtu ugovora.

PROŠIRIVANJE KAPACITETA ZA SMJEŠTAJ, ČUVANJE I ZAŠTITU ARHIVSKE GRAĐE / IZGRADNJA NOVOG OBJEKTA DRŽAVNOG ARHIVA NA CETINJU

Prostorni kapaciteti Arhiva obuhvataju i organizacione jedinice u gotovo svim opštinama, sa površinom poslovnog prostora cca 6.052m². Od toga je 3.698m² prostor za smještaj arhivske građe, 1.415m² kancelarijski prostor, a preostalih 939m² se odnosi na konzervatorsku radionicu, čitaonice, izložbeni prostor i dr. U državnom vlasništvu je 4.140m² ili 68%. Veličina i kvalitet

prostora koji se koristi ne zadovoljava potrebe, posebno imajući u vidu stalno preuzimanje arhivske građe od niza stvaralaca koja je već prispjela i pripremljena. Problem je iz godine u godinu sve izraženiji, pa je u nekim slučajevima već dovedeno u pitanje vršenje poslova osnovne djelatnosti Državnog arhiva. Problem nedostatka prostora najizraženiji je na Cetinju, gdje se čuva najznačajnija arhivska građa.

Postojeći objekat sjedišta Državnog arhiva na Cetinju površine je 1569m² od čega 750m² čine depoi za smještaj arhivske građe, čime nijesu zadovoljene ni trenutne potrebe, osim toga arhivska građa spremna za preuzimanje kontinuirano se uvećava. Shodno tome evidentna je potreba proširenja odnosno dogradnje postojećeg objekta Državnog arhiva na Cetinju. Aktivnosti na tom planu su započete prije više od deceniju, ali nije bilo značajnijeg pomaka i sada je rješavanje ovog pitanja prioritet svih prioriteta.

U prethodne dvije godine ponovo je aktuelizovana ova tema i otpočeo je proces stvaranja svih neophodnih administrativnih i drugih preduslova za realizaciju. Tokom 2024 godine radilo se na uređenju listova nepokretnosti, u saradnji sa Upravom za državnu imovinu na elaboratu za rušenje starog ruiniranog objekta koji se nalazi na parceli na kojoj će se graditi novi objekat DACG i ovaj objekat je uklonjen 2025. godine. U saradnji sa Upravom za državnu imovinu u 2026. godini planirana je izrada Idejnog rješenja novog objekta, kao i izrada Glavnog projekta, zaokruživanje cijelog administrativnog procesa, te u trećem, odnosno četvrtom kvartalu, u saradnji sa Ministarstvom kulture i medija i Ministarstvom finansija, odnosno Vladom Crne Gore, obezbjeđivanje finansijskih sredstava za realizaciju, kako bi nakon tenderske procedure, u skladu sa Zakonom, izgradnja novog objekta uz postojeći objekat Državnog arhiva na Cetinju konačno bila započeta najdalje u toku 2027. godine.

U gotovo svim organizacionim jedinicama izražen je problem nedostajućih kapaciteta za smještaj, čuvanje i zaštitu arhivske građe i/ili neodgovarajućeg kvaliteta prostora za rad. Tokom 2022 i 2023. godine radilo se na rješavanju ovog problema u svim odsjecima, po prioritetima i shodno finansijskim mogućnostima. Problem je riješen u Pljevljima adaptacijom i opremanjem novih prostorija od preko 200 m², za proširivaje deopoa i novu čitaonicu, te renoviranjem i opremanjem postojećih prostorija. Uređene su radne prostorije na Žabljaku i u Šavniku, koje su bile u katastrofalnom stanju, renovirane i uređene prostorije AO Cetinje i AO Danilovgrad, saniran je krov na objektu u Beranama, koji je bio u jako lošem stanju. Izvršene su manje popravke i hitne intervencije na objektima u Herceg Novom i u još nekoliko gradova, a tokom 2024. godine i 2025. godine postavljeni su novi podovi u AO Podgorica, završeni radovi na sanaciji i uređenju unutrašnjosti objekta AO Berane, kao i novoj fasadi ovog objekta, te uređenje unutrašnjosti i opremljene novim kancelarijskim namještajem prostorija AO Kotor, a vršeni su i manji radovi na održavanju u još nekoliko arhivskih odsjeka. I u 2025. godini nastavljeni su razgovori sa Upravom za državnu imovinu, vezano za pronalaženje novih, adekvatnih prostorija za rad Odsjeka za zaštitu registraturske i arhivske građe van Arhiva, kao i arhivskog odsjeka za istoriju radničkog pokreta u Podgorici, te za proširenje AO Bijelo Polje.

SARADNJA SA DRŽAVNIM ORGANIMA, USTANOVAMA I DRUGIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI

U izvještajnom periodu ostvarena je odlična saradnja sa državnim organima, ustanovama i drugim subjektima u Crnoj Gori, u prvom redu u oblasti kulture i obrazovanja i realizovani su

brojni značajni projekti (zajednička izdanja, izložbe dokumenata, organizovanje konferencija i naučnih skupova, prezentacija arhivske građe, promocija publikacija i drugo). Između ostalog:

Ministarstvo kulture i medija

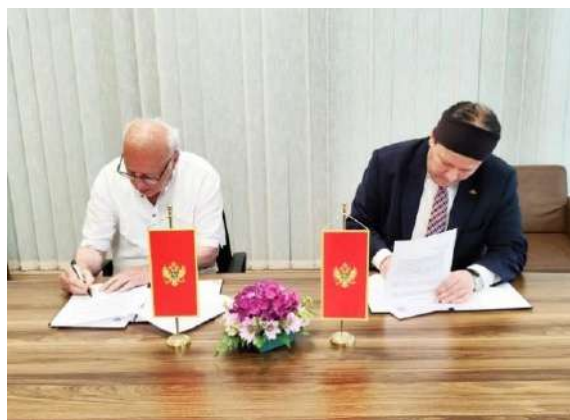
Tokom 2025. godine ostvarena je saradnja sa Ministarstvom kulture i medija – u okviru programa „Sedmica crnogorske kulture u Albaniji“, Državni arhiv Crne Gore u Tirani je 12. septembra predstavio izložbu dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880–1914“(str. 95).

Ministarstvo vanjskih poslova

U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova, 12. maja u Vladinom domu na Cetinju, u okviru svečanog obilježavanja Dana crnogorske diplomatije, predstavljena su originalna dokumenta koja svjedoče o bogatoj istoriji crnogorske diplomatije (str. 95); U saradnji sa MVP, ambasadam Crne Gore u Republici Hrvatskoj, povodom Njegoševog dana – crnogorskog praznika kulture, u Zagrebu je 13. novembra, u Novinarskom domu, održana video prezentacija DACG “Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848/49” (str. 98), dok je uz učešće ambasade Crne Gore u Republici Sjevernoj Makedoniji organizovana izložba dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880–1914“, u Skoplju istim povodom, a koja je realizovana u sradnji DACG i Arhiva RS Makedonije(str. 95).

Savez udruženja boraca NOR-a i antifašista Crne Gore (SUBNORA)

U okviru programa „Neđelje arhiva 2025”, potpisan je memorandum o saradnji sa Savezom udruženja boraca NOR-a i antifašista Crne Gore, koji potvrđuje zajedničku posvećenost očuvanju pisane kulturno-istorijske baštine Crne Gore, posebno one vezane za period Narodnooslobodilačke borbe. Memorandum su potpisali Zuvdija Hodžić, predsjednik SUBNORA i direktor Državnog arhiva Crne Gore Danilo Mrvaljević, uz prisustvo potpredsjednika SUBNORA Stevana Radunovića, generalnog sekretara SUBNORA Dragana Mitova Đurovića, pomoćnika direktora DACG Dragoslava Bojovića i načelnice arhivskog odsjeka za istoriju radničkog pokreta u Podgorici, Biljane Drašković.

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević” i Narodni muzej Crne Gore

U okviru manifestacije „Neđelja arhiva 2025“, u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom Crne Gore „Đurđe Crnojević” i Narodnim muzejem Crne Gore, 28. i 29. maja na Cetinju organizovana je V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“, koja je okupila na desetine autora iz regiona. U okviru programa Konferencije, u Državnom arhivu je održana panel diskusija na temu „Kulturna baština u digitalnom okruženju: između očuvanja, interpretacije i pristupačnosti“(str 103).

Unija Zejednica Italijana Crne Gore

U Kotoru je, 4. juna, potpisan sporazum o saradnji sa Unijom Zajednica Italijana Crne Gore, koji se odnosi na na učešće i podršku Državnog arhiva u realizaciji projekta Međunarodne izložbe „L’Italia e il Montenegro, due Paesi e l’Adriatico in comune / Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadranom“. Izložba koju organizuje Unija Zajednica Italijana Crne Gore, u saradnji sa Unijom Istrijana iz Trsta, a uz finansijsku podršku Ministarstva inostranih poslova Republike Italije, ima za cilj jačanje kulturnih veza kroz predstavljanje odnosa dvije zemlje, zajedničke istorije i nasljeđa Jadranskog prostora.

Sporazum su potpisali direktor Državnog arhiva Danilo Mrvaljević i predsjednik Unije Zajednica Italijana Crne Gore Aleksandar Dender.

U okviru pripremanja ove velike međunarodne izložbe, arhivisti Istorijskog arhiva Kotor, načelnik Joško Katelan i samostalna savjetnica I, Jelena Mršulja boravili su u radnoj posjeti Trstu i Goriziji (Italija) u organizaciji Zajednice Italijana Crne Gore i Unije Istrijana iz Trsta.

Fakultet likovnih umjetnosti Univerziteta Crne Gore

Takođe, potpisan je Memorandum o saradnji sa Fakultetom likovnih umjetnosti Univerziteta Crne Gore, kojim je predviđena razmjena stručnih iskustava i zajednička realizacija programa u oblasti zaštite i prezentacije kulturne baštine. Posebno je značajno što će studenti FLU sa programa konzervacija i restauracija od februara 2026. započeti stručnu praksu u Odjeljenju za tehničku zaštitu arhivske građe, čime se stvaraju uslovi za sistematsko osposobljavanje novog kadra u oblasti konzervacije i jačanje kapaciteta Arhiva za budućnost. Memorandum su 28.

avgusta, u čitaonici Državnog arhiva potpisali direktor Danilo Mrvaljević i dekan Fakulteta likovnih umjetnosti UCG, prof. dr Marko Marković.

Državni arhiv Crne Gore podržao je multimedijalnu umjetničku izložbu „Želim vidjeti moje planine”, koju je realizovao Fakultet likovnih umjetnosti UCG u partnerstvu sa Narodnim muzejom Crne Gore. Izložba, na kojoj je učestvovalo gotovo 50 umjetnika u inostranoj i selekciji umjetnika iz Crne Gore, čije umjetničke instalacije i radovi su bili postavljeni na brojnim lokacijama na Cetinju, svečano je otvorena 4. i 5. oktobra i trajala je do 30. oktobra 2025. godine. Kustoskinja ove velike i značajne izložbe bila je dr Svetlana Racanović.

Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore

U saradnji sa Hrvatskim nacionalnim vijećem, Državni arhiv je učestvovao u realizaciji izdavačkog projekta „Povijest Crkve I“, autorke dr sc. Lenke Blechove Čelebić. Promocija ovog kapitalnog djela enciklopedijskog formata održana je 26. septembra u Katedrali sv. Tripuna u Kotoru. Izdavači: Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore, Boka F, Državni arhiv Crne Gore, i Kotorska biskupija(str. 82).

Skupština Crne Gore

Povodom Dana parlamentarizma u Crnoj Gori, 31. oktobra, u saradnji sa Skupštinom Crne Gore, predstavljena je hronologija ustavnog i parlamentarnog razvoja Crne Gore.

JU Kulturni centar „Nikola Đurković” Kotor

U Kotoru je, 24. septembra, u saradnji sa Kulturnim centrom “Nikola Đurković”, izložbom dokumenata DACG „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880 - 1914.“ otvoren II Festival knjiga - humanistike, kulture i umjestnosti u Crnoj Gori „FesK Kotor“, koji je održan od 24-26. septembra, pod sloganom, „Pazi što čitaš!“(str. 95).

Opština Kotor

U saradnji sa Opštinom Kotor, DACG je 6. i 7. novembra organizovao međunarodni naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“, posvećen imenu i nasljeđu dr Miloša Miloševića, kao i naučnoj valorizaciji kulturnog nasljeđa Boke Kotorske nakon zemljotresa 1979. godine i vrednovanju dokumentarnog nasljeđa kroz istraživanja, prezentacije, digitalizaciju i međuinstitucionalnu saradnju. Na skupu je učestvovalo 35 autora iz više zemalja regiona i Evropske unije. Nadovezujući se na raniji skup „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“, ova kulturna manifestacija postavila je temelj da se ubuduće održava svake druge godine, kao trajni prostor okupljanja stručnjaka i predstavljanja najnovijih istraživanja u oblasti arhivske djelatnosti i kulturno-istorijske baštine(str. 100).

Prijestonica Cetinje, Centar za kulturu Prijestonice

U saradnji sa Prijesticom Cetinje i Centrom za kulturu Prijestonice, u okviru programa obilježavanja 13. Novembra - Dana Prijestonice i Njegoševog dana – crnogorskog praznika kulture, održana je promocija zbornika dokumenata DACG „Okružni komitet KPJ Cetinje u NOR-u 1941–1945“, knjige I i II(str. 91,92).

JU Gradska biblioteka Tivat

U okviru novembarskog programa DACG i programa obilježavanja Dana Opštine Tivat, u saradnji sa JU Gradskom bibliotekom Tivat, 20. novembra je održano predstavljanje Državnog arhiva Crne Gore, sa posebnim osvrtom na rad kotorskih odsjeka DACG, pod nazivom „Arhivi – nasljeđe i odgovornost“. Na ovom predstavljanju govorili su direktor Danilo Mrvaljević, načelnik Istorijskog arhiva Kotor, Joško Katelan i načelnica arhivskog odsjeka Kotor, Ana Kaluđerović.

JU Centar za kulturu Berane

U okviru manifestacije „Nedjelja vojvode Gavra Vukovića: U čast nasljeđa vojvode“, u saradnji sa Kulturnim centrom Berane, 26. novembra 2025., u Narodnoj biblioteci „Dr Radovan Lalić“ promovisan je zbornik dokumenata DACG „Izveštaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu“, knjige III i IV(str. 90).

Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i Udruženje pravnika Crne Gore

Povodom 120 godina od donošenja Ustava za Knjaževinu Crnu Goru iz 1905, u saradnji sa Pravnim fakultetom Univerziteta Crne Gore i Udruženjem pravnika Crne Gore, 12. decembra 2025. godine, na Pravnom fakultetu UCG, otvorena je izložba „Ustavi Crne Gore“, autora Danila Mrvaljevića. Na izložbi su predstavljeni originali svih crnogorskih ustava, onih koji se čuvaju u DACG, kao i dokumenta ustupljena od Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i Skupštine Crne Gore. Program svečanosti obuhvatio je otvaranje izložbe i okrugli sto „Ustav za Knjaževinu Crnu Goru iz 1905. – temelj crnogorske pisane ustavnosti“(str. 98).

Vraćena arhivska građa Kotorskoj biskupiji – crkvi sv. Ivana Krstitelja u Budvi

Nakon gotovo 50 godina, Državni arhiv Crne Gore vratio je Kotorskoj biskupiji, Crkvi sv. Ivana Krstitelja u Budvi matične knjige iz perioda XVIII–XX vijeka kao njihovom zakonitom vlasniku i stvaraocu. Riječ je o arhivskoj građi koja, nakon razornog zemljotresa 1979. godine, nije predata Državnom arhivu Crne Gore na trajno čuvanje, već je privremeno preuzeta radi zaštite i očuvanja, uz jasno preuzetu obavezu da bude vraćena kada se za to steknu uslovi. Ta obaveza je sada u potpunosti ispunjena. Nakon višedecenijskog čekanja i nepostupanja, matične knjige su konačno vraćene stvaraocu i vlasniku, čime je DACG pokazao profesionalnu odgovornost.

Svečani čin vraćanja ove arhivske građe, nakon prethodno sprovedene procedure, upriličen je 24. decembra u Crkvi sv. Ivana Krstitelja, u Starom gradu Budve. Akt o primopredaji ove arhivske građe potpisali su direktor Državnog arhiva, Danilo Mrvaljević i župnik crkve Svetog Ivana Krstitelja, don Filip Janjić. Primopredaji je prisustvovao, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore, Zvonimir Deković.

U saradnji sa Predsjednikom Crne Gore, Državni arhiv učestvovao je u donaciji knjiga Gradskoj biblioteci i čitaonici u Andrijevici, a tokom godine donacije publikacija u izdanju DACG uručene su i JU Gradska biblioteka Tivat i Udruženju „Grupa građana BU2”, u okviru projekta „Biblioteka na otvorenom”.

Nastavljena je saradnja sa JU SEŠ „Mirko Vešović” Podgorica obezbjeđivanjem obavljanja praktičnog obrazovanja učenika pravno administrativnog smjera ove škole u arhivskom odsjeku Podgorica i Arhivskom odsjeku za istoriju radničkog pokreta u Podgorici.

Pored navedenog, ostvarena je saradnja sa Upravom za zaštitu kulturnih dobara u dijelu redovnih poslova i aktivnosti ova dva organa - procedure u vezi sa izdavanjem konzervatorskih uslova za izradu projektne dokumentacije, davanja saglasnosti na projekte, pribavljanja stručnih mišljenja i drugo. Tokom izvještajnog perioda nastavljena je i redovna komunikacija i saradnja sa Ministarstvom kulture i medija i drugim ministarstvima, ustanovama kulture, državnim organima, opštinama, centrima za kulturu, lokalnim muzejima i bibliotekama i drugim subjektima.

MEĐUNARODNA SARADNJA

U oblasti međunarodne saradnje, Državni arhiv je tokom 2025 godine ostvario izuzetno značajne rezultate koji su instituciju postavili na mapu najznačajnijih arhivskih centara.

Međunarodni arhivski savjet (ICA)

Državni arhiv, prvi put nakon 2016., učestvovao je i na Kongresu Međunarodnog arhivskog savjeta – ICA Congress Barcelona 2025, najvećem svjetskom okupljanju arhivista i stručnjaka za upravljanje dokumentacijom, čime je dodatno osnaženo učešće Crne Gore u međunarodnim tokovima savremene arhivistike. Više od hiljadu profesionalaca iz cijelog svijeta okupilo se od 27-30. oktobra u Barseloni da razmijeni znanja i iskustva o ključnim pitanjima arhivistike, digitalne transformacije i očuvanja kulturnog nasljeđa.

Prisustvo Crne Gore na ovom prestižnom događaju od izuzetnog je značaja – Državni arhiv aktivno učestvuje u međunarodnim diskusijama i jača svoju prepoznatljivost na globalnoj mapi arhivske zajednice. Ovim učešćem potvrđuje se da Crna Gora ide u korak sa savremenim arhivskim praksama i otvara nova vrata saradnje sa najvažnijim svjetskim institucijama u oblasti arhivske djelatnosti.

U okviru Kogresa u Barseloni, održana je Generalna Skupština ICA, kao i Generalna skupština EURBICA (ogranak Međunarodnog arhivskog savjeta za Evropu, kojem pripada Državni arhiv Crne Gore).

Evropski odbor nacionalnih arhivista (EBNA)

Direktor Danilo Mrvaljević po prvi put je prisustvovao sastanku Evropskog odbora nacionalnih arhivista (EBNA) koji je održan u Varšavi, na poziv Državnog arhiva Poljske – zemlje domaćina i uz Evropsku Komisiju, organizatora dvodnevne Konferencije, u okviru koje su održani 36. sastanak Evropske arhivske grupe (EAG) i 49. sastanak EBNA, 3-4. aprila 2025.

Crna Gora kao kandidat za članstvo u EU aktivno teži usklađivanju sa evropskim standardima u svim oblastima, uključujući i arhivsku djelatnost. U tom kontekstu, učešće Državnog arhiva Crne Gore na ovom značajnom međunarodnom skupu označava važan korak u jačanju saradnje sa evropskim arhivskim institucijama i uključivanju u savremene tokove u oblasti arhivistike.

Tokom boravka u Varšavi, pored za nas izuzetno važnog učešća na 49. sastanku Evropskog odbora nacionalnih arhivista, uključivanja u procese i razmjene iskustava, iskoristili smo ovu priliku za nastavak povezivanja na međunarodnom planu i ostvarivanje novih, veoma značajnih kontakata. Između ostalog, na bazi razgovora sa generalnim direktorom Austrijskog državnog arhiva, odmah po završetku ove Konferencije započete su procedure za realizaciju projekta vraćanja vrijedne arhivske građe crnogorske provenijencije iz Beča na Cetinje, poslije više od sto godina od kada je odnešena iz Crne Gore - projekta od izuzetnog značaja ne samo za Državni arhiv, već generalno za crnogorsku pisanu kulturnu baštinu i državu.

Evropski odbor nacionalnih arhivista (EBNA) predstavlja forum direktora nacionalnih/državnih arhiva država članica i kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, dok je Evropska arhivska grupa (EAG) zvanična ekspertska grupa Evropske komisije osnovana 2006. godine. Sastanci EBNA i EAG održavaju se dva puta godišnje i od 2007. koordinisani su kao dvodnevne konferencije, okupljajući predstavnike iz 27 država članica EU, tri članice Evropskog ekonomskog prostora (EEA) i Švajcarske kao članice jedinstvenog tržišta EU. Zbog svog dugogodišnjeg članstva i dobrog statusa, Velikoj Britaniji je odobreno učešće kao neformalnom članu.

Family Search International (SAD)

Takođe, 4-8. marta 2025. godine, predstavnici Arhiva, direktor Danilo Mrvaljević i načelnik arhivskog odsjeka za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost, Predrag Adžić, učestvovali su po prvi put na globalnoj konferenciji RootsTech koja je održana u Solt Lejk Sitiju (Juta, SAD), na poziv organizatora, najveće genealoške organizacije na svijetu Family Search International.

Ova konferencija poznata je kao najveći svjetski skup posvećen porodičnoj istoriji i tehnologiji kojem prisustvuje hiljade učesnika uživo i milioni gledalaca online. U okviru konferencije održan je i Archives and Archives Records Custodians Symposium, događaj koji okuplja stručnjake iz oblasti arhivistike i upravljanja zapisima radi razmjene znanja.

Boravak na RootsTech 2025 bio je od izuzetnog značaja za Državni arhiv Crne Gore, donoseći neprocjenjivo iskustvo, otvarajući vrata brojnim novim kontaktima i omogućavajući održavanje važnih sastanaka za dalji razvoj i saradnju. Pored predstavnika Državnog arhiva Crne Gore, konferenciji i simpozijumu prisustvovali su i predstavnici arhiva i srodnih institucija iz Njemačke, Holandije, Ukrajine, Mađarske, Hrvatske, Albanije i drugih evropskih zemalja, kao i delegacije iz Afrike, Azije i gotovo svih krajeva svijeta.

Tokom trajanja konferencije organizovan je zvanični sastanak sa rukovodstvom Family Search International na temu moguće saradnje u digitalizaciji dijela arhivske građe uz podršku i pomoć ove organizacije, a zatim su uslijedile i posjete delegacija Family Saerch Crnoj Gori i DACG, kao nastavak aktivnosti u ovom pravcu.

Pored navedenih aktivnosti i događaja na najvišem nivou, potpisana su i tri nova sporazuma o sradnji sa Arhivima i srodnim institucijama iz regiona i EU, realizovano nekoliko izuzetno značajnih projekata (povraćaj crnogorske arhivske građe iz Austrije poslije više od vijeka, izložbe dokumenata, promocije publikacija i prezentacije arhivske građe DACG u inostranstvu i drugo) i nastavljene aktivnosti na obnavljanju kontakata i stvaranju novih partnerstava na međunarodnom nivou, dok je više službenika Državnog arhiva učestvovalo na brojnim konferencijama, seminarima, stručnim obukama i naučnim skupovima u inostranstvu, doprinoseći kontinuiranom stručnom usavršavanju, razmjeni iskustava, promociji i prezentaciji našeg arhivskog nasljeđa i crnogorske pisane kulturne baštine.

Austrija

Najznačajniji događaj 2025. godine, ali i u cjelokupnoj istoriji Državnog ahiva kada je riječ o međunarodnoj saradnji i prikupljanju arhivske građe crnogorske provenijencije koja se nalazi u drugim arhivima i jedan od najznačajnijih uopšte, bio je povratak crnogorske arhivske građe iz Austrije nakon više od jednog vijeka. Realizacija ovog prijekta predstavlja krunu aktivnosti Državnog arhiva Crne Gore na polju međunarodne saradnje, a plod je izuzetnih odnosa sa

Austrijskim državnim arhivom i predanog angažmana da se vrijedna arhivska građa crnogorske provenijencije vrati tamo gdje pripada - u Crnu Goru.

Ceremonija potpisivanja akta o primopredaji ove arhivske građe održana je 23. juna 2025. godine, u prostorijama Austrijskog državnog arhiva u Beču, čime je ozvaničen povratak dragocjenog arhivskog materijala iz vremena Knjaževine i Kraljevine Crne Gore na Cetinje. Akt o primopredaji potpisali su generalni direktor Austrijskog državnog arhiva, dr Helmut Wohnout i direktor DACG Danilo Mrvaljević. Primopredaji su, pored rukovodstva Austrijskog Arhiva, prisustvovali i pomoćnik direktora DACG, Dragoslav Bojović i načelnik arhivskog odsjeka za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost, Predrag Adžić, kao i ambasadroka Crne Gore u Austriji, Stanica Anđić.

Riječ je o građi crnogorske provenijencije koju čine 146 arhivskih kutija, hiljade dokumenata od neprocjenjivog značaja za proučavanje crnogorske istorije, kulture i državnosti, koja su nastala u periodu od 1906. do 1916. godine, a u širem smislu i izvan tog vremenskog okvira i koja obuhvata dragocjenu dokumentaciju iz vremena Knjaževine i Kraljevine Crne Gore – najvećim dijelom građu Ministarstva vojnog, Crnogorske vojske, ali i građu Crnogorske narodne skupštine, Ministarstva unutrašnjih djela, uprava, sudova itd. Ova građa je, po svemu sudeći u toku i nakon Prvog svjetskog rata odnesena iz Crne Gore, a zatim je, kako se pretpostavlja tokom Drugog svjetskog rata, nacistička vojska, zajedno sa srpskom građom, odnijela iz Čačka i Beograda u Beč, gdje je do danas čuvana u fondovima Austrijskog državnog arhiva.

Povratak navedene arhivske građe u domovinu, poslije više od 100 godina od kada je odnesena iz Crne Gore, predstavlja istorijski događaj za Državni arhiv i od izuzetnog je značaja za crnogorsku pisanu kulturno-istorijsku baštinu i državu. Realizacijom ovog projekta nijesu vraćena samo dokumenta koja pripadaju Crnoj Gori, već i dio njene istorije, izuzetno važan izvor za razumijevanje političkog, administrativnog i društvenog razvoja naše države i istorijskih prilika u prvim decenijama XX vijeka.

Uoči Njegoševog dana - crnogorskog praznika kulture, u Vladinom domu na Cetinju, 4. novembra održana je prezentacija dijela navedene arhivske građe Knjaževine/Kraljevine Crne Gore, preuzete od Austrijskog državnog arhiva u Beču(str. 93), a u okviru programa ovog događaja upriličeno je i svečano potpisivanje Sporazuma o sradnji između Državnog arhiva Crne Gore i Austrijskog državnog arhiva, koji su potpisali direktori Danilo Mrvaljević i Helmut Wohnout, s ciljem daljeg razvoja stručno-naučnih odnosa i kao zajedničkog doprinosa unaprjeđenju saradnje u oblasti kulture između Crne Gore i Republike Austrije. Sporazum predviđa razmjenu arhivista i arhivističkih iskustava, zajedničke projekte u oblasti digitalizacije, kao i razmjenu kopija arhivske

građe, publikacija i stručne literature. Dokument takođe otvara mogućnost organizacije zajedničkih izložbi i naučnih skupova.

Bugarska

U oktobru 2025. godine, značajno učešće i na Međunarodnom seminaru u organizaciji i pod pokroviteljstvom Državnog instituta za kulturu Ministarstva vanjskih poslova Republike Bugarske na temu „Preispitivanje kulturne saradnje na Zapadnom Balkanu“. Događaj je, pored predstavnika zemlje domaćina, okupio delegacije iz Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Kosova, direktore kulturnih institucija, predstavnike vlasti i nevladinog sektora. Cilj inicijative bio je jačanje dijaloga i regionalne saradnje kroz kulturnu diplomatiju, uz razmjenu iskustava i razvoj održivih prekograničnih mreža u kontekstu evropske inteligencije.

Na kraju ove radne posjete direktor Mrvaljević iskoristio je priliku da se sastane sa predsjednikom Državne agencije „Arhivi“ Republike Bugarske, prof. dr Mihailom Gruevom. Dogovoren je nastavak dugogodišnje uspješne saradnje dvije institucije, kao i potpisivanje još ranije usaglašenog sporazuma o saradnji u 2026. godini.

Sjeverna Makedonija

Značajan sporazum o saradnji potpisan je i sa Državnim arhivom Republike Sjeverne Makedonije, nakon zajedničkih izložbenih projekata u Podgorici i Skoplju tokom 2025. Sporazum koji predviđa razmjenu stručnjaka, iskustava i arhivske građe, kao i saradnju na naučno-istraživačkim projektima, zajedničkim publikacijama, organizovanju konferencija i tematskih

izložbi, čime se dodatno jača kulturna i naučna povezanost naših zemalja, potpisali su 11. novembra u Skoplju direktorica, prof. dr Nataša Kotlar Trajkova i direktor Danilo Mrvaljević.

U saradnji sa Državnim arhivom Republike Sjeverne Makedonije, 4. septembra, u Multimedijalnoj sali Ministarstva kulture i medija na Cetinju organizovana je izložba „ACHOM - Израз на суверената волја на македонскиот народ за остварене на неговото право на самоопределуване“, autora prof. dr Nataše Kotlar Trajkove i prof. Dr Mitka Panova, povodom dana nezavisnosti Republike Sjeverne Makedonije(str.97), a 11. novembra, u Skoplju, predstavljena je izložba DACG „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880–1914“, u okviru našeg novembarskog programa, povodom Njegoševog dana – crnogorskog praznika kulture(str. 95).

Hrvatska

Trinaestog novembra 2025, potpisan je i Sporazum o naučnoj i istraživačkoj saradnji sa Hrvatskim institutom za povijest u Zagrebu, koji će otvoriti prostor za realizaciju zajedničkih projekata, razmjenu stručnjaka i publikacija i druge oblike sradnje. Sporazum predviđa saradnju u oblastima zajedničkih istraživačkih projekata, razmjene istraživačkog i stručnog osoblja, učešća na stručnim skupovima, izdavanja naučnih pulikacija, ka i razmjene studenata i doktoranata. Sporazum su potpisali direktor DACG Danilo Mrvaljević i direktor Hrvatskog instituta za povijest dr sc. Miroslav Akmadža.

Međunarodne konferencije, savjetovanja, naučni skupovi, seminari na kojima su učestvovali službenici Državnog arhiva tokom 2025. godine:

ICARUS Konvencija #34: Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka – migracije i održivost“, Budimpešta, u organizaciji Državnog arhiva Mađarske: Maruška Nenezić, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor, sa radom „Tragovi Jevreja kroz zemljišne knjige u odsjeku Istorijski arhiv Kotor“.

V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“, Cetinje, u organizaciji Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva Crne Gore i Narodnog muzeja Crne Gore: Sandra Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Savremeni pristupi u zaštiti arhivske građe van Arhiva u Crnoj Gori“.

Radna posjeta Trstu i Goriziji (Italija), u okviru pripremanja velike međunarodne izložbe „Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadranom“, posvećene predstavljanju kulturnih veza, zajedničke istorije i nasljeđa dvije zemlje na jadranskom prostoru, u sradnji sa Unijom Zajednice Italijana Crne Gore: Joško Katelan, načelnik arhivskog odsjeka Istorijski arhiv Kotor i Jelena Mršulja, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor.

Konferencija „Subotički arhivski dani 2026“ u Subotici, u organizaciji Istorijskog arhiva Subotica: Sandra Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Zaštita arhivske građe u nastajanju u Crnoj Gori kroz iskustva spoljne službe u Podgorici“.

VI Međunarodna konferencija „Tuzlanski arhivski dani“ u Tuzli, u organizaciji Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona i JU Arhiva Tuzlanskog kantona: pomoćnik direktora Dragoslav Bojović i načelnik arhivskog odsjeka za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost, Predrag Adžić, kao i Sandra Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Iskustva Državnog arhiva Crne Gore u kulturno-obrazovnim djelatnostima“ i Maruška Nenezić, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor, sa radom „Izvještaj sa Međunarodnog stručnog skupa ICARUS Konvencija #34: Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka – migracije i održivost, Mađarska, 12-14. maj 2025.“

IX Međunarodno arhivsko savjetovanje „Šabac 2025“, u organizaciji Arhivističkog društva Srbije i Međuopštinskog arhiva Šabac: Predrag Adžić, načelnik arhivskog odsjeka za naučnu, informativnu i kulturno-prosvjetnu djelatnost.

Međunarodni naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“ u Kotoru, u organizaciji Državnog arhiva Crne Gore i Opštine Kotor: Joško Katelan, načelnik arhivskog odsjeka Istorijski arhiv Kotor i Tina Ugrinić, samostalna savjetnica I u arhivskom odsjeku Istorijski arhiv Kotor, sa radom „Tragovi makaronske poezije u spisima Istorijskog arhiva Kotor“, Ana Kaluđerović, načelnica arhivskog odsjeka Kotor, sa radom „Arhivska građa o uspostavljanju i djelovanju pomorsko-upravne vlasti u Crnoj Gori (1945-1963) i Sandara Marković, samostalna savjetnica I, arhivski odsjek za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, sa radom „Razvoj školstva poslije Drugog svjetskog rata na primjeru Muzičke škole „Njegoš“ – Kotor.

„V suret konzervatora i restauratora arhivskog gradiva, književne građe i umjetnina na papiru“, Dubrovnik, u organizaciji Sveučilišta u Dubrovniku, Državnog arhiva u Rijeci i

Hrvatskog državnog arhiva: Lidija Vojvodić(samostalna savjetnica I), Senada Ćerić i Mirjana Kusovac(samostalne savjetnice II), službenice Odljeljenja za tehničku zaštitu arhivske građe DACG.

35. Konferencija „Međunarodni arhivski dani 2025“ i 19. Međunarodna škola arhivistike, Ljubljana, u organizaciji Međunarodnog instituta Trst/Maribor, Katedre za arhivske nauke Univerziteta Alma Mater Europea i Istorijskog arhiva Evropske unije u Firenci: Maruška Nenezić, samostalna savjetnica III, arhivski odsjek Istorijski arhiv Kotor, sa prezentacijom „Uloga arhiva kao medijatora u Crnoj Gori.“

Obnovljena su članstva u organizacijama ICA (Međunarodni arhivski savjet) i ICARUS (Međunarodni centar za arhivska istraživanja).

Posjeta Nadvojvode Karla von Habsburga

Njegovo carsko i kraljevsko visočanstvo nadvojvoda Karl von Habsburg posjetio je Državni arhiv tokom njegovog dvodnevnog boravka u Crnoj Gori i za njega je upriličen prijem 4. oktobra 2025. godine u sjedištu DACG na Cetinju.

Na prijemu je razgovarano o istoriji odnosa Austrije i Crne Gore, aktuelnim temama i evropskim integracijama Crne Gore. U ime Državnog arhiva Crne Gore direktor Danilo Mrvaljević dse zahvalio Njegovom carskom i kraljevskom visočanstvu na posjeti i interesovanju za rad Državnog arhiva i upoznao ga sa istorijatom institucije i najznačajnijim realizovanim projektima, kao i onima koji su u toku, sa posebnim osvrtom na realizovani prenos arhivske građe crnogorske provenijencije iz Beča na Cetinje, kojim je ona vraćena u Crnu Goru poslije više od vijeka, u izuzetnoj saradnji sa Austrijskim državnim arhivom. Za ovu priliku gostima su prikazani originali dokumenata koji svjedoče o bogatim odnosima Crne Gore i Austrije, među kojima je bila i čestitka cara Franca Jozefa upućena knjazu Nikoli I povodom proglašenja Kraljevine Crne Gore 1910. godine i njegovog krunisanja za crnogorskog kralja.

Nadvojvoda Karlo Habsburški istakao je značaj očuvanja kulturne baštine, međunarodne saradnje i evropskih integracija Crne Gore, čestitajući Državnom arhivu na postignutim

rezultatima. Posebno je naglasio važnost konzervacije i restauracije arhivskog nasljeđa i pohvalio rad Odjeljenja za tehničku zaštitu građe, čiju je prezentaciju imao priliku da vidi u holu Arhiva.

U okviru ove posjete, Nadvojvoda Karlo Habsburški obišao je i Istorijski arhiv Kotor, gdje je ga je dočekaao načelnik Joško Katelan, koji ga je upoznao sa istorijatom arhivske službe u Kotoru i vrijednom građom koja se čuva u depoima IAK, a za ovu priliku priređena je i prezentacija dokumenata iz perioda Austrijske uprave u Boki.

Ova posjeta je organizovana u saradnji sa Zajednicom Italijana Crne Gore.

Saradnja sa dijasporom – iseljenicima:

U programu rada Državnog arhiva za 2025. godinu bilo je i obnavljanje kontakata, uspostavljanje novih kontakata i saradnje sa dijasporom - iseljenicima u regionu i širom Evrope.

Unaprijeđena je saradnja sa udruženjima i nacionalnim zajednicama Crnogoraca u regionu, s ciljem jačanja veza sa dijasporom i podrške očuvanju crnogorske kulture, tradicije, jezika i identiteta: U saradnji sa Društvom Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb, 30. aprila, u Crnogorskom domu, u Zagrebu, održana je promocija zbornika dokumenata „Izvjestaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu“(str.89,90), a ovom prilikom uručena je i donacija knjiga, vrijednih izdanja DACG, namijenjena biblioteci ovog Društva; Predstavnici Arhiva, na poziv udruženja Crnogoraca iz Vojvodine(Republika Srbija), prisustvovali su svečanosti povodom obilježavanja Dana državnosti Crne Gore i otvaranju izložbe Matice crnogorske pod nazivom “13. JUL 1941. Godine prkosa i ponosa”, održanoj u Kuli, u organizaciji Udruženja Crnogoraca opštine Kula, zatim XI Crnogorskom saboru, održanom u organizaciji Udruženja Crnogoraca “Crvenka”, kao i centralnoj proslavi povodom obilježavanja 80 godina od kolonizacije Crnogoraca u Vojvodinu, koja je održana u Lovćenju, u organizaciji Udruženja Crnogoraca Lovćenac, Udruženja građana “Crnogorci i prijatelji Crnogoraca” i Narodnog udruženja “Crna Gora” iz Lovćenca; U saradnji sa Udruženjem „Cetinje“ iz Beograda, koje je u okviru svog štanda na Beogradskom sajmu knjiga obezbijedilo prostor za predstavljanje naših izdanja, Državni arhiv je po prvi put učestvovao na ovom velikom sajmu. Udruženju je početkom

godine uručena donacija publikacija u izdanju Državnog arhiva Crne Gore za njihovu biblioteku; U oktobru smo, u Državnom arhivu, u gostili učesnike edukativne ekskurzije koja je realizovana pod nazivom „Stazama predaka“, u organizaciji Udruženja Crnogoraca opštine Kula, kao i učesnike ekskurzije pod istim nazivom u organizaciji Udruženja Crnogoraca “Crvenka”.

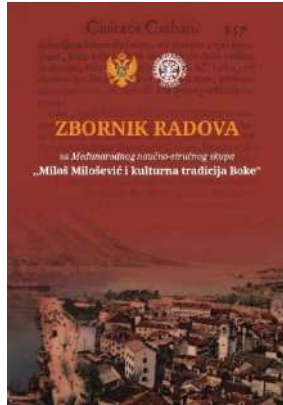
**IZDAVAČKA DJELATNOST / PUBLIKOVANJE I PREZENTACIJA ARHIVSKE GRAĐE/
KONFERENCIJE, NAUČNI SKUPOVI, SAVJETOVANJA I PANELI**

Izdanja Državnog arhiva 2025

Shodno Programu rada DACG za 2025. godinu, u dijelu izdavačke djelatnosti, štampana su sljedeća izdanja:

- Zbornik radova sa Međunarodnog naučno-stručnog skupa „**Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke**“ - urednica Snežana Pejović.

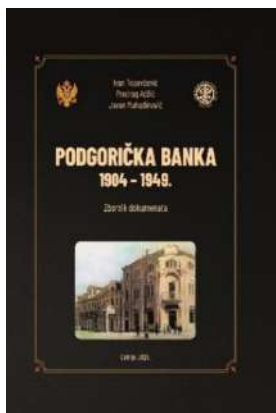
- Zbornok dokumenata „**Izvjestaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu 1900-1903**“, knjiga 5 - Vukota Vukotić i Srđan Pejović.

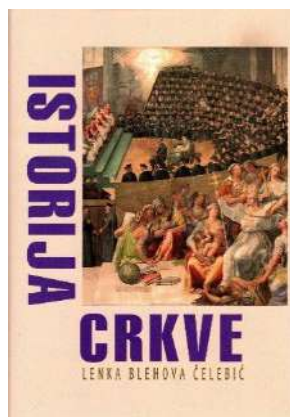
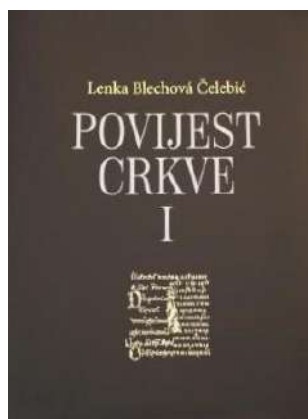
- Zbornik dokumenata „**OK KPJ Cetinje u NOR-u 1941-1945**“, knjiga II - Biljana Drašković i Dragoslav Bojović.

- Zbornik dokumenata „**Podgorička banka 1904-1949**“ – Ivan Tepavčević, Predrag Adžić i Jovan Muhadinović.

- Stručna monografija, kapitalno djelo „**Povijest Crkve I**“ - dr sc. Lenka Blechova Čelebić (suizdavaštvo sa Hrvatskim nacionalnim vijećem, Kotoskom biskupijom i Boka F), kao i „**Istorija Crkve**“ - dr sc. Lenka Blechova Čelebić (suizdavaštvo sa Boka F).

Promocije publikacija

Izveštaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu

U sadnji sa Društvom Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb, 30. aprila, u Crnogorskom domu, u Zagrebu, održana je promocija zbornika dokumenata DACG „Izveštaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu“ (knjige I, II, III i IV), a ovom prilikom uručena je i donacija knjiga, vrijednih izdanja Državnog arhiva, namijenjena biblioteci ovog Društva. Na promociji su govorili direktor Danilo Mrvaljević, jedan od autora Vukota Vukotić i predsjednik Društva Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb, Alija Šukurica.

Promocija Zbornika dokumenata „Izveštaji Mitra Bakića, crnogorskog poslanika u Carigradu”(knjige I, II, III i IV), održana je 10. maja u Podgorici, u okviru 19. Međunarodnog podgoričkog sajma knjiga i obrazovanja. Na promociji su govorili direktor Državnog arhiva Danilo Mrvaljević, jedan od priređivača Zbornika Vukota Vukotić i diplomata Dejan Vuković, v.d. generalnog direktora Direktorata za ekonomsku i kulturnu diplomatiju u Ministarstvu vanjskih poslova.

U okviru manifestacije „Nedjelja vojvode Gavra Vukovića: U čast nasljeđa vojvode“, u saradnji sa Kulturnim centrom Berane, 26. novembra 2025., u Narodnoj biblioteci „Dr Radovan Lalić“ promovisane su knjige III i IV Zbornika dokumenata „Izveštaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu“. Na promociji su govorili direktor Državnog arhiva Danilo Mrvaljević i jedan od priređivača mr Vukota Vukotić, a prisutnima se ovratio i Dragomir Kićović, univerzitetski profesor u penziji i potomak Mitra Bakića.

Povijest Crkve I

U Kotoru, u Katedrali sv. Tripuna, 26. septembra, održana je promocija kapitalnog djela „Povijest Crkve I“, autorke dr sc. Lenke Blechove Čelebić (izdavači: Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore, Boka F, Državni arhiv Crne Gore i Kotorska biskupija.).

Autorka u ovom djelu donosi prvo sistematsko istraživanje o Hrišćanskoj Crkvi na našim prostorima, zasnovano na arhivskoj građi Istorijskog arhiva DACG u Kotoru, Biskupskog arhiva u Kotoru, ali i arhiva u Veneciji, Vatikanu, Dubrovniku, Beču, Napulju, Sankt Petersburgu, Jerusalimu i drugih.

Riječ je o prvom cjelovitom prikazu istorije Crkve na prostoru današnje Crne Gore, koji obuhvata razdoblje od 1000. do 1500. godine, s posebnim naglaskom na Boku Kotorsku i Primorje, monografiji enciklopedijskog formata koja na 530 stranica sadrži čak 2200 referenci na deset jezika. Knjiga je rezultat tridesetogodišnjeg istraživanja i donosi dragocjene uvide u svakodnevni život Crkve i naroda toga doba, te pokazuje kako je Crkva uticala na društvena i politička kretanja, ideje koje su oblikovale svijet kakav danas poznajemo.

Rad poznate naučnice, doktorke klasične filologije i istorijskih nauka, dr sc. Lenke Blechove Čelebić, postavlja srednjovjekovnu kulturu Boke Kotorske na pozornicu savremene medijevistike, čineći ovo djelo nezaobilaznim za razumijevanje našeg kulturno-istorijskog nasljeđa.

Na promociji su govorili: Kotorski biskup, mons. Mladen Vukšić, ministarka kulture i medija, dr Tamara Vujović, predsjednik HNV Zvonimir Deković, direktor DACG Danilo Mrvaljević, kancelar Kotorske biskupije don Robert Tonsati i autorka, dr Lenka Blechova Čelebić.

Okružni komitet KPJ Cetinje u NOR-u 1941-1945

U okviru novembarskog programa DACG, povodom Njegoševog dana – crnogorskog praznika kulture i programa obilježavanja 13. novembra - Dana Prijestonice, 5. novembra., u saradnji sa Prijesticom Cetinje i Centrom za kulturu Prijestonice, održana je promocija Zbornika dokumenata „Okružni komitet KPJ Cetinje u NOR-u 1941-1945“, knjige I i II, priređivača Biljane

Drašković i Dragoslava Bojovića. Na promociji su govorili direktor DACG Danilo Mrvaljević, pomoćnik direktora i jedan od priređivača Dragoslav Bojović i Stevan Radunović, potpredsjednik SUBNORA.

U okviru tradicionalne manifestacije „Nedelja arhiva“, 27. maja 2025., u izložbenom prostoru Istorijskog arhiva Kotor promovisan je i Zbornik radova sa Međunarodnog naučno-stručnog skupa „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“(str. 110).

Sajmovi knjiga

Tradicionalno učešće Državnog arhiva na sajmovima knjiga nastavljeno je i tokom 2025. godine. Državni arhiv je oko 60 svojih izdanja predstavio na 19. Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga i obrazovanja (7-13. maj, Podgorica), kao i na Međunarodnom festivalu književnosti u Podgorici(30. septembar – 5. oktobar), a po prvi put smo učestvovali i na Međunarodnom beogradskom sajmu knjiga. Na taj način našli smo se u društvu eminentnih izdavača iz velikog broja zemalja i predstavili svoja izdanja na najvećem sajmu knjiga u regionu i šire. Sajan je trajao od 24. oktobra do 2. novembra, a ovo predstavljanje realizovano je u saradnji sa Udruženjem „Cetinje“ iz Beograda, koje nam je besplatno ustupilo dio svog štanda na ovom velikom sajmu.

Časopis „Arhivski zapisi“

S obzirom na to da je na kraju 2021. godine zatečeno stanje od dvije godine zaostatka, odnosno kašnjenja u redovnom objavljivanju, pristupilo se završetku i objavljivanju dvobroja časopisa „Arhivski zapisi“(1-2/2020) koji je štampan 2022.godine. Nakon toga pokrenute su aktivnosti na sveukupnom unaprjeđenju izdavačke djelatnosti, uključujući i pitanje časopisa. Formiran je Uređivački odbor Državnog arhiva koji se, kao stručno tijelo, pored publikovanja arhivske građe i generalno pitanja izdavačke djelatnosti, bavi i časopisom i radilo se na stvaranju uslova za ponovno uspostavljanje redovnog objavljivanja.

U toku 2025. godine intenzivirane su aktivnosti u ovom pravcu, radilo se na formiranju nove redakcije časopisa kako je ranije planirano, kao i na prikupljanju radova, pa je izvjesno da će novi broj „Arhivskih zapisa“ biti objavljen 2026. godine, a time i da će biti nastavljen kontinuitet objavljivanja našeg časopisa.

U okviru programa ovog događaja upriličeno je i svečano potpisivanje Sporazuma o suradnji između Državnog arhiva Crne Gore i Austrijskog državnog arhiva, koji su potpisali direktori Danilo Mrvaljević i dr Helmut Vonut, s ciljem daljeg razvoja stručno-naučnih odnosa i kao zajedničkog doprinosa unaprjeđenju saradnje u oblasti kulture između Crne Gore i Republike Austrije. Sporazum predviđa razmjenu arhivista i arhivističkih iskustava, zajedničke projekte u oblasti digitalizacije, kao i razmjenu kopija arhivske građe, publikacija i stručne literature. Dokument takođe otvara mogućnost organizacije zajedničkih izložbi i naučnih skupova.

Svečanosti je prisustvovao potpredsjednik Vlade Crne Gore, mr Aleksa Bečić, čime je dodatno istaknut značaj ovog istorijskog trenutka za DACG, crnogorsku pisanu kulturno-istorijsku baštinu i državu, a među zvanicama su bili brojni predstavnici zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, akademske zajednice, državnih i lokalnih ustanova kulture i diplomatskog kora. U ime Austrijskog državnog arhiva, pored generalnog direktora, događaju su prisustvovali i članice delegacije, dr Pia Valnig i Karin Holcer.

Prezentacija arhivske građe povodom Dana crnogorske diplomatije

U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova, 12. maja u Vladinom domu na Cetinju, u okviru svečanog obilježavanja Dana crnogorske diplomatije, predstavljena su originalna dokumenta koja se čuvaju u DACG i koja svjedoče o bogatoj istoriji crnogorske diplomatije.

Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914

Izložba dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914“, uz trojezični katalog, na crnogorskom, engleskom i italijanskom jeziku, predstavljena je 12. septembra u Tirani, u saradnji sa Ministarstvom kulture i medija, u okviru „Sedmice crnogorske kulture u Albaniji“.

Na otvaranju su govorili direktor Državnog arhiva Danilo Mrvaljević, jedan od autora izložbe Vukota Vukotić, kao i Pavle Karanikić, otpravnik poslova u Ambasadi Crne Gore u Albaniji.

Festival knjige „FesKK 2025”, pod sloganom „Pazi što čitaš”, otvoren je 24. septembra u staklenoj sali Centra za kulturu Kotor izložbom dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914“, a na otvaranju izložbe govorili su, u ime organizatora rukovoditeljka Gradske biblioteke i čitaonice Kotor, Marija Starčević, direktor Državnog arhiva Danilo Mrvaljević, autorka izložbe Jelena Nikolić i sekretarka Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti Opštine Kotor, Tatjana Kriještorac, koja je i svečano otvorila festival.

Izložba „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914“, predstavljena je 11. novembra 2025. godine i u Skoplju, u saradnji Državnog arhiva Crne Gore i Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije, a u okviru novembarskog programa DACG, povodom Njegoševog dana - crnogorskog praznika kulture. Na otvaranju izložbe govorili su prof. dr Nataša Kotlar-Trajkova, direktorica Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije, Danilo Mrvaljević, direktor Državnog arhiva Crne Gore, Velimir Šljivančanin, savjetnik u Ambasadi Crne Gore u Republici Sjevernoj Makedoniji, kao i jedan od autora izložbe, mr Vukota Vukotić. Događaju su prisustvovali brojni predstavnici javnog i kulturnog života Sjeverne Makedonije, crnogorske nacionalne zajednice u RS Makedoniji, predstavnici više ambasada, ministarstava i Instituta za nacionalnu istoriju.

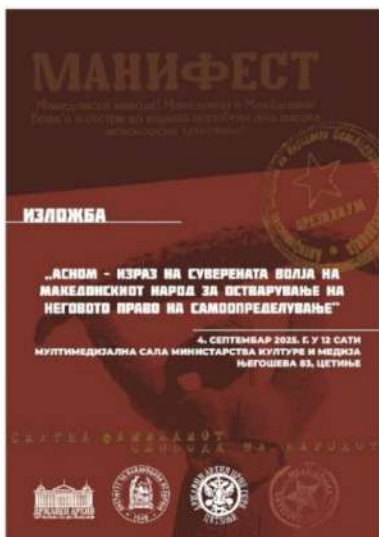
Tema ove izložbe je uspostavljanje diplomatskih odnosa naše države sa drugim državama s kraja IX i početka XX vijeka, kroz institut počasnih konzula koji su zastupali njene interese u

navedenom periodu. Na izložbi je predstavljena arhivska građa iz fonda Ministarstva inostranih djela koja se najvećim dijelom po prvi put publikuje u našoj stručnoj i laičkoj javnosti, pa se ovom naučno-popularnom formom posebno skreće pažnja na ovu, veoma značajnu i zanimljivu građu, koja se čuva u depoima Državnog arhiva, a istovremeno široj publici približava navedeno razdoblje u istoriji Crne Gore, kada su u pitanju diplomatski odnosi i veze naše domovine sa drugim državama toga doba. Prikazana građa govori o položaju i međunarodnom ugledu Crne Gore za vrijeme crnogorskog suverena, knjaza i kralja Nikole I Petrovića, s posebnim osvrtom na to kako je kroz institut počasnog konzula razvijala snažne veze sa drugim državama preko pojedinaca koji su u tim državama zastupali njene interese.

Izložba ukupno broji 39 panoa na kojima je prikazano 230 dokumenta i fotografija koji svjedoče o radu konzularnih predstavnika Crne Gore u svijetu: od Italije, u kojoj je imanovano najviše konzula, Francuske, Velike Britanije, SAD, Kanade, Njemačke, skandinavskih zemalja, preko Brazila i Argentine, pa do Egipta, Južne Afrike i Madagaskara. Autori izložbe su službenici Državnog arhiva, arhivistkinja Jelena Nikolić i arhivski savjetnik, mr Vukota Vukotić.

„АСНОМ - Израз на суверената волја на македонскиот народ за остварене на неговото право на самоопределуване“/ „ASNOM – Izraz suverene volje makedonskog naroda za ostvarenje njegovog prava na samoopredjeljenje”

Delegacija Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije boravila je u Crnoj Gori od 3. do 5. septembra 2025. godine, u okviru zvanične posjete Državnom arhivu Crne Gore. U saradnji sa kolegama iz Makedonije, Državni arhiv Crne Gore organizovao je predstavljanje izložbe ovog Arhiva „ASNOM – Izraz suverene volje makedonskog naroda za ostvarenje njegovog prava na samoopredjeljenje”, autora prof. dr Nataše Kotlar Trajkove i prof. Dr Mitka Panova, povodom dana nezavisnosti Republike Sjeverne Makedonije izložba je svečano otvorena 4. septembra, u multimedijalnoj sali Ministarstva kulture i medija na Cetinju.

Video prezentacija „Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848/49”

U saradnji sa MVP, Ambasadom Crne Gore u Republici Hrvatskoj, učestvovali smo u obilježavanju Njegoševog dana u Zagrebu. U Novinarskom domu, 13. novembra, predstavili smo video prezentaciju “Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848/49”, koju je pripremio i izložio arhivski savjetnik mr Vukota Vukotić. Na svečanosti su govorili ambasador Crne Gore u Republici Hrvatskoj, Dejan Vuković, direktor Državnog arhiva Crne Gore, Danilo Mrvaljević i potpredsjednica Društva hrvatskih književnika i predsjednica povjerenstva za međunarodne književne veze, dopisna članica Hispanoameričke književne akademije i nekadašnja hrvatska diplomatkinja Željka Lovrenčić.

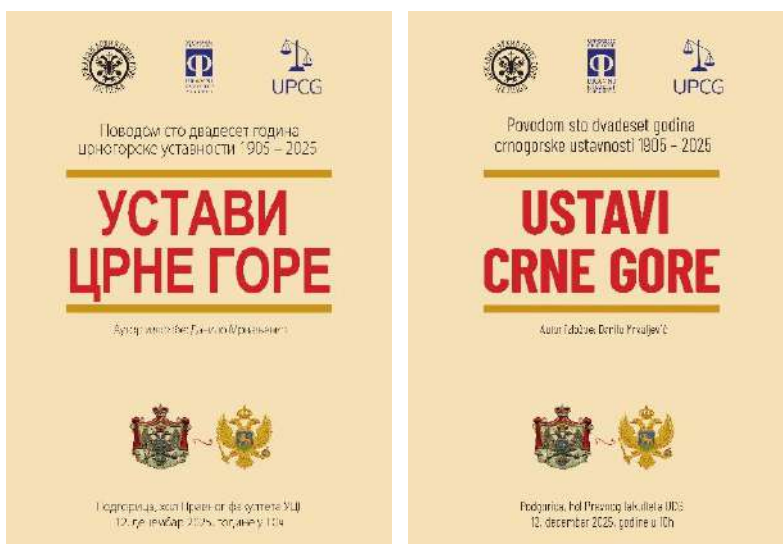

Izložba „Ustavi Crne Gore”

Na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, 12. decembra, održana je svečanost u organizaciji Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore, Državnog arhiva i Udruženja pravnika Crne Gore, povodom obilježavanja 120 godina od donošenja Ustava za Knjaževinu Crnu Goru iz 1905. godine, jednog od najznačajnijih državnih i pravnih akata u razvoju crnogorske ustavnosti i pravno-istorijskog identiteta. Program svečanosti obuhvatio je otvaranje tematske izložbe DACG „Ustavi Crne Gore“, autora Danila Mrvaljevića, kao i održavanje okruglog stola „Ustav za

Knjaževinu Crnu Goru iz 1905. – temelj crnogorske pisane ustavnosti“, na kojem su učesnici razmatrali istorijske, pravnoteorijske i političke dimenzije Ustava iz 1905. godine, kao i njegovo nasljeđe u savremenoj crnogorskoj ustavnosti.

Na izložbi su predstavljene originalne ustave koji se čuvaju u Državnom arhivu Crne Gore, kao i dokumenta ustupljena od Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“ i Skupštine Crne Gore. Posebno mjesto zauzima original Ustava iz 1905. godine, štampan u Knjaževskoj državnoj štampariji na Cetinju.

Svečanost su otvorili predsjednik Crne Gore, mr Jakov Milatović, dekan Pravnog fakulteta, prof. dr Vladimir Savković i direktor Državnog arhiva Crne Gore, Danilo Mrvaljević, koji su ukazali na istorijski značaj Ustava iz 1905. godine i potrebu njegovog daljeg proučavanja.

Događaju je prisustvovao potpredsjednik Vlade Crne Gore, mr Aleksa Bečić i drugi članovi Vlade, predsjednik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, prof. dr Ljubiša Stanković, predstavnici zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, akademske zajednice, državnih i lokalnih organa, ustanova kulture i diplomatskog kora, studenti Pravnog fakulteta i Fakulteta političkih nauka UCG i drugi.

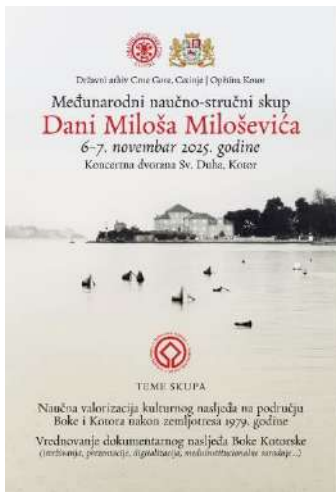
DANI MILOŠA MILOŠEVIĆA

Nakon uspješne organizacije Prvog međunarodnog naučno-stručnog skupa posvećenog ličnosti i djelu dr Miloša Miloševića koji je održan 2023. godine, ovaj međunarodni skup, po drugi put je održan 6-7. novembra 2025. godine kao „Dani Miloša Miloševića”, kako je prvobitno i planirano i ubuduće će se održavati svake druge godine u Kotoru.

Ovogodišnje teme posvećene su bile naučnoj valorizaciji kulturnog nasljeđa Boke Kotorske nakon zemljotresa 1979. godine i vrednovanju njenog dokumentarnog nasljeđa kroz istraživanja, prezentacije, digitalizaciju i međuinstitucionalnu saradnju. Skup je, kao i prethodni, održan uz učešće brojnih značajnih imena iz svijeta kulture i nauke, desetina autora iz više država

regiona i šire, a ovogodišnji i uz učešće više mladih autora što je dodatna vrijednost, ali i jedan od ciljeva ovog skupa.

Na skupu je, u okviru dvije navedene teme, prezentovano 29 radova, koje su pripremili 35 učesnika (autori i koautori):

TEMA I – Naučna valorizacija kulturnog naslijeđa na području Boke i Kotora nakon zemljotresa 1979. godine: Zorica Čubrović, „Proučavanje preromaničkih i rano romaničkih ciborijuma iz Kotora”; Dobrila Vlahović, „Konzervatorsko-restauratorski radovi na freskama u Crkvi Sv. Marije Koledate u Kotoru izvedeni tokom 1985/86. godine”; Milica Križanac, „Novovekovni religiozni predmeti iz nekropole Crkve Sv. Tripuna u Kotoru”; Milica Orlić, „rad na stvaranju arhitektonske dokumentacije romaničkih crkava u Kotoru, 1882-1985: Smisao i lično iskustvo”; Zorana Milošević, „Proučavanje i dokumentacija arkadnog prizemlja u zgradi 315, Stari grad Kotor”.

TEMA II – Vrednovanje dokumentarnog naslijeđa Boke Kotorske (istraživanja, prezentacije, digitalizacija, međuinstitucionalna saradnja): Sesija I *Arhivi, biblioteke, muzeji*: Snežana Pejović, „Uloga arhiva i arhivske građe u istraživanju i identifikaciji, valorizaciji i u očuvanju nematerijalnog kulturnog naslijeđa”; Ana Kaluđerović, „Arhivska građa o uspostavljanju i djelovanju Pomorsko-upravne vlasti u Crnoj Gori (1945 – 1963)”; Sandra Marković, „razvoj školstva poslije Drugog svjetskog rata na primjeru Muzičke škole „Njegoš” – Kotor”; Jasmina

Bajo i Nataša Gobović, „Zavještanje znanja: Legat akademika Vladislava Brajkovića”; Jelena Čučur, „Muzej grada Perasta – istraživanje hronologije razvoja fonda”; Milena Vrzić i Mirela Čormarković, „Ostrvo Sveti Nikola (Školj) kod Budve u kartografskim izvorima od XVI do sredine XVIII vijeka”; Sesija II *Istorija (politička, crkvena, administrativna)*: Antun Sbutega, „kotorska biskupija u vrijeme biskupa Ivana Antuna Zborovca”; Petar Strunje i Tatjana Koprivica, „Palata Pasquali – Pima u Kotoru kao sjedište mletačke vlasti u XVIII vijeku”; Marija Starčević, „Društveno-politički status hajduka u Boki Kotorskoj (1648-1718) kroz prepisku sa kotorskom kancelarijom vanrednog providura”; Jelena Čelebić, „Galeotti/veslači na galijama u građi Kotorskog arhiva”; Vuk Uskoković, „Od Carigrada do Kotora: Zapisnici s ispitivanja mletačkih državnih kurira kao istorijski izvor (XVII-XVIII vijek)”; Jovo Miladinović, „Maritorijalnost, mobilnost i transimperijalne mreže: Ulcinj i isprepletane istorije Jadrana i Magreba u dugom 18. veku”. Sesija III *Arheologija, umjetnost svjetovna i sakralna, likovna, muzička*: Lenka Blechova Čelebić i Miloš B. Petričević, „Tajne Kamenog mora - Istraživačko putovanje Karela Absolona”; don Robert Tonsati, „Zavjetni darovi župne Crkve Pomoćnice Kršćana na Mulu: Prilog poznavanju kulturno-umjetničke baštine Mula”; Željko Brguljan, „Arhivska vrela o prčanjskoj Crkvi Gospe od Karmena i njenom groblju”; Jasminka Grgurević, „Tri predložka za tri likovna djela”; Saša Brajović, „Miloš Milošević i izučavanje slikanog ciklusa Gospe od Škrpjela”; Marija Saulačić, „Zauzeće Kotora 1378. godine na slici u Duždevoj palači u Veneciji”; Vesna Čučić, „Skladatelj Raffaello de Banfield Tripcovich (1922-2008)”; Sesija IV *Književnost, filologija, štamparstvo*: Tina Ugrinić i Joško Katelan, „Tragovi makaronske poezije u spisima Istorijskog arhiva Kotor”; Ana Ferri, „Ludovik Paskvalić u svijetlu književne istorije od XX vijeka do danas”; Vlastimir Đokić, „Istraživanja ranog štamparstva na tlu Crne Gore i Boke Kotorske dr Miloša Miloševića”; Sesija V *Digitalizacija kulturnog nasljeđa*: Vlatka Lemić, „Kulturna baština u digitalnom okruženju: suvremeni europski trendovi i prakse”; Gordana Ljubanović i Maja Simonović, „Digitalna Narodna biblioteka Budve – <https://digital.nbbd.me>”; Đorđe Krivokapić, „Od karte do ekrana: kako bi kulturno nasljeđe Boke Kotorske moglo da se promišlja i prenosi kroz savremene igre “.

Na otvaranju skupa, 6. novembra, u crkvi svetog Duha u Kotoru, prisutnima su se obratili Danilo Mrvaljević, direktor Državnog arhiva Crne Gore, Joško Katelan, načelnik Istorijskog

arhiva Kotor, a skup je otvorio predsjednik Opštine Kotor, Vladimir Jokić. Skup „Dani Miloša Miloševića“ bio je i dio programa obilježavanja Dana Opštine Kotor.

U okviru programa skupa, održana je promocija Zbornika radova dr Miloša Miloševića objavljenih u *Godišnjaku Pomorskog muzeja u Kotoru* (tom II), koju je organizovao Pomorski muzej Crne Gore.

REALIZACIJA MANIFESTACIJE „NEDELJA ARHIVA“

U periodu od 26 do 30. maja Državni arhiv je organizovao tradicionalnu manifestaciju „Nedelja arhiva“ sa brojnim aktivnostima na teritoriji cijele države pod poznatim sloganom „Čuvajmo arhive“. Ova manifestacija održava se u cilju promocije arhivskog nasljeđa i podizanja svijesti o značaju Arhiva, arhivske djelatnosti i arhivske građe, neprocjenjivog blaga koje se čuva u Državnom arhivu.

U okviru programa manifestacije realizovano je više od 100 programa, projekata i aktivnosti u svim arhivskim odsjecima širom Crne Gore: izložbe dokumenata i fotografija i prezentacije arhivske građe, promocije publikacija Državnog arhiva, posjete Arhivu i arhivskim odsjecima od strane učenika i studenata, održavanje časova istorije, postavljanje izložbi iz ranijeg perioda, predavanja na teme iz oblasti arhivske djelatnosti, predavanja o važnosti pisane kulturno-istorijske baštine, značaju, funkciji i ulozi Arhiva u državi i društvu, posjete predstavnika Ministarstva kulture i medija, Prijestonice Cetinje, Glavnog grada, posjete predstavnika državnih organa, organa lokalnih samouprava i lokalnih uprava i registratura i brojne druge aktivnosti.

***V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca
„Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“***

Centralni dio programa ovogodišnje „Nedelje arhiva“ bila je V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM),

Montenegro 2025“, koja je održana u organizaciji Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva i Narodnog muzeja Crne Gore, 28-29. maja 2025. godine. Konferencija je svečano otvorena 28. maja, u sali “Ivan Crnojević” Vladinog doma na Cetinju, nakon čega je uslijedio radni dio u prijepodnevnoj i popodnevnoj sesiji. Nastavak Konferencije održan je 29. maja u Nacionalnoj biblioteci “Đurđe Crnojević”.

Na otvaranju Konferencije pozdravne riječi, u ime organizatora, uputili su direktorica NB “Đurđe Crnojević”, mr Dragica Lompar, direktor Državnog arhiva Danilo Mrvaljević, a Konferenciju je otvorila mr Dobrila Vlahović, direktorica Direktorata za kulturnu baštinu Ministarstva kulture i medija.

Tema Konferencije bila je Transformacija biblioteka, arhiva i muzeja u (post)digitalnom okruženju sa fokusom na zaštitu, dostupnost, istraživanje i promociju kulturne baštine.

Na Konferenciji je, u okviru tri sesije, prezentovano 29 radova koje su pripremili 42 učesnika (autori i koautori), bibliotekari, arhivisti, konzervatori i muzejski stručnjaci iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Hrvatske:

Sesija I: Predavač po pozivu Beba Stanković, Narodna biblioteka Srbije, Beograd, Srbija „Savremene biblioteke i vještačka inteligencija“; Sandra Marković, Državni arhiv Crne Gore, Cetinje, Crna Gora, „Savremeni pristupi u zaštiti arhivske građe van Arhiva u Crnoj Gori“; Ирена Зечевић, Наташа Симић, Библиотека Матице српске, Нови Сад, Србија, „Улога дигитализације у очувању националне културне баштине на примеру Завичајног одељења Народне библиотеке Грачаница“; Zoran Perović, Državni arhiv u Dubrovniku, Hrvatska, „Što krije sponza – izrada Vodiča kroz arhivske fondove i zbirke Dubrovačke Republike“; Milenija Vračar, mr Vjenceslava Ševaljević, Zorica Sjekloća, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Cetinje, Crna Gora, „Cetinje u putopisima – magija koja traje (1820–1914) – iz digitalne i drugih kolekcija Nacionalne biblioteke Crne Gore“; Jelisaveta Blagojević, Istorijski institut Univerziteta Crne Gore, Podgorica; Nataša Komnenić, Skupština Crne Gore, Parlamentarni institut, Podgorica, Crna Gora, „Skupštinska istorija socijalizma: od papira do piksela“; Mr Tina Di Reda, Dubrovačke knjižnice, Hrvatska, „Papir, pergament i koža pod pritiskom vremena: uloga svih nas u zaštiti kulturne baštine u (post)digitalnom dobu“; Mr Zoran Zdravković, Biblioteka grada Beograda, Srbija, „Digitalizacija fondova i usluga biblioteke u (post)digitalnom okruženju očuvanja kulturne baštine“.

Sesija II: Mr Marina Šoć, JU Narodni muzej Crne Gore, Cetinje, Crna Gora, „Uloga i pozicija žene u crnogorskom obrazovnom sistemu“; Jelena Rajić, Jasna Milošević, Narodna biblioteka „Radislav Nikčević“, Jagodina, Srbija, „Od polica do bitova: primer Narodne biblioteke u Jagodini kroz prizmu savremenih svetskih biblioteka“; Snežana Nenezić, Narodna biblioteka Kruševac, Srbija, „Virtualne izložbe i kulturno nasleđe prošlosti“; Виолета Д. Милошевић, Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“, Ваљево, Србија, „Стара и ретка библиотечка грађа на територији Колубарског округа и улога библиотека заштитарки“; Бојана Вучуровић, ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови, Црна Гора, Трансформација библиотека, архива и музеја у (пост)дигиталном окружењу са фокусом на заштиту, доступност, истраживање и промоцију културне баштине, на примјеру легата др Душана Петковића из Градске библиотеке и читаонице из Херцег Новог“; Ljiljana Stanimirović, Univerzitetska biblioteka u Kragujevcu, Srbija, „Mesto i uloga periodike u istoriji srpske likovne kritike“; Mileva Mršić i Jelena Čečur, OJU Muzeji Kotor, Crna Gora, „Interpretacija nasleđa kao alat za očuvanje, saradnju i učenje: UNESCO Pilot-projekat Learning Landscapes u Kotoru“; dr Vera C. Petrović, Beograd, Srbija, „E-časopis Novorečje – naučni i kulturološki značaj“; Jelica Piić Minić, Vladimir Brborić, Univerzitet u Beogradu, Učiteljski fakultet, Srbija, „Prva pozorišna biblioteka u Srbiji“; Rosa Čukić Ćorović, Zdravstvena ustanova apoteke Crne Gore „Montefarm“, Galenska laboratorija, Podgorica, Crna Gora; Jelena Manojlović, Univerzitet u Beogradu, Farmaceutski fakultet, Muzej za istoriju farmacije, Beograd, Srbija, „Muzejska apoteka u srcu starog grada Herceg Novi“; Danijela Radulović, Marija Mašanović, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Cetinje, Crna Gora, „Legat dr Pera Šoća“.

Sesija III: Јелена Ђурђулов, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд, Србија, „Дигитализована грађа из Посебне библиотеке Михајла Пупина у промоцији знања“; Dragana Marković, Ivana Klac, Hajdana Huter, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Cetinje, Crna Gora, „Korisnici biblioteka u digitalnom dobu“; Nataša Špadijer, Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“, Cetinje, Crna Gora, „Digitalizacija u službi očuvanja i promocije kulturne baštine – Josip Slade Šilović i Crna Gora“; Негосава Стјепановић и Жељко Николић, ЈУ Народна библиотека и музејска збирка, Зворник, Република Српска, БиХ, „Из локалног у глобално: дигитални приступи очувању културног наслеђа Зворника“; Aleksandra Simeunović, OJU Muzeji Kotor, Crna Gora, „Transformacija biblioteka, arhiva i muzeja u (post)digitalnom okruženju sa fokusom na zaštitu, dostupnost, istraživanje i promociju kulturne baštine“; Dr Sanja Antonić, Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“; msr Oja Krinulović, msr Aleksandra Batinić, Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet, Beograd, Srbija, „Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“ kao depozitna i repozitоријска институција за докторске дисертације: од штамpane до digitalne baštine“; Јасмина Иванковић, Библиотека „Димитрије Туцовић“, Лазаревац, Србија, „Дигитални Лазаревац – културно наслеђе Колубаре“; мр Елена Станкоска, НУ Библиотека „Григор Прличев“, Охрид, Северна Македонија, „Охридска реч кроз векове: књижевна меморија и дигитална будућност“; Suzana Tanasijević i Marija Crnković, Narodna biblioteka „Radislav Nikčević“, Jagodina, Srbija, „Balansiranje između tradicije i inovacija – izazovi za jagodinsku javnu biblioteku u post-digitalnoj eri“; Ивана Јаношевић, Библиотека „Влада Аксентијевић“, Обреновац Јелена Манојловић, Музеј за историју фармације у саставу Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, „Прва обреновачка варошка апотека и њени власници: истраживање и валоризација завичајног фармацеутског наслеђа (видео презентација)“.

U okviru programa Konferencije, u organizaciji Državnog arhiva, Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i Udruženja bibliotekara Crne Gore, 29. maja u čitaonici Arhiva održana je panel diskusija „Kulturna baština u digitalnom okruženju: između očuvanja, interpretacije i pristupačnosti“, inspirativan razgovor o izazovima i mogućnostima digitalne transformacije kulturnih institucija. Panelisti: Jasmina Bajo, bibliotekarska savjetnica, predsjednica Udruženja bibliotekara Crne Gore(moderatorka/panelista), Danilo Mrvaljević, direktor Državnog arhiva Crne Gore, mr Drgaica Lompar, direktorica NBCG “Đurđe Crnojević”, Irena Zečević, bibliotekar savetnik, Biblioteka Matice Srpske(Novi Sad, Srbija), Jelena Đurđulov, bibliotekar savjetnik, Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković”(Beograd, Srbija), Maja Marović, magistarka istorije umjetnosti i magistarka južnoslovenskih jezika i književnosti(Tivat, Crna Gora), Tina Di Reda, mag. art konzervator-restaurator, Sveučilište u Dubrovniku(Dubrovnik, Hrvatska), mr Vukota Vukotić, Državni arhiv Crne Gore, Zorica Sjekloća, bibliotekarska savjetnica, NBCG „Đurđe Crnojević”.

U Nacionalnoj biblioteci otvorena je izložba DACG „Učiteljska škola Cetinje 1922-1945“, autorki Vesne Đuričković i Jasne Cvetković, koja je bila dio programa “Nedelje arhiva 2025” i istovremeno jedan od pratećih sadržaja Konferencije.

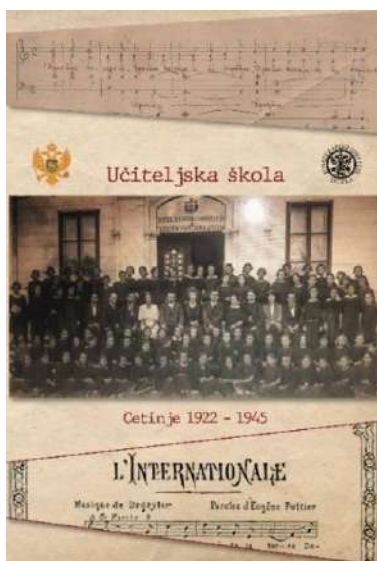
Izložbe, promocije publikacija, prezentacije arhivske građe realizovane u okviru „Nedelje arhiva”

CETINJE

Izložba „**Učiteljska škola Cetinje 1922-1945**”, Državni arhiv Cetinje.

Izložba prezentuje rad ove, za to vrijeme, prestižne obrazovne ustanove, iz koje su izašle brojne poznate ličnosti toga doba.

Autorke izložbe su Vesna Đuričković, načelnica Odsjeka za sređivanje i obradu arhivske građe do 1945.g. i Jasna Cvetković, samostalna savjetnica I u Odsjeku za sređivanje i obradu arhivske građe do 1945.g.

PODGORICA

Internet izložba „**Sreski Narodni odbor Titograd/ Narodni odbor sreza Titograd- opšta uprava 1945-1957**” (<https://aopgizlozba2025.blogspot.com>).

Izložba se sastoji od velikog broja dokumenata i fotografija koje svjedoče o jednom vremenu – prvim godinama i decenijama nakon II svjetskog rata, a čuvaju se u Arhivskom odsjeku Podgorica.

Autorke izložbe su načelnica arhivskog odsjeka Podgorica, Tanja Kalezić i samostalna savjetnica II, Vesna Božović.

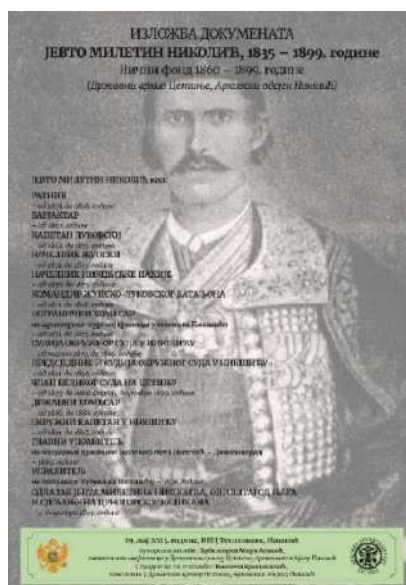
Službenici Arhivskog odsjeka Podgorica 26. maja, u sklopu manifestacije „Nedjelja arhiva” organizovali su prezentaciju fotografija iz fonda NJU „Tribina” Titograd, kao i najstarijih dokumenta koje čuva ovaj Arhivski odsjek. Istovremeno, istaknuti su panoi ranijih izložbi dokumenata „Arhivski odsjek Podgorica - čuvar dokumenata koji pričaju o svom gradu” i „Prosvjeta u Podgorici”.

NIKŠIĆ

Izložba dokumenata **“Jevto Miletin Nikolić”**, sala Tehnopolisa Nikšić.

Izložba je nastala kao buđenje sjećanja na jednu izuzetnu istorijsku ličnost, ne samo Nikšića, već i Crne Gore. Jevto Miletin Nikolic ratnik, barjaktar, kapetan, načelnik nikšićke nahije, komandir bataljona, pogranični komesar, sudija i komesar okružnog suda u Nikšiću, član Velikog suda na Cetinju, okružni kapetan, državni komesar...Bio je svestrana ličnost i primjer crnogorske časti, poštenja i pravičnosti. Zbog svega navedenog ostavio je dubok trag u crnogorskoj istoriji.

Autorica izložbe Ljubomirka Asović, samostalna savjetnica III u arhivskom odsjeku Nikšić.

BAR

Internet izložba **„Učiteljsko društvo u Baru 1919-1935”**

Internet izložba (<https://izlozba2025.blogspot.com>) je savremeni način približavanja dokumenata posjetiocima interneta. Izložba prati period djelovanja Učiteljskog društva u Baru.

Autor izložbe Zoran Đakonović, načelnik Arhivskog odsjeka Bar.

ULCINJ

„Retrospektiva izložbi dokumenata i fotografija AO Ulcinj 2011-2024.“, galerija Centra za kulturu Ulcinj.

Fotodokumentarna izložba je kolaž starih fotografija i dokumenata koji su predstavljeni kroz brojne izložbe AO Ulcinj na različite teme u proteklom periodu.

Izložbu su priredili službenici Arhivskog odsjeka Ulcinj Snežana Nišavić, Dženana Adžemović i Adem Mehmeti.

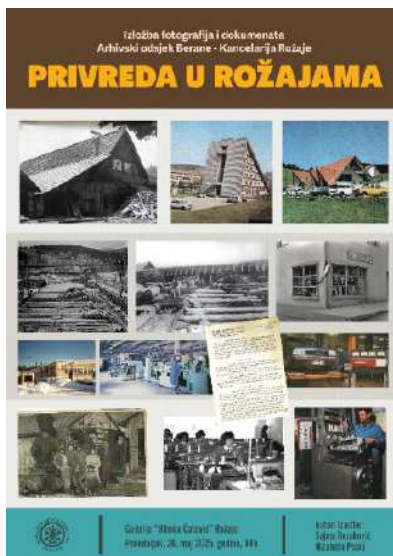

ROŽAJE

Izložba "**Privreda u Rožajama**", galerija „Hilmija Čatović“ Rožaje

Izložba fotografija i dokumenata prikazuje razvoj privrednog života ovog kraja kroz autentične fotografije, dokumente i arhivsku građu, sa posebnim fokusom na industriju, zanatstvo i fabrike koje su bile nosioci lokalne ekonomije.

Autorke izložbe su Sajma Duraković, samostalna savjetnica II i Nizaheta Pepić, samostalna savjetnica III u arhivskom odsjeku Berane (mjesto rada Rožaje).

KOTOR

Promocija Zbornika radova sa naučno-stručnog skupa „**Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke**”, održana je u izložbenom prostoru Istorijskog arhiva Kotor. Na promociji su govorili direktor Danilo Mrvaljević, urednica zbornika Snežana Pejović i načelnik Istorijskog arhiva Kotor, Joško Katelan.

U izložbenom prostoru Istorijskog arhiva Kotor tokom trajanja „Nedelje arhiva” bila je postavljena dopunjena izložba “Arhiv i nauka”, autora/priredivača Joška Katelana, načelnika arhivskog odsjeka Istorijski arhiv Kotor, Tine Ugrinić, samostalne savjetnice I u arhivskom odsjeku Istorijski arhiv Kotor i Marije Knežević, samostalne savjetnice III u AO IAK.

ODRŽAVANJE OBJEKATA DRŽAVNOG ARHIVA I POBOLJŠANJE USLOVA I KVALITETA RADA

Nakon brojnih sanacija i renoviranja objekata u prethodne tri godine u cijeloj Crnoj Gori (uređenja prostorija koje Državni arhiv koristi na Žabljaku - AO Pljevlja i u Šavniku - AO Nikšić, a koje su bile u katastrofalnom stanju, adaptacije i opremanja novih prostorija za rad, proširenje depoa i nova čitaonica u Pljevljima, renoviranja i opremanja prostorija AO Danilovgrad i AO Cetinje, te uređenja, manjih radova i hitnih popravki u AO za istoriju radničkog pokreta i AO za zaštitu građe van Arhiva u Podgorici, Istorijskom arhivu Kotor, AO Ulcinju, AO Rožaje, AO Bijelo Polje i AO Kotor, sanacije krova na objektu AO Berane, izgradnje parkinga i uređenja prilaza centralnoj zgradi DACG na Cetinju i drugo), u toku 2025. godine nastavljen je rad na redovnom održavanju objekata i poboljšanju uslova i kvaliteta rada, shodno prioritetima.

U okviru aktivnosti na održavanju objekata i poboljšanju uslova rada, koje se u kontinuitetu sprovode širom Crne Gore Državni arhiv Crne Gore uspješno je završio kompletnu sanaciju objekta u Beranama, čime je stvoren funkcionalan, siguran i savremen prostor za čuvanje istorijske građe na sjeveru države. Ovaj projekat predstavlja još jedan važan iskorak u unapređenju infrastrukture institucije koja čuva pisani identitet Crne Gore. Objekat u Beranama, čije je stanje uoči sanacije zahtijevalo temeljnu obnovu, danas je u značajnoj mjeri modernizovan. Nakon ranije izvedene sanacije krovnog pokrivača, u ovoj fazi uspješno su završeni radovi na obnovi fasade, kao i renoviranje i uređenje unutrašnjosti objekta.

Sanacioni zahvati obuhvatili su širok spektar građevinskih i zanatskih radova: fasadersko-izolacione radove, unutrašnje zidarske i betonske radove, sanaciju sanitarnih prostorija, vodoinstalaterske radove sa ugradnjom nove sanitarne opreme i galanterije, keramičarske radove, kao i malterske, molerofarbarske i podopolagačke zahvate. Poseban fokus bio je na

funkcionalnosti prostora i stvaranju dostojanstvenog i bezbjednog radnog ambijenta za zaposlene i istraživače.

U okviru iste javne nabavke završeno je i postavljanje novih podova u prostorijama koje koristi arhivski odsjek Podgorica: naručilac DACG; izvođač Akting doo Podgorica; vrijednost ugovorenih radova sa uračunatim pdv-om(Berane i Pogorica) 48.338,417eura.

Nakon ranije završene sanacije kompletnog eksterijera objekta arhivskog odsjeka Kotor, sada u potpunosti uređene i opremljene novim kancelarijskim namještajem i radne prostorije ovog odsjeka i stvoreni uslovi za efikasniji rad i kvalitetnije pružanje usluga korisnicima.

Pored navedenog, u maju 2025. završeno je i uređenje centralnog hola Državnog arhiva. U centralnom holu, po prvi put, istaknuti su grb i zastava Crne Gore, kao i logo Državnog arhiva Crne Gore (DACG).

U pozadini je prikazano Uputstvo za uređenje Državne arhive Knjaževine Crne Gore, koje je, po nalogu knjaza Nikole I Petrovića, izradio profesor Filip Kovačević, 17. avgusta 1895. godine.

Ovo Uputstvo, koje se danas čuva u Narodnom muzeju Crne Gore, može se smatrati prvim opštim aktom o uređenju arhivske djelatnosti, odnosno državne arhive u Crnoj Gori. Istovremeno, povodom obilježavanja 130 godina Državne arhive Knjaževine Crne Gore i predstojećeg jubileja – 75 godina od osnivanja Državnog arhiva Crne Gore – novi izgled centralnog hola, u simboličkoj ravni, označava novo poglavlje u razvoju naše institucije. Označava i novi pristup i odnos prema jednom od najznačajnijih državnih organa, kakav DACG, bez ikakve sumnje, jeste. Dostojanstvenost, ozbiljnost, odgovornost, profesionalan pristup, kao i izraz poštovanja prema državi i veličanstvenoj crnogorskoj istoriji.

U cilju poboljšanja uslova rada na konzervaciji i restauraciji, iz Njemačke je, za Odjeljenje za tehničku zaštitu arhivske građe, nabavljen savremeni mobilni ekstraktor ili otprašivač u vrijednosti od 6.198,00 eura.

Komisija za davanje saglasnosti na Liste kategorija registratske građe

---

Komisija za davanje saglasnosti na Liste kategorija registratske građe, u izvještajnom periodu, održala je 25 sjednica, na kojima je razmotreno ukupno 189 Lista kategorija. Shodno Zakonu, data je saglasnost na ukupno 96 Lista kategorija, a na dorado vraćeno 93 Liste.

Godišnji sastanak rukovodstva Državnog arhiva, načelnika i predstavnika Sindikata i dodjela zahvalnica dugogodišnjim službenicima i namještenicima

---

Na kraju 2025. godine, u sjedištu Državnog arhiva na Cetinju, shodno odluci direktora Danila Mrvaljevića, 22. decembra, po četvrti put je upriličena dodjela Zahvalnica službenicima i službenicima koji su više decenija proveli u Državnom arhivu, kojima je prestao radni odnos i koji su otišli u penziju u godini za nama.

Cijeneći višedecenijski rad službenika koji su cijeli ili gotovo cijeli radni vijek proveli u Državnom arhivu i njihov doprinos poslovanju, arhivskoj struci, ugledu i razvoju Državnog arhiva, smatrali smo da najmanje što možemo da učinimo jeste to da se na zvaničan, pristojan i uljudan način zahvalimo ljudima za sve te godine i decenije njihovog rada u Državnom arhivu. Dodjela Zahvalnica predstavlja čin pažnje i zahvalnosti i ustanovljava se sa željom da u narednom periodu postane tradicija na kraju svake kalendarske godine.

Na osnovu odluke direktora Zahvalnice za dugogodišnji i višedecenijski rad i aktivan doprinos arhivskoj struci, ugledu i razvoju Državnog arhiva dodjeljene su arhivistkinjama i arhivistima: Popović Nevenki, Rakočević Zori, Stijović Zorici, Jauković Vesni, Mićunović Momiru, Bošković Tadiji, Laušević Miodragu, Zečević Zoranu, Stojanović Branislavu, Lazarević Mariji, Tatar Sonji, Trifunović Draganu i Cvetković Jasni.

Godišnji sastanak rukovodstva Državnog arhiva, načelnika i predstavnika Sindikata i članova Komisije za davanje saglasnosti na Liste kategorija koji je prethodio dodjeli priznanja, ustanovljen je 2022. godine, kao godišnji skup na kojem se sumiraju rezultati rada u prethodnoj godini i dogovaraju ključne smjernice i prioriteti daljeg poslovanja, aktivnosti, obaveze i zadaci za narednu godinu.

REZIME

Aktivnosti Državnog arhiva (u daljem tekstu: Arhiv), koji je organ državne uprave osnovan za vršenje arhivske djelatnosti na području Crne Gore, shodno Programu rada za 2025. godinu, bile su usmjerene na: realizaciju redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti; rješavanje problema nedostajućeg kadra; obuke i usavršavanja postojećeg kadra u zemlji i inostranstvu; rad na stvaranju uslova za povećanje sopstvenih prihoda; stvaranje uslova za kontinuirani proces digitalizacije arhivske građe; proširivanje kapaciteta za smještaj, čuvanje i zaštitu arhivske građe/izgradnju novog objekta DACG na Cetinju; saradnju sa državnim organima, ustanovama i drugim subjektima u Crnoj Gori; međunarodnu saradnju; izdavačku djelatnost; realizaciju manifestacije „Neđelja arhiva“; održavanje objekata Arhiva i poboljšanje uslova i kvaliteta rada i druge aktivnosti.

Kadrovski kapaciteti: U 2025. godini okončan je jedan postupak novog zapošljavanja, koji je pokrenut krajem 2024.godine po kojemu je radni odnos zasnovalo jedno lice iz kategorije ekspertske kadra.

Nacrtom Kadrovske plana za 2025. godinu planirano je bilo raspisivanje javnih oglasa i zapošljavanje ukupno 13 novih izvršilaca: od toga: 9 novih službenika i namještenika (5 izvršilaca iz kategorije ekspertske kadra i 4 izvršioca iz kategorije izvršnog kadra) i 4 pripravnika (3 pripravnika sa visokim obrazovanjem i 1 sa srednjim obrazovanjem), shodno prioritetima na osnovu pribavljene saglasnosti Ministarstva finansija. Nakon dostavljanja Nacrta kadrovske plana i pribavljene saglasnosti Ministarstva finansija Upravi za ljudske resurse, Vlada Crne Gore je donijela Zaključak br: 11-011/25-871/3 od 27.03.2025. godine, kojim je zadužila ministarstva, druge organe uprave i Generalni Sekretarijat Vlade da Upravi za ljudske resurse dostave Nacrte Kadrovske plana za 2025. godinu, u roku od 30 dana od dana donošenja akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, koji je usaglašen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima koji se tada nalazio u skupštinskoj proceduri. Izmjene i dopune Zakona o državnim službenicima i namještenicima stupile su na snagu 07.08.2025. godine, nakon čega se moglo pristupiti izradi Predloga novog akta o sistematizaciji. Kako zbog izrade novog akta o sistematizaciji i procedure prikupljanja neophodnih mišljenja prije dostavljanja kompletne dokumentacije Ministarstvu kulture i medija, odnosno Vladi do kraja godine nije utvrđen akt o sistematizaciji, to Nacrt Kadrovske plana za 2025. godinu nije mogao biti dostavljen na usvajanje, pa samim tim nije moglo biti ni novog zapošljavanja u 2025.

Stupanjem na snagu izmjena i dopuna Zakona o državnim službenicima, kojim je starosna granica za odlazak u penziju po sili zakona sa 67 godina smanjena na 66 godina života, u 2025 godini, ukupno 13 službenika je otišlo u penziju, dok zbog predhodno navedenog nije bilo novih zapošljavanja, pa je usljed ovih okolnosti ozbiljno dovedeno u pitanje redovno i efikasno funkcionisanje ovog organa. S tim u vezi, u 2026. godini, pored aktivnosti na izgradnji novog objekta DACG na Cetinju, ključni prioritet će biti nastavak jačanja kadrovske kapaciteta i stvaranja novog kadra.

U 2025. godini nastavljena su unaprijeđivanje službenika u viša zvanja, shodno zakonu i prema rezultatima rada, čime je nastavljan proces vrjednovanja rada najboljih službenika, a

istovremeno otvaranja prostora za nove službenike na radnim mjestima u početnim zvanjima, kao prvi preduslov za stvaranje novog kadra, na zdravim osnovama, na kojemu će počivati poslovanje DACG u budućnosti.

Obuke i usavršavanja postojećeg kadra - *Konferencije, seminari, savjetovanja, informativni skupovi u zemlji i inostranstvu na kojima su učestvovali službenici DACG tokom 2025.godine:* Trening-program interpretacijskog planiranja, kao dio šireg projekta „Learning Landscapes“, Kotor, u organizaciji OJU „Muzeji“ Kotor, uz podršku Opštine Kotor, a pod pokroviteljstvom UNESCO-a; „ICARUS Konvencija #34: Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka – migracije i održivost“, Budimpešta, u organizaciji Državnog arhiva Mađarske; V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“, Cetinje, u organizaciji Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva Crne Gore i Narodnog muzeja Crne Gore; Konferencija RootsTech 2025, Solt Lejk Siti (Juta, SAD), u okviru koje je održan i Archives and Archives Records Custodians Symposium, u organizaciji FamilySearch International; Radna posjeta Trstu i Goriziji (Italija), u okviru pripremanja velike međunarodne izložbe „Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadrantom“, posvećene predstavljanju kulturnih veza, zajedničke istorije i nasljeđa dvije zemlje na jadranskom prostoru, u suradnji sa Unijom Zajednice Italijana Crne Gore; Konferencija „Subotički arhivski dani 2026“ u Subotici, u organizaciji Istorijskog arhiva Subotica; VI Međunarodna konferencija „Tuzlanski arhivski dani“ u Tuzli, u organizaciji Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona i JU Arhiva Tuzlanskog kantona; IX Međunarodno arhivsko savjetovanje „Šabac 2025“ u Šapcu, u organizaciji Arhivističkog društva Srbije i Međuopštinskog arhiva Šabac; Seminar „Javne nabavke-primjena u praksi 2025“ u Budvi, organizator Centar za ekonomiju i tehnologiju; Međunarodni naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“ u Kotoru, u organizaciji Državnog arhiva Crne Gore i Opštine Kotor; „V suret konzervatora i restauratora arhivskog gradiva, književne građe i umjetnina na papiru“ u Dubrovniku, u organizaciji Sveučilišta u Dubrovniku, Državnog arhiva u Rijeci i Hrvatskog državnog arhiva; 35. Konferencija „Međunarodni arhivski dani 2025“ i 19. Međunarodna škola arhivistike, Ljubljana (Slovenija) u organizaciji Međunarodnog instituta Trst/Maribor, Katedre za arhivske nauke Univerziteta Alma Mater Europea i Istorijskog arhiva Evropske unije u Firenci.

Rad na stvaranju uslova za povećanje sopstvenih prihoda: U cilju podizanja na viši nivo sveukupnog poslovanja i ostvarivanja što boljih rezultata rada u cjelini, nastavljene su aktivnosti na stvaranju uslova za povećanje sopstvenih prihoda Državnog arhiva. U prvom redu kroz nastavak jačanja kontrolnih mehanizama, dalje unaprjeđenje kadrovske strukture i efikasnije postupanje, te pokretanjem inicijativa za unaprjeđenje normative u cilju potpunijeg i preciznijeg pravnog uređenja oblasti arhivske djelatnosti i postizanja što većeg stepena transparentnosti.

Nastavljane su aktivnosti u pravcu nalaženja rješenja, u skladu sa pozitivnim propisima, za stavljanje u funkciju za posjetioce izložbenog prostora Istorijskog arhiva Kotor, koji se nalazi u srcu starog grada, na jednoj od najatraktivnijih lokacija, u neposrednoj blizini Katedrale sv. Tripuna, što bi omogućilo ostvarivanje novih prihoda po ovom osnovu - prihoda koji bi mogao značajno premašiti dosadašnje ukupne sopstvene prihode Državnog arhiva na godišnjem nivou.

Digitalizacija: Tokom prethodne dvije godine ozbiljno i sistematski se pristupilo pitanju digitalizacije arhivske građe i nakon detaljne analize i sagledavanja realnih mogućnosti za kontinuirano odvijanje ovog procesa u okviru redovnih poslova Arhiva, kao i opcija angažovanja specijalizovanih firmi koje se bave digitalizacijom, nabavke opreme i drugih segmenata, predložen je jedan od mogućih modela realizacije ovog veoma zahtjevnog posla i upućena je inicijativa Ministarstvu i drugim resorima od važnosti za ovaj proces u cilju utvrđivanja polaznih osnova, finansijskih mogućnosti i odabra najboljeg, najefikasnijeg i najekonomičnijeg modela. Kako u 2023. godini, izuzev Ministarstva kulture, nije bilo odgovora od drugih resora od važnosti za ovaj proces, tokom 2024. godine samostalno smo nastavili ove aktivnosti i sagledano je više konkretnih modela digitalizacije, te organizacije tog procesa u drugim Arhivima, u okruženju i šire, kako bi pokušali naći najbolji model koji bi bio primjenjiv u DACG, imajući u vidu naše organizacione i kadrovske potencijale, finansijske mogućnosti, ali i ogroman problem nedostajućih prostornih kapaciteta, ne samo za smještaj, čuvanje i zaštitu arhivske građe, već i za redovan rad službenika. U 2025. godini obnovljena je ova inicijativa i održan sastanak u Ministarstvu javne uprave ovim povodom, u cilju zajedničkog utvrđivanja odabira najboljeg modela za digitalizaciju shodno organizacionim i finansijskim mogućnostima, pripreme i obezbjeđivanja sredstava za realizaciju, pa se u toku 2026. očekuju konkretnije aktivnosti u ovom pravcu, imajući u vidu sva prethodna pitanja, u prvom redu nedostajući prostor.

U vezi moguće besplatne digitalizacije dijela arhivske građe koja se tiče porodičnih istorija, starih matičnih knjiga, registara i dr., vođeni su razgovori sa Family Search International, najvećom genealoškom organizacijom na svijetu koja saraduje sa brojnim arhivima i u toku je process pribavljanja mišljenja kod resornih ministarstava u vezi ove mogućnosti i nacrtu ugovora.

Prostorni kapaciteti: Prostorni kapaciteti Arhiva obuhvataju i organizacione jedinice u gotovo svim opštinama, sa površinom poslovnog prostora cca 6.052m². Od toga je 3.698m² prostor za smještaj arhivske građe, 1.415m² kancelarijski prostor, a preostalih 939m² se odnosi na konzervatorsku radionicu, čitaonice, izložbeni prostor i dr. U državnom vlasništvu je 4.140m² ili 68%. Veličina i kvalitet prostora koji se koristi ne zadovoljava potrebe, posebno imajući u vidu stalno preuzimanje arhivske građe od niza stvaralaca koja je već prispjela i pripremljena. Problem je iz godine u godinu sve izraženiji, pa je u nekim slučajevima već dovedeno u pitanje vršenje poslova osnovne djelatnosti Državnog arhiva. Problem nedostatka prostora najizraženiji je na Cetinju, gdje se čuva najznačajnija arhivska građa.

Postojeći objekat sjedišta Državnog arhiva na Cetinju površine je 1569m² od čega 750m² čine depoi za smještaj arhivske građe, čime nijesu zadovoljene ni trenutne potrebe, osim toga arhivska građa spremna za preuzimanje kontinuirano se uvećava. Shodno tome evidentna je potreba proširenja odnosno dogradnje postojećeg objekta Državnog arhiva na Cetinju. Aktivnosti na tom planu su započete prije više od deceniju, ali nije bilo značajnijeg pomaka i sada je rješavanje ovog pitanja prioritet svih prioriteta.

U prethodne dvije godine ponovo je aktuelizovana ova tema i otpočeo je proces stvaranja svih neophodnih administrativnih i drugih preduslova za realizaciju. Tokom 2024 godine radilo se na uređenju listova nepokretnosti, u sradnji sa Upravom za državnu imovinu na elaboratu za rušenje starog ruiniranog objekta koji se nalazi na parceli na kojoj će se graditi novi objekat DACG i ovaj

objekat je uklonjen 2025. godine. U saradnji sa Upravom za državnu imovinu u 2026. godini planirana je izrada Idejnog rješenja novog objekta, kao i izrada Glavnog projekta, zaokruživanje cijelog administrativnog procesa, te u trećem, odnosno četvrtom kvartalu, u saradnji sa Ministarstvom kulture i medija i Ministarstvom finansija, odnosno Vladom Crne Gore, obezbjeđivanje finansijskih sredstava za realizaciju, kako bi nakon tenderske procedure, u skladu sa Zakonom, izgradnja novog objekta uz postojeći objekat Državnog arhiva na Cetinju konačno bila započeta najdalje u toku 2027. godine.

U gotovo svim organizacionim jedinicama izražen je problem nedostajućih kapaciteta za smještaj, čuvanje i zaštitu arhivske građe i/ili neodgovarajućeg kvaliteta prostora za rad. Tokom 2022 i 2023. godine radilo se na rješavanju ovog problema u svim odsjecima, po prioritetima i shodno finansijskim mogućnostima. Problem je riješen u Pljevljima adaptacijom i opremanjem novih prostorija od preko 200 m², za proširivaje deopoa i novu čitaonicu, te renoviranjem i opremanjem postojećih prostorija. Uređene su radne prostorije na Žabljaku i u Šavniku, koje su bile u katastrofalnom stanju, renovirane i uređene prostorije AO Cetinje i AO Danilovgrad, saniran je krov na objektu u Beranama, koji je bio u jako lošem stanju, završeni radovi na sanaciji i uređenju unutrašnjosti, kao i novoj fasadi ovog objekta. Izvršene su manje popravke i hitne intervencije na objektima u Herceg Novom i u još nekoliko gradova, a tokom 2024. godine i 2025. godine postavljeni su novi podovi u AO Podgorica, uređena unutrašnjost i opremljene novim kancelarijskim namještajem prostorije AO Kotor i vršeni radovi na održavanju u još nekoliko arhivskih odsjeka. I u 2025. godini nastavljeni su razgovori sa Upravom za državnu imovinu, vezano za pronalaženje novih, adekvatnih prostorija za rad Odsjeka za zaštitu registratorske i arhivske građe van Arhiva, u Podgorici, te za proširenje AO Bijelo Polje.

Saradnja sa državnim organima, ustanovama i drugim subjektima u Crnoj Gori: Tokom 2025. godine ostvarena je saradnja sa Ministarstvom kulture i medija – u okviru programa „Sedmica crnogorske kulture u Albaniji“, Državni arhiv Crne Gore je u Tirani predstavio izložbu dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880–1914“.

U saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova, 12. maja u Vladinom domu na Cetinju, u okviru svečanog obilježavanja Dana crnogorske diplomatije, predstavljena su originalna dokumenta koja svjedoče o bogatoj istoriji crnogorske diplomatije; U saradnji sa MVP, ambasadom Crne Gore u Republici Hrvatskoj, povodom Njegoševog dana – crnogorskog praznika kulture, u Zagrebu je 13. novembra, u Novinarskom domu, održana video prezentacija DACG “Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848/49”, dok je uz učešće ambasade Crne Gore u Republici Sjevernoj Makedoniji organizovana izložba dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore 1880–1914“, u Skoplju istim povodom, a koja je realizovana u saradnji DACG i Arhiva RS Makedonije.

Tokom godine, u okviru jačanja saradnje u Crnoj Gori, potpisani su i memorandumi o saradnji sa Savezom udruženja boraca NOR-a i antifašista Crne Gore (SUBNORA), zatim Zajednicom Italijana Crne Gore, koji se odnosi na realizaciju velike međunarodne izložbe „Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadranom“, posvećene predstavljanju kulturnih veza, zajedničke istorije i nasljeđa dvije zemlje na jadranskom prostoru. Takođe, potpisan je Memorandum o saradnji sa Fakultetom likovnih umjetnosti Univerziteta Crne Gore, kojim je

predviđena razmjena stručnih iskustava i zajednička realizacija programa u oblasti zaštite i prezentacije kulturne baštine. Posebno je značajno što će studenti FLU sa programa konzervacija i restauracija od februara 2026. započeti stručnu praksu u Odjeljenju za tehničku zaštitu arhivske građe, čime se stvaraju uslovi za sistematsko osposobljavanje novog kadra u oblasti konzervacije i jačanje kapaciteta Arhiva za budućnost.

U okviru manifestacije „Neđelja arhiva 2025“, u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i Narodnim muzejem Crne Gore, 28. i 29. maja na Cetinju organizovana je V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“. Konferencija je okupila na desetine autora iz cijelog regiona.

U saradnji sa Hrvatskim nacionalnim vijećem, Državni arhiv je učestvovao u realizaciji izdavačkog projekta „Povijest Crkve I“, autorke dr sc. Lenke Blechove Čelebić. Promocija ovog kapitalnog djela enciklopedijskog formata održana je 26. septembra u Katedrali sv. Tripuna u Kotoru. Izdavači: Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore, Boka F, Državni arhiv Crne Gore, i Kotorska biskupija.

U Kotoru je, u saradnji sa Kulturnim centrom “Nikola Đurković”, u okviru programa trećeg Festivala knjige FesKK – “Pazi šta čitaš” predstavljena izložba dokumenata „Konzularna predstavništva Crne Gore od 1880. do 1914.“.

Povodom Dana parlamentarizma u Crnoj Gori, 31. oktobra, u saradnji sa Skupštinom Crne Gore, predstavljena je hronologija ustavnog i parlamentarnog razvoja Crne Gore.

U saradnji sa Opštinom Kotor, DACG je 6. i 7. novembra organizovao međunarodni naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“, posvećen imenu i nasljeđu dr Miloša Miloševića, kao i naučnoj valorizaciji kulturnog nasljeđa Boke Kotorske nakon zemljotresa 1979. godine i vrednovanju dokumentarnog nasljeđa kroz istraživanja, prezentacije, digitalizaciju i međuinstitucionalnu saradnju. Na skupu je učestvovalo 35 autora iz više zemalja regiona i Evropske unije. Nadovezujući se na raniji skup „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“, ova kulturna manifestacija postavila je temelj da se ubuduće održava svake druge godine, kao trajni prostor okupljanja stručnjaka i predavljanja najnovijih istraživanja u oblasti arhivske djelatnosti i kulturno-istorijske baštine.

U saradnji sa Prijesticom Cetinje, u okviru obilježavanja 13. Novembra - Dana Prijestonice i Njegoševog dana – crnogorskog praznika kulture, održana je promocija zbornika dokumenata DACG „Okružni komitet KPJ Cetinje u NOR-u 1941–1945“(knjige I i II).

U saradnji sa JU Gradskom bibliotekom Tivat, 20. novembra 2025., u Tivtu je održan panel - predavljanje Državnog arhiva Crne Gore, sa posebnim osvrtom na rad kotorskih odsjeka DACG, pod nazivom „Arhivi – nasljeđe i odgovornost“.

U okviru manifestacije „Neđelja vojvode Gavra Vukovića: U čast nasljeđa vojvode“, u saradnji sa Kulturnim centrom Berane, 26. novembra 2025., u Narodnoj biblioteci „Dr Radovan Lalić“ promovisan je zbornik dokumenata „Izvjestaji Mitra Bakića – crnogorskog poslanika u Carigradu (1885–1887)“, knjige III i IV.

Povodom 120 godina od donošenja Ustava za Knjaževinu Crnu Goru iz 1905, u saradnji sa Pravnim fakultetom Univerziteta Crne Gore i Udruženjem pravnika Crne Gore, 12. decembra 2025. godine, na Pravnom fakultetu UCG, otvorena je izložba „Ustavi Crne Gore“, autora Danila Mrvaljevića. Na izložbi su predstavljeni originali svih crnogorskih ustava, onih koji se čuvaju u DACG, kao i dokumenta ustupljena od Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i

Skupštine Crne Gore. Program svečanosti obuhvatio je otvaranje izložbe i okrugli sto „Ustav za Knjaževinu Crnu Goru iz 1905. – temelj crnogorske pisane ustavnosti“.

Državni arhiv Crne Gore je Kotorskoj biskupiji, Crkvi sv. Ivana Krstitelja u Budvi, vratio matične knjige iz perioda XVIII–XX vijeka, koje su nakon zemljotresa 1979. bile samo privremeno preuzete radi zaštite. Nakon višedecenijskog čekanja, matične knjige su konačno vraćene stvaraocu i vlasniku, čime je DACG pokazao profesionalnu odgovornost. Svečani čin vraćanja ove arhivske građe, nakon prethodno sprovedene procedure, upriličen je 24. decembra u Crkvi sv. Ivana Krstitelja, u Starom gradu Budve.

U saradnji sa Predsjednikom Crne Gore, Državni arhiv učestvovao je u donaciji knjiga Gradskoj biblioteci i čitaonici u Andrijevići, a tokom godine donacije publikacija u izdanju DACG uručene su i JU Gradska biblioteka Tivat i Udruženju „Grupa građana BU2“, u okviru projekta „Biblioteka na otvorenom“.

Nastavljena je saradnja sa JU SEŠ „Mirko Vešović“ Podgorica obezbjeđivanjem obavljanja praktičnog obrazovanja učenika pravno administrativnog smjera ove škole u arhivskom odsjeku Podgorica i Arhivskom odsjeku za istoriju radničkog pokreta u Podgorici.

Pored navedenog, ostvarena je saradnja sa Upravom za zaštitu kulturnih dobara u dijelu redovnih poslova i aktivnosti ova dva organa - procedure u vezi sa izdavanjem konzervatorskih uslova za izradu projektne dokumentacije, davanja saglasnosti na projekte, pribavljanja stručnih mišljenja i drugo. Tokom izvještajnog perioda nastavljena je i redovna komunikacija i saradnja sa Ministarstvom kulture i medija i drugim ministarstvima, ustanovama kulture, državnim organima, opštinama, centrima za kulturu, lokalnim muzejima i bibliotekama i drugim subjektima.

Međunarodna saradnja: U oblasti međunarodne saradnje, DACG je tokom 2025 godine ostvario izuzetno značajne rezultate koji su instituciju postavili na mapu najznačajnijih arhivskih centara. Direktor DACG Danilo Mrvaljević po prvi je put prisustvovao sastanku Evropskog odbora nacionalnih arhivista (EBNA) koji je održan u Varšavi, na poziv Državnog arhiva Poljske, kao i Kongresu Međunarodnog arhivskog savjeta – ICA Congress Barcelona 2025 (Generalna Skupština ICA i Generalna skupština EURBICA), čime je dodatno osnaženo učešće Crne Gore u međunarodnim tokovima savremene arhivistike. Takođe, predstavnici Arhiva učestvovali su na globalnoj konferenciji RootsTech 2025, u organizaciji najveće genealoške organizacije na svijetu Family Search International (Solt Lejk Siti, Juta, SAD), gdje su otvoreni razgovori o mogućoj saradnji na digitalizaciji arhivske građe, a zatim je uslijedila i posjeta delegacije ove organizacije Crnoj Gori.

Pored navedenih aktivnosti i događaja na najvišem nivou, potpisana su i tri nova sporazuma o saradnji sa Arhivima i srodnim institucijama iz regiona i EU, realizovano nekoliko izuzetno značajnih projekata (povraćaj crnogorske arhivske građe iz Austrije poslije više od vijeka, izložbe dokumenata, promocije publikacija i prezentacije arhivske građe DACG u inostranstvu i drugo) i nastavljene aktivnosti na obnavljanju kontakata i stvaranju novih partnerstava na međunarodnom nivou, dok je više službenika Državnog arhiva učestvovalo na brojnim konferencijama, seminarima, stručnim obukama i naučnim skupovima u inostranstvu, doprinoseći kontinuiranom stručnom usavršavanju, razmjeni iskustava, promociji i prezentaciji našeg arhivskog nasljeđa i crnogorske pisane kulturne baštine.

Najznačajniji događaj 2025. godine, ali i u cjelokupnoj istoriji Državnog arhiva kada je riječ o međunarodnoj saradnji i prikupljanju arhivske građe crnogorske provenijencije koja se nalazi u drugim arhivima i jedan od najznačajnijih uopšte, bio je povratak crnogorske arhivske građe iz Austrije nakon više od jednog vijeka.

Ovaj projekat predstavlja krunu aktivnosti Državnog arhiva Crne Gore na polju međunarodne saradnje, a plod je izuzetnih odnosa sa Austrijskim državnim arhivom i predanog angažmana da se vrijedna arhivska građa crnogorske provenijencije vrati tamo gdje pripada - u Crnu Goru. Ceremonija potpisivanja akta o primopredaji građe održana je 23. juna 2025. godine, u prostorijama Austrijskog državnog arhiva u Beču, čime je ozvaničen povratak dragocjenog arhivskog materijala iz vremena Knjaževine i Kraljevine Crne Gore na Cetinje. Riječ je o građi crnogorske provenijencije koju čine 146 arhivskih kutija, koja je nastala u periodu od 1906. do 1916. godine, a u širem smislu i izvan tog vremenskog okvira i koja obuhvata dragocjenu dokumentaciju iz vremena Knjaževine i Kraljevine Crne Gore – najvećim dijelom građu Ministarstva vojnog, ali i građu Crnogorske narodne skupštine, Ministarstva unutrašnjih djela, uprava, sudova itd. Povratak navedene arhivske građe u domovinu, poslije više od 100 godina od kada je odnesena iz Crne Gore, predstavlja istorijski događaj za Državni arhiv i od izuzetnog je značaja za crnogorsku pisanu kulturno-istorijsku baštinu i državu. Realizacijom ovog projekta nijesu vraćena samo dokumenta koja pripadaju Crnoj Gori, već i dio njene istorije, izuzetno važan izvor za razumijevanje političkog, administrativnog i društvenog razvoja naše države i istorijskih prilika u prvim decenijama XX vijeka.

Na svečanoj prezentaciji arhivske građe preuzete iz Beča, koja je upriličena 4. novembra 2025. godine, u Vladinom domu na Cetinju, potpisan je i Sporazum o saradnji sa Austrijskim državnim arhivom, čime je formalizovano partnerstvo i otvoren prostor za realizaciju zajedničkih projekata, dalju razmjenu građe i stručnih iskustava.

U oktobru 2025. godine, značajno učešće i na Međunarodnom seminaru u organizaciji i pod pokroviteljstvom Državnog instituta za kulturu Ministarstva vanjskih poslova Republike Bugarske na temu „Preispitivanje kulturne saradnje na Zapadnom Balkanu“;

Značajan sporazum o saradnji potpisan je i sa Državnim arhivom Republike Sjeverne Makedonije, nakon zajedničkih izložbenih projekata u Podgorici i Skoplju tokom 2025.

U novembru 2025, potpisan je i Sporazum o naučnoj i istraživačkoj saradnji sa Hrvatskim institutom za povijest u Zagrebu, koji će otvoriti prostor za realizaciju zajedničkih projekata, razmjenu stručnjaka i publikacija i druge oblike saradnje.

Međunarodne konferencije, savjetovanja, naučni skupovi, seminari na kojima su učestvovali službenici Državnog arhiva tokom 2025. godine: „ICARUS Konvencija #34: Arhivi koji odražavaju izazove 21. vijeka – migracije i održivost“, Budimpešta, u organizaciji Državnog arhiva Mađarske; V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“, Cetinje, u organizaciji Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva Crne Gore i Narodnog muzeja Crne Gore; Konferencija RootsTech 2025, Solt Lejk Siti (Juta, SAD), u okviru koje je održan i Archives and Archives Records Custodians Symposium, u organizaciji FamilySearch International; Radna posjeta Trstu i Goriziji (Italija), u okviru pripremanja velike međunarodne izložbe „Italija i Crna Gora – dvije zemlje sa zajedničkim Jadranom“, posvećene predstavljanju kulturnih veza, zajedničke istorije i nasljeđa dvije zemlje na jadranskom prostoru, u saradnji sa Unijom Zajednice Italijana Crne Gore; Konferencija „Subotički arhivski dani 2026“ u Subotici, u organizaciji Istorijskog arhiva Subotica; VI Međunarodna konferencija „Tuzlanski arhivski dani“ u Tuzli, u organizaciji Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona i JU Arhiva Tuzlanskog kantona; IX Međunarodno arhivističko savjetovanje „Šabac 2025“ u Šapcu, u organizaciji Arhivističkog društva Srbije i Međuopštinskog arhiva Šabac; Međunarodni naučno-stručni skup „Dani Miloša Miloševića“ u Kotoru, u organizaciji Državnog arhiva Crne Gore i Opštine Kotor; „V suret konzervatora i restauratora arhivskog gradiva, književne građe i umjetnina na papiru“ u Dubrovniku, u organizaciji Sveučilišta u Dubrovniku, Državnog arhiva u Rijeci i Hrvatskog državnog arhiva; 35. Konferencija „Međunarodni arhivski dani 2025“ i 19. Međunarodna škola arhivistike, Ljubljana (Slovenija), u organizaciji Međunarodnog instituta Trst/Maribor, Katedre za arhivske nauke Univerziteta Alma Mater Europea i Istorijskog arhiva Evropske unije u Firenci.

Obnovljena su članstva u organizacijama ICA (Međunarodni arhivski savjet) i ICARUS (Međunarodni centar za arhivska istraživanja).

Njegovo carsko i kraljevsko visočanstvo nadvojvoda Karl von Habsburg posjetio je Državni arhiv i za njega je upriličen prijem 4. oktobra 2025. godine. U okviru ovog prijema, obišao je i Istorijski arhiv Kotor, a posjeta je organizovana u saradnji sa Zajednicom Italijana Crne Gore.

Unaprijeđena je saradnja sa udruženjima i nacionalnim zajednicama Crnogoraca u regionu, s ciljem jačanja veza sa dijasporom i podrške očuvanju crnogorske kulture, tradicije, jezika i identiteta. U saradnji sa Društvom Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“ Zagreb, 30. aprila, u Crnogorskom domu u Zagrebu, održana je promocija zbornika dokumenata „Izveštaji Mitra Bakića crnogorskog poslanika u Carigradu“. U saradnji sa Udruženjem „Cetinje“ iz Beograda Državni arhiv je, od 25. oktobra do 2. novembra, predstavio svoja izdanja na 68. Međunarodnom beogradskom sajmu knjiga.

Izdavačka djelatnost: U toku 2025. godine štampana su sljedeća izdanja: Zbornik radova sa Međunarodnog naučno-stručnog skupa „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“, održanog

2023. godine u Kotoru - urednica Snežana Pejović; Zbornik dokumenata „Izveštaji crnogorskog poslanika u Carigradu Mitra Bakića 1900-1903”, knjiga V - Srđan Pejović i mr Vukota Vukotić; Zbornik dokumenata „OK KPJ Cetinje u NOR-u 1941-1945”, knjiga II - Biljana Drašković i Dragoslav Bojović; Zbornik dokumenata „Podgorička banka 1904-1949“ – dr Ivan Tepavčević, Predrag Adžić i mr Jovan Muhadinović; „Povijest Crkve I “- dr sc. Lenka Blechova Čelebić (suizdavaštvo sa Hrvatskim nacionalnim vijećem, Kotoskom biskupijom i Boka F); „Istorija Crkve“ - dr sc. Lenka Blechova Čelebić (suizdavaštvo sa Boka F).

DACG je tokom 2025. godine, u partnerstvu sa različitim subjektima, organizovao promocije svojih izdanja na Cetinju, u Podgorici, Beranama, Kotoru i Zagrebu, a sva svoja izdanja predstavio je i na 19. Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga i obrazovanja, Međunarodnom festivalu književnosti u Podgorici, te po prvi put na 68. Međunarodnom beogradskom sajmu knjiga, promovišući bogatu izdavačku djelatnost od ukupno oko 60 izdanja koja svjedoče o kulturnom i istorijskom nasljeđu Crne Gore.

Izložbe dokumenata i prezentacije arhivske građe. Organizovano je više izložbi i prezentacija arhivske građe u zemlji i inostranstvu: *Prezentacija arhivske građe Knjaževine/Kraljevine Crne Gore preuzete od Austrijskog Državnog arhiva u Beču*(Cetinje); *Prezentacija arhivske građe povodom Dana crnogorske diplomatije*(Cetinje); Izložba dokumenata „*Konzularna predstavništva Crne Gore 1880-1914*“ (Tirana, Kotor i Skoplje); Izložba dokumenata Državnog arhiva Republike Sjeverne Makedonije „*АСНОМ - Израз на суверената волја на македонскиот народ за остварене на неговото право на самоопределуване*“/ „*ASNOM – Izraz suverene volje makedonskog naroda za ostvarenje njegovog prava na samoopredjeljenje*“ (Cetinje); Video prezentacija „*Veze Crne Gore i Hrvatske tokom revolucije 1848/49*“ (Zagreb); *Ustavi Crne Gore*(Podgorica).

Dani Miloša Miloševića: Nakon uspješne organizacije Prvog međunarodnog naučno-stručnog skupa posvećenog ličnosti i djelu dr Miloša Miloševića koji je održan 2023. godine, ovaj međunarodni skup, po drugi put je održan 6-7. novembra 2025. godine kao „Dani Miloša Miloševića”, kako je prvobitno i planirano i ubuduće će se održavati svake druge godine u Kotoru.

Ovogodišnje teme posvećene su bile naučnoj valorizaciji kulturnog nasljeđa Boke Kotorske nakon zemljotresa 1979. godine i vrednovanju njenog dokumentarnog nasljeđa kroz istraživanja, prezentacije, digitalizaciju i međuinstitucionalnu saradnju. Skup je, kao i prethodni, održan uz učešće brojnih značajnih imena iz svijeta kulture i nauke, desetina autora iz više država regiona i šire, a ovogodišnji i uz učešće više mladih autora što je dodatna vrijednost, ali i jedan od ciljeva ovog skupa. Na skupu je, u okviru dvije navedene teme, prezentovano 29 radova, koje su pripremili 35 učesnika (autori i koautori).

„Nedelja arhiva 2025”: u periodu od 26 do 30. maja Državni arhiv je organizovao tradicionalnu manifestaciju „Nedelja arhiva” sa više od 100 programa, projekata i aktivnosti na teritoriji cijele države pod poznatim sloganom „Čuvajmo arhive”. Ova manifestacija održava se u cilju promocije arhivskog nasljeđa i podizanja svijesti o značaju Arhiva, arhivske djelatnosti i arhivske građe, neprocjenjivog blaga koje se čuva u Državnom arhivu.

U okviru programa manifestacije realizovano je više od 100 programa, projekata i aktivnosti u svim arhivskim odsjecima širom Crne Gore: izložbe dokumenata i fotografija i prezentacije arhivske građe, promocije publikacija Državnog arhiva, posjete Arhivu i arhivskim odsjecima od strane učenika i studenata, održavanje časova istorije, postavljanje izložbi iz ranijeg perioda, predavanja na teme iz oblasti arhivske djelatnosti, predavanja o važnosti pisane kulturno-istorijske baštine, značaju, funkciji i ulozi Arhiva u državi i društvu, posjete predstavnika Ministarstva kulture i medija, Prijestonice Cetinje, Glavnog grada, posjete predstavnika državnih organa, organa lokalnih samouprava i lokalnih uprava i registratura i brojne druge aktivnosti.

Centralni dio programa ovogodišnje „Nedelje arhiva” bila je V Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“, koja je održana u organizaciji Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Državnog arhiva i Narodnog muzeja Crne Gore, 28-29. maja 2025. godine na Cetinju. Na Konferenciji je, u okviru tri sesije, prezentovano 29 radova koje su pripremili 42 učesnika (autori i koautori), bibliotekari, arhivisti, konzervatori i muzejski stručnjaci iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Hrvatske.

U okviru programa Konferencije, u organizaciji Državnog arhiva, Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i Udruženja bibliotekara Crne Gore, 29. maja u čitaonici Arhiva održana je panel diskusija „Kulturna baština u digitalnom okruženju: između očuvanja, interpretacije i pristupačnosti”, inspirativan razgovor o izazovima i mogućnostima digitalne transformacije kulturnih institucija.

Izložbe, promocije publikacija, prezentacije arhivske građe realizovane u okviru “Nedelje arhiva 2025”: Izložba dokumenata „Učiteljska škola Cetinje 1922-1945.“, autorke Vesna Đuričković i Jasna Cvetković; Izložba dokumenta i fotografija „Jevto Miletin Nikolić“, autorka Ljubomirka Asović; Izložba dokumenta i fotografija „Privreda u Rožajama“, autorke Sajma Duraković i Nizaheta Pepić; Internet izložba „Učiteljsko društvo u Baru 1919-1935.“, autor Zoran Đakonović; Internet izložba „Sreski narodni odbor Titograd/Narodni odbor sreza Titograd-opšta uprava 1945-1959.“, autorke Tanja Kalezić i Vesna Božović; „Retrospektiva izložbi dokumenata i fotografija AO Ulcinj 2011-2024“, priredili službenici Arhivskog odsjeka Ulcinj Snežana Nišavić, Dženana Adžemović i Adem Mehmeti; Promocija Zbornika radova sa međunarodnog naučno-stručnog skupa „Miloš Milošević i kulturna tradicija Boke“, Kotor 2023, urednica Snežana Pejović; Postavka dopunjene izložbe „Arhiv i nauka”, autori/priredivači Joško Katelan, Tina Ugrinić i Marija Knežević; Prezentacija najstarijih dokumenata arhivskog odsjeka Podgorica, fotografija iz fonda NJU „Tribina” Titograd i panoa ranijih izložbi dokumenata „Arhivski odsjek Podgorica - čuvar dokumenata koji pričaju o svom gradu” i „Prosvjeta u Podgorici”, priredili službenici AO Podgorica; prezentacije arhivske građe u arhivskim odsjecima Istorijski arhiv Kotor, AO Herceg Novi i AO Budva.

Održavanje objekata Arhiva i poboljšanje uslova i kvaliteta rada: Nakon brojnih sanacija i renoviranja objekata u prethodne tri godine (uređenja prostorija koje Državni arhiv koristi na Žabljaku - AO Pljevlja i u Šavniku - AO Nikšić, a koje su bile u katastrofalnom stanju, adaptacije i opremanja novih prostorija za rad, proširenje depoa i novu čitaonicu u Pljevljima, renoviranja i opremanja prostorija AO Danilovgrad i AO Cetinje, te uređenja, manjih radova i hitnih popravki

u AO za istoriju radničkog pokreta i AO za zaštitu građe van Arhiva u Podgorici, Istorijskom arhivu Kotor, AO Ulcinju, AO Rožaje, AO Bijelo Polje i AO Kotor, sanacije krova na objektu AO Berane, izgradnje parkinga i uređenja prilaza centralnoj zgradi DACG na Cetinju i drugo), u toku 2025. godine nastavljen je rad na redovnom održavanju objekata i poboljšanju uslova i kvaliteta rada, shodno prioritetima. Završeni su u potpunosti radovi na održavanju građevinskih objekata Državnog arhiva u Beranama (sanacija - renoviranje unutrašnjosti objekta i nova fasada) i prostorija koje koristi DACG u Podgorici (postavljanje novih podova), naručilac DACG; izvođač Akting doo Podgorica; vrijednost ugovorenih radova sa uračunatim pdv-om je 48.338,417eura.

Takođe, završeno je uređenje i opremanje novim kancelarijskim namještajem prostorija za rad AO Kotor. Pored navedenog, u maju 2025. završeno je i uređenje centralnog hola zgrade sjedišta Državnog arhiva na Cetinju. U cilju poboljšanja uslova rada na konzervaciji i restauraciji, iz Njemačke je, za Odjeljenje za tehničku zaštitu arhivske građe nabavljen savremeni mobilni ekstraktor ili otprašivač u vrijednosti 6.198,00 eura.

Budžet: Zakonom o budžetu za 2025.godinu Državnom arhivu su opredijeljena sredstva u iznosu od 2.431.653,08 €; Na 31.12. 2025. godine utrošena sredstva su iznosila 2.208.923,82€; Sopstveni prihodi na kraju 2025.godine su iznosili 41.110.75€.

Aktivnosti na realizaciji redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti koje se odnose na kontrolu, zaštitu, preuzimanje, smještaj, sređivanje, obradu i korišćenje arhivske građe od značaja za državu i jedinice lokalne samouprave, odvijale su se u organizacionim jedinicama Državnog arhiva, shodno Programu rada za 2025.godinu.

DIREKTOR
Danilo Mrvaljević, dipl. pravnik